

ANUL XXIII—NR. 8 (1976)—16 FEBRUARIE 1974

Flacăra

Biblioteca Municipality Buză
SALA DE LECTURĂ

Biblioteca Municipality Dava
SALA DE LECTURĂ

UN NOU ȘI IMPORTANT ACT AL POLITICII
O MANIFESTARE GRĂITOARE
CARE MILITEAZĂ PENTRU DEZVOLTARE

EXTERNE A ROMÂNIEI SOCIALISTE, SOLIDARITĂȚII ACTIVE CU TOATE FORȚELE DEPENDENTĂ A POPOARELOR

Călătoria tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele patru țări arabe, Libia, Liban, Siria și Irak, marchează un moment remarcabil, de o deosebită importanță, în afirmarea politicii externe, profund constructive, a României, a voinței sale de pace și de colaborare cu toate țările lumii. Pornind de la realitățile lumii contemporane, în care coexistă țări cu orinduiuri sociale diferite, având concepții politice și filozofice diferite, România se preocupă să dezvolte largi relații internaționale și să conlucreze în direcția întăririi păcii și securității în lume.

Sprijinind activ efortul popoarelor pentru dezvoltarea lor social-economică independentă, România se pronunță cu fermitate pentru lichidarea subdezvoltării. Ea este de părere că popoarele trebuie să conlucreze activ ca să își asigure un progres cât mai rapid, corespunzător dorințelor lor, fără nici un amestec din afară.

Printre problemele care stau azi în atenția lumii întregi este și situația din Orientul Mijlociu. Țara noastră s-a pronunțat constant pentru realizarea în această zonă a unei păci drepte și trainice. România acordă o deosebită atenție colaborării cu statele în curs de dezvoltare și are o preocupare constantă de a extinde relațiile economice, pe baze bilaterale, cu țări care au pășit pe calea dezvoltării independente. «Desigur, dragi prieteni, pentru a se ajunge la o soluție bună în Orientul Mijlociu trebuie unite eforturile tuturor statelor care doresc realmente să se instaureze o pace dreaptă și trainică în această zonă», a spus în toastul său președintele Nicolae Ceaușescu. «România dorește să acționeze și în viitor în această direcție! Apreciem că sînt condiții favorabile de a obține o pace dreaptă și trainică și trebuie să facem totul pentru a folosi aceste condiții. Trebuie să ne gîndim înt otdeauna că popoarele ne vor judeca după felul cum am știut să acționăm în interesul păcii, pentru crearea condițiilor de bunăstare și fericire a lor».

Vizita care a avut loc în Libia și Liban s-a desfășurat sub auspiciile cordialității, stimei reciproce și dorinței comune de intensificare a colaborării. Între România și cele două țări s-au dezvoltat în ultimii ani relații de colaborare într-o serie întregă de domenii, relații care pot deschide conlucrări și mai rodnice, și mai active, care să se desfășoare în deplină egalitate, în spiritul respectului reciproc și întrajutorării. Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu va deschide fără îndoială noi și ample perspective cooperării economice și tehnice cu țările vizitate.

Epilog

În 10 ianuarie 1974, la solicitarea mea, cooperativa «Metalul» din Tirgu Mureș (mă numesc Mura Iosif și domiciliul în acest oraș str. Școlii nr. 34) a trimis un specialist care, după ce a desfăcut plumbul, a constatat că aparatul nu funcționa deoarece trei contacte — reglaj final, video detector, video 3 contact — n-au fost libere ca cositor din fabricație. Rezultă că tot calvarul meu se datorește în primul rând celor care au montat piesele respective și în al doilea rând C.T.C. care a verificat superficial funcționarea aparatului.

Acum aparatul merge, dar nu știu până când, deoarece nu mai am încredere în el. Aș vrea ca aceste rinduri să fie un stimulent pentru colectivul «Electronicii», ca în viitor să fie mai exigenți la verificarea aparatelor puse în vânzare.

Pe marginea «Comediei cu olteni»

Am văzut la Teatrul Național I.L. Caragiale, sala Studio, piesa «Comedie cu olteni» și doresc să mă refer la câteva probleme pe care mi le-am pus în legătură cu acest spectacol.

Intr-adevăr, sala a fost cam pe jumătate ocupată, dar asta nu îndreptățeste pe organizatori ca piesa să fie jucată de mintuală, iar unele personaje să fie insuficient exprimate.

Apoi, diferitele «poante» cred eu că ar mai trebui actualizate, mai ales că de la punerea în scenă a acestei «comedii» s-au produs unele transformări și în conștiința oamenilor.

Un alt amănunt care ar părea minor la prima vedere îl reprezintă programul care se difuzează de către plasatori. Acest «inventar» al distribuției nu este nici măcar actualizat din respect față de spectator, în dreptul a 3 dintre personajele piesei apar câte 3 și, respectiv, 2 nume de actori, fără a se arăta care dintre aceștia sunt distribuți în spectacolul respectiv.

În fine, aprecierile și comentariile referitoare la piesă sînt cam antice (toate datează din 1968 și 1969) și mă gîndesc, oare de atunci nimeni dintre cei îndrituiți la păreri n-a mai văzut-o și n-a mai avut nimic de spus?

După părerea mea, această producție cam modest zămisliată încă din capul locului este azi și mai departe de pretențiile justificate ale spectatorilor actuali.

V-am expus toate aceste of-uri, în speranța că vor ajunge și la urechile celor îndrituiți a lua măsuri corespunzătoare. Numele meu este Constantin Ofileanu și locuiesc în București, str. Vatra Dornei nr. 9, bloc E 4, sc. 1, ap. 13.

Resurse nevalorificate la Hinova

Mă numesc Pavelescu Petre și sînt locuitor al comunei Hinova, județul Mehedinți, așezare situată la 15 kilometri distanță de orașul Drobeta-Turnu Severin (zonă turistică). În presă, la radio și televiziune sînt popularizate zilnic realizări din care se evidențiază diverse inițiative pe drumul nostru spre progres, civilizație și bunăstare. Factorii de răspundere din comuna mai sus-amintită nu dovedesc însă preocupare pe această linie, neglijînd resursele și posibilitățile locale.

Printre acestea, cea mai importantă este faptul că prin mijlocul comune trece un pîru a cărui albie a fost regularizată prin executarea unui baraj transversal. Albia propriu-zisă, din beton, conduce apele rezultate din izvoare naturale (mii de metri cubi pe zi), la Dunăre, fără a folosi cuiva.

Am făcut diverse propuneri pentru a se executa alimentarea cu apă a comunei. Am apelat și la doi ingineri care, în mod gratuit, timp de trei duminiți au efectuat lucrările de măsurători și nivelment, după care am făcut evaluarea estimativă a lucrării. Această muncă a rămas însă fără nici un rezultat.

De reținut este faptul că această sursă naturală, prin debitul ei constant, merită un studiu tehnico-economic special. Prin captarea și dirijarea ei ar fi create o serie de posibilități. De exemplu alimentarea cu apă potabilă a comunei, construirea unei băi comunale etc. Avînd apă curentă, locuitorii comunei și-ar putea produce zarzavaturile și legumele necesare gospodăriilor lor și poate chiar mai multe. S-ar mai putea construi o moară acționată hidrolic, un gater etc.

Toate aceste lucrări se pot realiza cu minimum de cheltuială, înanoperă putîndu-se executa cu forțele locale.

Nea Mărin nu face «artă chioară cu venin»

Vă scriu din Rm. Vilcea și mă numesc Puțu Ecobescu, iar misiiva din Caracal a cititorului Traian Marinescu, apărută în pagina 37 a revistei «Flacăra» din data de 2 februarie a.c., adresată personajului Nea Mărin și escamotat interpretului, actorul Amza Pellea, m-a indignat prin faptul

că semnatarul epistolei nu cunoaște gluma și nici valoarea interpretativă a monologului lui Amza Pellea, pe care îl primim cu plăcere și voie bună pe scenă și pe micul ecran.

Cred că cititorul Traian Marinescu exagerează în scrisoarea domniei-sale cînd spune că actorul Amza Pellea umbrește personalitatea unora sau altora sau, mai grav, că ar denigra Oltenia. Aceste învinuiri ce i se aduc personajului Nea Mărin — fie zis — sau directorului Teatrului Național din Craiova în persoana, sînt gratuite și fără sens, ele lovesc direct în personalitatea marelui nostru actor, plin de talent, de bun-simț, care este omul și actorul Amza Pellea.

Poate accidentul cu «corul» de la Caracal l-a deranjat atît de mult pe tovarășul Traian Marinescu sau poate lonel a lui Zăpăciuc din monologul lui Nea Mărin — fiind frate și nu vecin cu autorul misivei — după cum spune dînsul — nu trebuie să supere ci să stîrnească risul, să producă haz, să delecteze, să înveselească. Locul lui Sucă de băstînă poate fi la Caracal, Deveșel, Băilești și la fel de bine la Goicea sau Dăbuleni așa că supărarea petiționarului fu pripită!

Nu s-a supărat Oltenia toată de povestirile lui Nea Mărin ci dimpotrivă le cere, le solicită și le ascultă cu multă plăcere. Nea Mărin nu jighește pe nimeni, nu birfește ci face artă din năvrurile unora, din năvrurile și apucăturile acelor pe care îi cunoaște atît de bine de parcă ar fi mincaci o baniță de sare cu ei. Dacă ne-am lua după supărarea caracaleanului Traian Marinescu ar însemna să nu mai ridem, ar însemna ca toată suflarea românească să fie jighită, în Oltenia de Amza Pellea, în Ardeal de Liviu Oras, de Zeno Turdeanu iar recent de Florin Piersic, iar moldovenii de Cosma Brașoveanu.

Tot ce spun acești oameni serioși, acești actori talentați nu fac decât plăcere auzului și publicului spectator, care îi apreciază pentru seriozitatea, darul lor artistic și gluma de bun-gust, ce în dicție își menține dialectul specific locului și personajului.

Talentatul nostru Nea Mărin nu face «artă chioară cu venin» după cum conchide Traian Marinescu din Caracal în urarea misivei, ci face artă serioasă, crează eroi din popor din istoria neamului nostru.

De la Procuratura Republicii Socialiste România Procuratura generală

Referindu-ne la articolul apărut în revista «Flacăra» nr. 31 din 28 iulie 1973, la rubrica «Sub semnul adevărului, justiției și echității» intitulat «Modul de a pune problema» vă comunicăm următoarele:

În urma verificării celor sesizate în articolul menționat s-a constatat că într-adevăr organele de urmărire penală și instanțele de judecată au făcut aprecieri greșite asupra calificării juridice a faptelor comise de SMAU CONSTANTIN și alții în noaptea de 25 iulie 1972.

În consecință, s-au luat măsuri de a se efectua urmărirea penală împotriva învinuților și pentru săvîrșirea infracțiunii de vătămare corporală gravă prev. de art. 181 alin. 1 C.P. în dauna reclamantului Chiculici Iancu și pentru infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri, prev. de art. 321 alin. 1 C.P.

Definitivîndu-se urmărirea penală, prin rechizitoriul din 10 ianuarie 1974 al Procuraturii locale lași învinuții au fost trimiși în judecată, pentru săvîrșirea acestor infracțiuni, la judecătoria Iași.

procuror șef direcție,
I.A. Ilie

O întîmplare de necrezut în halta Pietroasele

Vă rog să-mi permiteți să vă relatez o întîmplare care m-a impresionat foarte neplăcut. Mă numesc Aurel Profeanu, adresa mea este: Sinaia, Aleea Dișin, nr. 3, bloc 11.

În halta Pietroasele, județul Buzău, casierul nu înapoiază restul venit la bancnote de 25 și chiar 50 lei, sub pretextul că «nu are mărunt deloc». Pentru că și-au permis să ceară restul venit, doi bătrîni pensionari, Brătulescu C și Stoianovici Eugen — primul domiciliat în strada Izvorului nr. 2 din Sinaia, celălalt tot din Sinaia — și pentru că i-au arătat că nu este corect și mai ales pentru că i-au adus nesăbuita insultă «măgar», circa nouă salariați ceferiști de la cantonul 109, care tocmai se ridicaseră de la masă și de la ceva mai multe pahare, au ripostat cu pumni care nu și-au ratat ținta. Cei doi bătrîni pasageri și chiar și cei ce au intenționat să-i despartă au fost loviți amarnic. Martori oculari au fost zeci de călători ce urmau să meargă spre Mizil-Ploiești cu trenul personal de 12,32 în ziua de 23.XII.1973. S-a întîmplat în jurul orei 12,20.

Am vrut să aflu numele unuia dintre vinovați, poate cel mai îndrîjit, probabil șeful tehnician. Dar mi-a fost imposibil. Chiar și cantonierul s-a încuiat în camera sa și nu mi-a permis nici măcar să dau un telefon. Poate vom afla aceste nume cu ajutorul dumneavoastră.

Se cîntărește după ochi și mină

Sînt inginerul Nicolae Poenaru, din București str. Valea lalomei nr. 9 (sect. 7) și vă relatez și eu, prin intermediul rubricii «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», o situație destul de neplăcută privind modul de a trata pe oameni.

De sărbători am fost la țară, la părinții mei. La înapoiere, pe ziua de 3 ianuarie, am vrut să pun trei colete la mesagerie în stația C.F.R. Portărești.

Am rămas surprins de felul cum mi s-au cîntărit coletele: «după ochi și mină», asta din cauză că tovarășul magazioner n-a găsit cheia unde se afla «încuiat» cîntarul.

În plus nu mi s-a eliberat documentul de pre-dare, deoarece trebuia mai întîi să ajut la urcarea în tren a coletelor și numai după aceea mi se elibera documentul.

Cerînd explicații în legătură cu acest mod de a proceda folosit în stația C.F.R. Portărești, tovarășul magazioner m-a trimis la șeful de stație. Explicațiile acestuia au fost următoarele: noi nu avem «servitori» care să urce bagajele în tren. Am fost nevoit să renunț la a-mi pune la mesagerie toate cele trei colete; mi s-a primit doar unul, cu condiția să ajut la urcarea în tren.

Bineînțeles că n-am ajutat la urcarea în tren a coletului predat, deoarece aveam alte bagaje care trebuiau urcate (plus cele două colete refuzate).

Față de cele relatate, întreb pe șeful de stație de la Portărești următoarele:

— de cînd se folosește la Portărești sistemul de cîntărire prin apreciere «după ochi»;

— unde scrie, că pentru a pune la mesagerie colete, trebuie să ți le urci personal în tren, sau să dai ajutor la urcare.

Aceste două întrebări i le-am pus și verbal, dar n-a vrut să mă stea de vorbă cu mine.

Poate îmi va răspunde prin intermediul rubricii dumneavoastră.

Precizare

În nr. 32 din 1973 al revistei noastre a fost publicată o scrisoare a lui Constantin Talapan, în care acesta învinuia pe rudele fostei sale soții — Victor și Sergiu Valerentein — că i-ar fi luat niște lucruri din casă.

În nr. 48 din 1973 a fost publicată o scrisoare-replică a tovarășilor Victor și Sergiu Valerentein, precum și o notă a redacției în care se arată că, într-adevăr, aceștia au fost scoși de sub urmărirea penală pornită împotriva lor.

Victor Valerentein ne reproșează că în această notă am folosit o formulă juridică, formulă care nu-i suficient de limpede pentru toți cititorii, și ne cere să scriem negru pe alb că «a fi scos de sub urmărirea penală» = nevinovăție + afirmație nereală din partea lui Constantin Talapan.

P.N. așteaptă un sfat

Am primit o scrisoare din partea unui prieten din comuna Pechea, județul Galați, în care mă roagă pe mine, Drăguț Dumitru, Bd. Constructorilor 31, sc. A, ap. 1, București, să mă adresez dumneavoastră spre a-l îndruma cum să procedeze mai bine spre a ieși dintr-un impas. Rog a i se răspunde sub inițialele P.N., Pechea, Galați.

...S-au căsătorit în 1968, lipsindu-le afecțiunea necesară, mai mult la îndemnul părinților. La începutul căsătoriei, citeva luni, au locuit la părinții sotului, dar soția se simțea foarte prost.

Apoi s-au mutat la părinții soției, unde soțului i s-a făcut tot felul de mizerii, atît din partea soției, cit și din partea mamei soției. În prezent au trei copii — cel mai mare are 6 ani — trăiesc în continue certuri, soția nu se îngrijește de copii, iar pe soț îl neglijează complet, cerîndu-i insistent să părăsească locuința.

Soțul și-a îndrumat și ajutat soția spre o comportare de adevărată mamă și soție, dar n-a ajuns la nici un rezultat.

În această situație — copiii fiind lipsiți de dragostea de mamă, el neglijat și îngrijorat de viitorul copiilor, ca și de al lui propriu — roagă disperat să i se dea un sfat, cel mai potrivit pentru o asemenea situație spre a ieși din impas. P.S. Am spicuit acestea din scrisoarea originală asternută pe nu mai puțin de 15 pagini...

Fără viză nu pot obține abonament

Sînt Sfera Petru și locuiesc în Reghin, str. Lenin 55, județul Mureș, și vă rog mult să-mi lămurii următoarea problemă:

Fieca mea este elevă la Școala comercială postliceală din orașul Tirgu Mureș. Biroul oficial de voiaj Tirgu Mureș nu vrea să elibereze fiicele mele abonament pe C.F.R., pe distanța Tirgu Mureș-Reghin, deoarece pe buletin are viza de flotant în Tirgu Mureș pînă la 1.IV.1974 fiindcă pînă la 1.XII.1973 a stat la internatul școlii.

Secretariatul școlii mi-a eliberat adeverința obișnuită pentru obținerea abonamentului, ca dovadă că nu mai este la internat. Cu toate acestea B.O.V. Tirgu Mureș nu vrea să elibereze abonament pe C.F.R. din cauza vizei de flotant valabilă pînă la 1.IV.1974.

Am fost atît la miliția municipală să anuleze viza de flotant, cit și la la Reghin, dacă se poate să dea o viză de flotant pentru orașul Reghin, pentru ca în felul acesta să se anuleze viza de flotant din Tirgu Mureș. Dar cei în drept mi-au spus că viza nu se poate anula, iar cei de la Reghin au opinat că nu se poate da viză de flotant pentru localitatea de domiciliu.

Dacă am reușit să fiu înțeles, vă rog foarte mult lămurii-i dumneavoastră pe la tovarășii de la B.O.V. din Tirgu Mureș, să-mi elibereze abonamentul respectiv fiindcă astfel aș plăti numai 100 lei pe trei luni pentru abonament, iar fără abonament 1.194 lei.

Vă mulțumesc foarte mult.

Eu o găsesc vinovată pe mamă

Vă scriu în problema celor doi bieți copii de la Galați dați la televizor în emisiunea «Viața satului», copii alungați de-acasă de mama lor, chiar dacă tatăl, Micu Ștefan, îi maltratează. Numai tatăl a fost acuzat, iar de mamă nu se pomeneste absolut nimic. Eu, și cred că și altele ca mine, o găsesc întîi pe mamă vinovată și apoi pe tată.

Am o vîrstă destul de înaintată (55 de ani), mă numesc Maria Diaconu (str. Ciucaș nr. 13, Brașov), sînt secretară a Uniunii Artiștilor Plastici, filiala Brașov, iubesc mult copiii, deși nu am, dar îngrijesc cu mult devotament pe mama și sora mamei mele, care au vîrste foarte înaintate (80 și 85 ani), ceea ce în fond e cam același lucru.

Cum oare o mamă poate să se comporte ca femeia respectivă din Galați? Ce fel de femeie este aceea care a ținut în pîntecele său acești copii, și acum i-a izgonit departe de ea, departe de casă? Cum îi poate lăsa singuri, pe drumuri straine lor, fără bani, îi maltratează. De ce i-a alungat cînd putea să-i dea la un cămin? Dacă nu a reușit, de ce nu a apelat la oamenii cu care muncește, la Consiliul popular al orașului, la procuratură, la comisia de femei, de ce? De ce? De ce? Nici un argument nu o poate scuza în fata noastră, a opiniei publice, și nici pe el, căruia nici nu-i pot găsi un calificativ!

Am căutat de la munte la mare, din Moldova în Banat

Mă numesc Ulici Roma și locuiesc în cartierul 8 Martie bl. nr. 43/17 din Petrila, județul Hunedoara. Aș vrea să le amintesc celor de la fabrica de mobilă de bucătărie tip «Pipera» să nu mai uite să pună butoane sau minere pentru sertare, de rezervă, prețul fiind inclus în costul mobilei. Negăsindu-se în comerț, rămînem de multe ori cu mobila mutilată din cauza unui mic amănunt. Am căutat în vară, de la munte la mare, din Moldova în Banat, și continui să mai caut la cunoștințe.

Aceasi recomandare o fac celor care fabrică pantofi în culori pretențioase sau combinații de culori. De ce nu fac și poșete cu aceleași motive coloristice?

Aș mai dori ca scrisoarea să fie citită și de vecinii mei din bloc pe care nu-i interesează, se pare, economia de energie electrică, poate pentru că întreprinderea contribuie la plata iluminatului pentru cei ce lucrează în minerit. Și trebuie să spun că la unii locatari lumina arde toată noaptea, deranjînd somnul copiilor.

Oare acești oameni nu au conștiință?

Ne adresăm dumneavoastră, scriu tovarășii de la întreprinderea comercială de stat «București», cu speranța că apelul publicat va avea ecou în conștiința unor oameni care nu-și respectă obligațiile față de stat, aducînd prejudicii mari avu-tului obștesc. Din foarte multe cazuri, voi cita doar unul ca exemplu: tovarășul Banea Ernest cu domiciliul declarat în strada Andrei Șaguna nr. 112 sectorul 8, încheie un contract cu întreprinderea noastră în anul 1968, uîtînd să-l achite complet și la care mai are și astăzi de dat 1.041 lei (plus penalizările legale). Căutat la adresa indicată am fost trimiși de mama sa în strada Fetești nr. 4, dar nici aici nu este găsit.

Apelînd la sprijinul miliției (circumscripțiile 18 și 19) din nou sîntem trimiși de la o adresă la alta. Totuși tovarășul Banea Ernest a aflat și a binevoit să ia legătura telefonic cu noi (chiar de multe ori), făcînd ori promisiuni, ori declarații ca: «nu plătesc, să văd dacă o să-mi luăți capul», mai mult decît asta, miliția ne face cunoscut că tovarășul este colaborator cultural la «Casa de cultură sectorul 7». B.E. nu este încadrat, sau nu vrea să spună unde este încadrat.

De unde să recuperăm suma? Pe cine vrea să înșele?

Și ca B.E. sînt și alte cazuri. Vă întrebăm pe dumneavoastră ce putem face noi cu acești oameni certăți cu legea, la care trebuie să apelăm cu miliția? Oare ei nu au conștiință?

De ce acești oameni uită că trăiesc într-un stat socialist, fapt care implică nu numai drepturi, ci și îndatoriri?

Șef serviciu rate,
Viorica Dinu

eugen barbu: românia mi se pare un teritoriu sacru, o patrie spirituală fără egal

Vă invit așadar, nu îndeajuns de prețuite coleg, dar mai mereu prezent în memoria noastră, scriitor și vrăjmaș, Eugen Barbu, la o partidă de simplu băieți, deși nici eu la 30 de ani ai mei nu mai sînt băiat, necum dumneavoastră la cei 50, pe care vrînd-nevrînd, cu toate derogările, cu toate gesturile de respingere și cu buzele strînse (așa cum vă consacra portretul pe care vă place să-l dați tiparului), îi împliniți zilele acestea.

— Prima întrebare: de ce ați venit pe lume, Eugen Barbu?

— Ca să scriu, ca să mă bat, ca să fac dreptate acolo unde se poate.

— O coincidență, care ține mai mult de fatalitate decît de calendar, mă face să public primul dialog dintr-o serie nouă la care aspir, avîndu-l ca partener, ca și întîia oară, la primul meu interviu, pe Eugen Barbu. Au trecut șase ani de atunci. Nu ar fi exclus să mai treacă șase, și vă atrag atenția că nu ar fi exclus să mai treacă și cîteva secole.

Cu aceste gânduri, continui partida de simplu băieți, iar dacă s-ar număra și mașina dumneavoastră de scris la care îmi răspundeți în singurătate, partida de dublu mixt.

Cum ar fi fost lumea fără dumneavoastră, Eugen Barbu?

— Cum ar fi fost lumea fără mine?... Știu eu?... Oricum, mai tristă sau mai fără culoare. M-am silit din răspuseri să am humor, chiar atunci cînd eram foarte îndurerat. Am scris cărți care povesteau tragedii dar ele erau sfîrșite cu un condei care zimbea. Nu există stare de veselie absolută sau stare limită de melancolie. Dacă nu știi asta, te cureți.

— Trebuie să încep să vă fac mărturisiri. Desigur, nu voi începe să-mi scriu memoriile cu unghia pe parbrizul mașinii dumneavoastră, dar voi recunoaște, ca o fiară sentimentală, că acum 8-9 ani, la cenaclul pe care îl conduceați și în revista pe care o cîrmuiți, s-au afirmat scriitorii adevărați, unii mari, alții crescători, alții micșorați de — ceea ce aș îndrăzni să numesc — sfîntul dumneavoastră capriciu.

Cînd citea Ion Gheorghe parcă vă puneți, acolo în prezidiu unde ședeți, broboada de horă și ne faceți, mie și lui Ion Alexandru, un leș semnal al crucii, că adică s-a terminat cu noi, că Ion Gheorghe e cel mai mare.

Cînd citea Ion Alexandru, ne băteați pe cap cu privirea dumneavoastră de o parșivă și îngustă strălucire și parcă ne îndemnați să facem cu rîndul de gardă la statuia pe care atunci o ridicăți poetului care citea.

Cînd tărăgăna Sorescu de-ale lui și crăpam toți de rîs, dumneavoastră triumfați peste ceata noastră stacojie de invidie și așteptați lumea următoare să-i stîrniți pe ceilalți împotriva mea, poet și eu, după cum spuneți printre dinți.

Ei bine, stimate (deși de stimă ați cam dus lipsă), ei bine, iubite tovarășe Eugen Barbu, de ce ați fost Cronos? De ce ați vrut să vă mîncăți copiii? De ce ne-ați stîrnit împotriva dumneavoastră?

Ce mecanism s-a dereglat și cum s-a strîmbat bara de direcție de ați ajuns dumneavoastră care-ați apărut înaltul mesaj inițial al lui Marin Sorescu, de exemplu, să fiți principalul lui adversar azi?

Nici nu mai deschid vorba despre lupta cu cel de față, un fel de luptă cu îngerul în care, bineînțeles, fiecare pe rînd consideră că el este îngerul.

— Nu sînt nici capricios și nici nu mi-am mîncat copiii, precum Cronos. Am ținut și la Ion Gheorghe, și la Ion Alexandru și la Marin Sorescu, cum am ținut și la dumneata, dar am fost un tată pretențios. Poetul român vrea să fie numai lăudat, dar poezia nu este un drept cîștigat, ci un teritoriu pe care trebuie să-l cucerești, zi de zi. Îmi spui că sînt principalul adversar de astăzi al lui Marin Sorescu. Nu este adevărat! Ce am eu de împărțit cu Marin Sorescu?... Dar mie nu-mi place cînd succesul duce la prostituție! Pe Marin Sorescu îl omoară inteligența și aplauzele. El vrea să fie considerat tot timpul «deștept». Dar marii poeți nu sînt strălîmpezi, nu vezi în ei ca într-o apă de izvor. Ei sînt mai butucănoși. Nu știu dacă ai văzut niște statui ale lui Michelangelo, mi se pare la Florența, nedesăvirșite, lăsate din daltă de către sculptor... Așa sînt marii poeți ca acele, poate cele mai turburătoare statui ale lui Michelangelo, pline de sugestii în neterminarea lor. Marin Sorescu a devenit un rimator (dacă mai rimează), un fel de Cilibi Moise al secolului XX, dar poetul mare are mesaj. El e un cocon care sapă în galeriile de mătase ale gândirii, el luptă cu inerția, cu deja spusul, caută drumuri noi, nu joacă geamparalele pe hîrtie. Îl vezi dumneata pe Blaga sau pe Bacovia, amuzîndu-se numai ca să distreze fetele de la Filologie?... În ce te privește am fost mai aspru cu dumneata pentru că erai și foarte tînăr, poate cel mai tînăr dintre cei citați și aveai și această insolență pe care ai păstrat-o, și care-ți stă bine, dar pe care eu voiam să-ți-o temperez. Din fericire pentru dumneata și pentru mine, Istoria unei secunde te-a plasat dincolo de Marin Sorescu, în primul pluton al celor mai interesați poeți din ziua de astăzi. Să sperăm, deși te știu ambițios, că n-ai să te ăulci pe acești lauri și că ai să continui cinstita întrecere cu Ion Gheorghe și Ion Alexandru. Ceea ce v-aș recomanda eu este să vă stimați ca poeți mai întîi, și dacă puteți să vă iubiți ca indivizi.

— Nu v-am spus niciodată ce cred despre dumneavoastră ca prozator. Vă spun acum, cînd v-a pedepsit Dumnezeu să împliniți 50 de ani, înaintea multora dintre adversarii dumneavoastră literari: vă prețuiesc foarte mult și vă consider un mare scriitor.

Care-i crezul dumneavoastră literar?

— Nici nu știu ce e acela un crez literar. Probabil un canon autoimpus. Scriu de la 14 ani aproape în fiecare zi; nu e ușor! Fiecare dimineată, la masa de scris înseamnă un efort. Dar din moment ce te-ai obișnuit, pe urmă totul devine lesnicios. Scriu foarte mult și public relativ puțin. Arunc mult. Am publicat și cărți mai slabe, conștient fiind de asta, dar faptul în sine îmi permitea să nu mă grăbesc cînd scriam cele cîteva cărți la care țin foarte mult. Trebuie să știți să te aperi de tentații, chiar făcînd concesii. Trebuie să te obișnuiești cu ideea că într-o viață, dacă ai reușit să scrii măcar o carte bună, este suficient. Îți amintesc că opera celui mai mare prozator român din toate timpurile: Mateiu Caragiale, dacă ar fi să raportăm la numărul de pagini, are un volum foarte restrîns. Operele mari nu se fac în serie; ele trebuie gîndite ani îndelungi, redactarea propriu-zisă fiind lucrul cel mai lesnicios.

— Cum ați vedea viața literară?

— Cum aș vedea viața literară?... Știu eu ce să spun?... Ca victima cea mai încercată a acestei așa-zise vieți literare, nu aș vrea să fac pe martirul. Cînd mi-am ales acest mod de a exista, literar vorbind, am știu ce mă așteaptă. Așa că nu mă pot plînge de tratamentul la care am fost supus. Dar oricum, aspiram la mai mult respect, profesional vorbind. Vin astăzi niște tineri de douăzeci de ani, care au acasă în bibliotecă numai niște dicționare și niște enciclopedii și ne dau nouă lecții. Dicționarele și enciclopediile sînt foarte bune științific vorbind dar literatura nu se nvață în felul ăsta. Trebuie ani de zile de lecturi, trebuie gust, trebuie talent. E nevoie și de un îndrumător. A nega totul cu un aer de superioritate și suficiență mi se pare cel mai lesnicios lucru. E unul care cred că vine din la o școală de corecție a literelor. Asta a omori-o și pe maică-sa dacă ar putea, numai să arate cît e de deștept. Pe mine mă amuză dar ar trebui să-l ia cineva de urechi, să dea la școală, domnule! Și pe urmă să lase să scrie la gazetă. Viața literară poate amuzantă, desigur, dar nu o putem lăsa pe mîinile oricui. Tragem cu toții cu praști și ne spargem geamurile, reciproc. Și ce cu asta?... Facem în felul acesta o literatură mare?

— Și-acum, ca între noi dușmanii care sînt cei mai importanți scriitori ai momentului? Să știți că nu merge cu foșilări, cu subterfugii, ne cunoașteți prea bine pentru a ne ascunde după deget, chiar dacă degetul i-ar aparține să zicem, unui critic cu o mină lipsită de arătător.

— Uite chiar că n-am să-ți răspund la întrebarea asta. Cred că mai importante a fi operele mari, dar ele sînt atît de puțin și enumerarea lor ar enerva pe mulți care se visează și ei intrați în clasament.

— V-am rezervat un capitol special pentru părerea despre Marin Preda.

Vă propun să faceți dumneavoastră întîiul pas spre obiectivare, pas care ar putea însemna enorm pentru însemnarea atmosferei literare, pentru sol darizarea treptată a tuturor forțelor literare actuale în jurul cauzelor bune ale timpului.

— De ce-mi vorbești mie despre întîiul pas spre obiectivare? Am făcut destui pași în direcția lui Marin Preda, el n-a făcut nici unul. Nu mai vreau să discut niciodată despre Marin Preda.

— Am informații precise că su biroul la care lucrați dumneavoastră s-a aflat un tun cu care tratați de obicei problemele cinematografeiei. Sintetiți bușă scoateți tunul la o probă, pentru eventual să vedem cum trage?

— Problemele cinematografeiei?... Am spus multe în privința asta, pe unde am apucat. Mult conformism, multă incultură, film convențional, ratate inițial numai pentru că filmul este considerat un manual de morală practică. Vrea cineva să înlocuiască biserica cu cinematograful?... N-are decît. Dacă e vorba să facem educația patriotică a spectatorilor, nu cu discursurile domnilor pe ecran o vom face, pentru că aceștia vorbeau cu arma și cu credința lor în dimensiunea umană a acelor figuri istorice. Emitem în serie filme așa numite de producție, ilustrative, cu mașini lucrate în prim plan și problemele umane lăsăm în umbră. Nu-mi place optimismul din paradă, nu-mi plac sforăielile din texte, ero umflați cu pompa de la bicicletă. Cinematografa face contrapropagandă cînd prezintă eroi într-o singură dimensiune. Nu zeii feți-frumoși trebuie arătați pe ecran, pentru că în mijlocul nostru nu se află nici zmei nici feți-frumoși. Există numai niște oameni cu problemele lor, mai mărunt sau mai mari, pe care trebuie să le dezbaterem cinsti chiar pe peliculă.

— Cred că dacă n-aș fi apărut eu dumneavoastră ați fi fost — rol de neînviat! — cea mai controversată figură a epocii literare.

Stimați pe vreunul dintre cei care v-au contestat?

Să nu-mi spuneți, o, m-aș îngrozii să-mi priviți laolaltă cu un dispreț nediferențiat.

un excepțional memorialist: constantin beldie

Portretul lui C. Beldie de Sabin Pop (1922)

N-aș putea răspunde la întrebarea: — Când și cum l-ai cunoscut pe Constantin Beldie?

«Faimoasa» mea memorie nu mă ajută nici de rîndul acesta. Știam, mai acum cincizeci de ani, că fusese secretarul de redacție la *Noua revistă română* a profesorului C. Rădulescu-Motru și că, în continuare, făcea mai departe același secretariat la *Ideea europeană*, sub aceeași conducere. Dealtfel, spre mirarea tuturor, profesorul nu era un spirit dogmatic sau exclusivist, ci lăsa mină liberă colaboratorilor (ca să nu spun subalternilor) săi apropiați. Astfel, la *Noua revistă română*, pătrunseseră și poezii noi, ca Adrian Maniu, deși criticul revistei, Ion Trivale, ca discipol fidel al lui Mihail Dragomirescu, dar și în calitate de om cu convingeri ferme, nu făcea caz de ei. Când m-am împrietenit cu Beldie, printre altele mi-a dăruit, știindu-mă colecționar, o carte poștală de la Adrian Maniu, primită de el în vara anului 1914. Adrian scria:

«Dragă Beldie, te rog explică-mi de ce de când sunt la țară nu am primit decât o singură dată revista — și nici atunci când m-ai anunțat că mă publici nu mi-ai trimis-o. Te rog trimite-mi ultimele 3 numere dacă nu mai vrei să-mi scrii. Eu mai stau aici câteva săptămîni — fiindcă actualmente nu am nici un interes personal acolo. Te sărut cu dragoste

A.M.

Strîmbă din nas Nețler?»

Nețler era numele patronimic al lui Ion Trivale. În josul cărții poștale, Adrian se distrase, trăsînd subțire cu penița un cavalierist în șarjă, din profil, cu sabia scoasă. La coada calului, ridicată, cuvîntul astfel ortografiat: A: VĂNTUL!!

Carta poștală era expediată din Osica de sus, județul Romanai, într-o zi de 13 iulie, pe adresa redacției, în Pasagiul Imobiliara (Calea Victoriei).

Mă salutam cu Beldie, înainte de a ne cunoaște, eu unul cu oarecare jenă, pentru că,

fără să știu, cînd, în timpul crizei economice mondiale din 1929, după desființarea cursului superior al liceului din Găești, am fost «utilizat» la Școala Superioară de Meserii de pe strada Polizu, am aflat că-l dislocasem pe dînsul, care funcționa ca suplinitor la acea catedră fără titular. Beldie a ținut să marcheze însă că nu-mi păstra supărare din această pricină, ba chiar să-mi mulțumească pentru serviciul ce i-l făcusem, obținîndu-i eliberarea dintr-o funcție pentru care nu-și simțea nici o vocație:

— Vezi dumneata, dragă domnule Cioculescu, eu vă admir pe dumneavoastră, belferii, care vă sculați cu noaptea-n cap, ca să fiți înainte de ora 8, cînd sună de intrare, în cancelarie, ca niște perfecți «ronds de cuir». Eu sînt departe de a fi un trîntor, ba chiar țin la tăvăleală, cînd e nevoie, și douăsprezece ore de redacție în șir, dar cînd nu-i, nu mă leg la cap cînd nu mă doare. Mă culc tîrziu și mă scold odihnit, după ce mi-am făcut somnul așa cum se cuvine, opt ore în șir. Apoi îmi place să întîrzii la toaletă: baia-i baie, bărbieritul bărbierit, Frühstück-ul Frühstück, pipa-i pipă, și așa mai departe cu tabieturile și cu munca, ce-i drept, apoi, toată ziua. Dumneata ai tabieturi?

— Mărturisesc cu rușine că n-am.

— Ești tînăr. Ești cu cincisprezece ani mai tînăr ca mine. Nu te-ai format încă. Mai ai timp. Am auzit că stai la Găești și că pentru nefericita de piine amară pe care o mînci la Școala de Meserii, învășînd pe neisprăviți ăia «ba, be, bi, bo, blu», te scoli la cinci dimineața ca să apuci trenul de cinci și jumătate și să fii la timp în clasă la prima oră. Asta nu-i o viață. Te plîng. Dacă ai să continui așa, nu te vîd bine, că ești cam pipiriu. Îți recomand fripturile în sînge, cu un păhărel de vin negru virtos alături, dar păhărelul cu repetiție, m-ai înțeles?

Îl lăsam să vorbească. Avea haz. Bonomia lui era truculentă, a unui epicureu sau, cum se spunea în acele zile dintre cele două războaie, cu sau fără criză economică, un juisor. Fizicul îl ajuta. Era un bărbat frumos, cu capul mare și cu păr bogat, nu înalt, însă lat în umeri, îngrijit, cu lavalieră de artist, cu un surtuc de atelier, răsfășîndu-se în mers legănat și cit se poate de degajat cu femeile. Adusese la *Ideea europeană* pe talentata scriitoare tînră, care s-a sinucis după ce se afirmase cu ale ei *Scrisori bănățene*: Cora Irineu. La redacție îl vizitau tot felul de aspirante la publicitate literară.

Care va să zică, presupusa gheață dintre noi se spîrse, pentru că, după cum am spus, Beldie nu ținea să rămînă belfer și nu se sinchisise de pierderea postului de la Școala de Meserii.

Ne-am împrietenit însă mult mai tîrziu, la cîțiva ani după încetarea celui de al doilea război mondial. M-a invitat la el acasă, pe strada Jules Michelet, ca să-mi citească «ceva». Eram curios să știu ce, pentru că el nu scrisese sau, ca să fiu mai exact, nu publicase decât două broșurele la viața lui, însă ambele memorabile:

Ce vrem, Catehism pentru suflete nehotărîte, în Colecția cărților galbene, 1919, in-16°, 10 pagini numerotate +6 nenumerate și, în aceeași colecție, fără dată, *Glossa spiritului cărturăresc, Încercare anti-intelectualistă* in-16°, 27 pagini numerotate +5 nenumerate.

Bagajul său literar era ușurel, nu însă

insignifiant. Înaintea tuturor, la noi, îndată după întiul război mondial, cînd încă nu încetase peste tot focul, Beldie lansase două petarde împotriva a ceea ce numea «spiritul cărturăresc», afirmînd prioritatea vieții asupra inteligenței și așîndu-și disprețul față de cărturarii care întorceau vieții, vorba vine, spatele. Era așadar precursorul ignorat al anti-intelectualismului din țara noastră, ca atare rămas total necunoscut, în profitul lui Nae Ionescu, prietenul său, care avea să captiveze ulterior o parte din tineret cu șuierul lui de sirenă. Voi da cîteva mostre din rarismile lui broșuri, altfel curățel tipărite.

«Suntem impetuși, năvalnici. Disprețuim pe molatici, pe îndoelnici și pe obosiți».

Ați înțeles că «îndoelnici» sînt scepticii, care se îndoiesc.

«O voință mare și puternică și o mare speranță».

«Drepturile noastre le cucerim».

«Convingem prin GEST, nu numai prin raționament».

«Ne ferim de cărturarii pedanți. Sunt totdeauna sterili și totdeauna fărnici».

«Vrem afirmarea personalității noastre, potrivit însușirilor și capacității noastre sufletești. Vrem să ne afirmăm».

(din *Ce vrem*)

«„Cartea” — ține loc cărturării și de personalitate».

«Sunt suflete de cărturari, adevărate localuri publice».

«Privește la un cărturar cît e de prompt la orice întrebare, — afară de acele pe care i le pune direct Viața».

(din *Glossa spiritului cărturăresc*)

Lectura pe care mi-a făcut-o în acea după-amiază la el acasă, a fost revelatoare. Erau pagini de memorii cum nu s-au mai scris la noi, de o totală sinceritate, dincolo de bine și de rău, cum spunea Nietzsche. Beldie își expunea cu totul debutonat, gusturile și gesturile pe care le preconizase teoretic în broșurele lui, rămase fără nici un ecou, așa cum au pățit totdeauna prorocii în propria lor țară. Mai tîrziu m-a vizitat și pe mine acasă, mai acum douăzeci de ani, ca să citească, în fața unui cerc restrîns de prieteni, din mult lăudatele de mine memorii.

După o lectură de un ceas, a unor fragmente din care nu lipsea birfa, Vladimir Streinu a exclamat tare, ca să audă și incriminatul:

— Un Saint-Simon de Tîrchilești!...

Beldie a ridicat din umeri:

— Eu nu scriu pentru rigoriști, le sînt Streinu.

Am rîs cu toții la acest reușit joc de cuvinte.

Memoriile lui Constantin Beldie creșteau văzînd cu ochii. Scriitorul își regăsisse pe hîrtie «cuceritoarea vervă orală, într-o frazare amplă, învăluitoare, de mare artă. Îl îndemnam să le publice. Îmi răspundea: — N-a venit momentul. Poate cînd o să vină n-am să mai fiu în viață. Mă lasă inima, pentru că am fost prea inimos. Dar am să vă las executori testamentari pe Perpessicius, pe Vianu și pe dumneata, pentru că aveți fiecare cîte un băiat și dacă nu vă vine rîndul vouă să mă editați, m-or publica fiii voștri.

A fost internat la Ascar, dacă nu mă înșel, unde miocardita lui infecțioasă era bombardată zilnic cu antibiotice în mii și milioane de unități. Cordul n-a rezistat. Într-o dimineață s-a sculat «mersi bine», a primit vizita soției cu sufertașul cotidian, a schimbat cîteva cuvinte cu cardiicii din cameră, a pus capul pe pernă, a spus:

— Mamă, mamă!

și și-a dat duhul.

Să i-l culegem cît mai curînd din paginile de *Memorii* prin care numele lui va trăi mai departe... ca să fie tot mereu «glossat» de cărturari!

— Așa se soldează gloria, iubite prietene! Țal! vorba lui neea lancu.

- Faptul că am fost contestat de cineva nă face să-i retrag stima mea în materie de artă. Știi că am polemizat violent și cu I. Nețler și cu Fănuș Neagu, dar nu v-am contestat niciodată talentul, pentru că el, talent, există în afara oricăror convenții. Polemica este pentru mine numai un duel sportiv și atît. O partidă de box, în care învingi adversarii și strîng mîna.

— Povestești-ne ca un reporter frenetic ce ați fost, ce sînteți și ce ați putea fi (dacă ați lucra la «Flacăra»), cum a fost cînd ați împlinit:

- 10 ani
- 20 de ani
- 30 de ani
- 40 de ani
- 50 de ani

și făceți-ne, vă rugăm, un reportaj fantezist al ieșirii dumneavoastră la pensie, cînd nu veți mai fi contestat de nimeni, cînd vă vor înconjuura scîncînd în diverse subdialecte, nepoții literari, strănepoții cineaști și toți cei care așteaptă, încă de cînd ați intrat în cîmpul muncii, să ieșiți la pensie.

— Să știi că n-am nici o amintire decît de 10 de ani. Atunci am fost mai trist ca acum. Atunci mi se părea cu adevărat că îmbătrînit. Azi, am un suflet de adolescent. Timpul nu m-a alterat. Cît privește ortajul ieșirii mele la pensie, el nu va fi niciodată pentru că nu voi ieși la pensie decît cînd voi fi instalat într-o criptă.

— Iată și o întrebare mai puțin obișnuită în presa noastră literară: la ce lucrați?

— La ce lucrez?... Am terminat două scenarii cinematografice după *Bietul loace* și *Scrinul negru*. Dau zor să termin primul volum din *Istoria literaturii* (de la *Tricomicari pînă la Eminescu*). Pregătesc al șaptelea volum din *Caietele Prințului*... Cam atît.

— Cînd nu sînteți obosit și cînd aveți dumneavoastră chef, de sub condei vă ies niște texte de o plasticitate zguduitoare.

Vă rog odihniți-vă puțin și descrieți, pentru cititorul nostru, cel mai frumos loc din lume, văzut de ochii celui care semnează îndeobște Eugen Barbu.

— N-o să fac literatură răspunzîndu-ți la întrebarea asta, fiindcă literatură nu fac cînd e cazul. Dar aș putea să-ți descriu cel mai frumos loc din lume pentru mine... se află pe un fășan plin de iarbă, în fața unor munți severi, cu un obraz de zăpadă albă, arătînd ca fața lunii, noaptea, plin de miros de fin, dominat de strigătele păunilor și de foșnetul sacerdotal a doi stejari bătrîni. Se află pe Zamora, în fața munților Cegi, și fug acolo, ori de cite ori vreau uit cît de urîți sînt unii oameni.

— De ce ați devenit comunist?

— Am devenit comunist pentru că, probabil, nu se putea altfel. M-am născut într-o hală de săraci. Am văzut foarte multe dreptăți. Și asta, într-acolo te duce: în fața celor care vor egalitate în fața vieții și a tuturor toți.

— Să ne închipuim că partida noastră de simplu continuă la bordul unei corăbii plecate spre Pol (nu polul de care afirmați într-un pamflet îngrozitor, dedicat mie, că vi l-aș fi cerut împrumut), ci unul din polii pămîntului, și că eu, un bătrîn comis voiajor din Senegal, doresc să aflu ceva despre independența dumneavoastră țară, România.

Ce mi-ați putea spune?

Dar fiți convingător!

— România mi se pare un teritoriu sacru patrie spirituală fără egal și o iubesc nu numai pentru că este cel mai frumos tărîm pe care l-am văzut, dar deține o uluitoare înțelegere de generozitate. Românii sînt buni, dar e un lucru tot mai rar în lumea noastră contemporană.

— La mulți ani!

La cîți ani?

Și alte asemenea...

— Să știi că nu vreau să trăiesc mult. Dacă cineva mi-ar garanta că voi avea o viață frumoasă, fără căderi, aș accepta orice cifră. Nu-mi plac degradările.

Adrian PĂUNESCU

«Luptele de clasă din perioada crizei economice, și mai ales luptele din ianuarie-februarie 1933, au constituit un moment de o deosebită importanță în istoria mișcării noastre muncitorești, au avut o profundă înrîurire asupra vieții politice și sociale din România. Ele au dat o puternică lovitură claselor exploatoare, au frînat ofensiva capitalului împotriva drepturilor economice și politice ale oamenilor muncii. Desfășurate la scurtă vreme după instaurarea dictaturii fasciste hitleriste în Germania, luptele proletariatului român din 1933 au avut și o însemnătate internațională, înscriindu-se printre primele mari acțiuni ale proletariatului mondial împotriva fascismului».

NICOLAE CEAUȘESCU

GRIVIȚA '33

PAGINĂ DE DOLIU ȘI DE GLORIE

Grivița roșie văzută de pe Podul Grant... O lume în lume, neingenucheat cartier bucureștean, despre care se poate spune că a intrat în legendă. Spațiu de lucru pentru oameni dîrji și harnici, comuniști, mîndri de istoria de luptă a atelierelor, mîndri de trecutul și prezentul Griviței roșii. O lume în lume, un mit, o legendă de fum și sudoare.

Fotografii de I. PREDOȘANU

*nu făceam altceva
decît să ne cerem drepturi
la pîine și la viață*

• Datoria lui de om și de comunist: să vadă să trăiască toți mai bine • Cred că matala nici nu erai născut cînd Mogoș Radu avea carnetul de partid în buzunarul de la piept • În loc de salarii, ne-au dat gloanțe • Femeile țipau și se tăvăleau pe jos... • Am nevoie de sănătate, că o mai scrîntesc uneori.

În Filantropia, pe strada Turda, la numărul 153, locuiește pensionarul ceferist Radu Mogoș, într-o casă bătrînească cum sînt multe primprejur, îngrijită, casă de oameni gospodari, vrednici, care mai cresc cîte o găină, care mai pun o puțină cu brînză sau chiar un butoiăș cu vin, de-ăla care să fie de viață lungă.

Îl caut pe Radu Mogoș și nu-l găsesc. E pe undeva pe aici, mi se spune, prin vecini. Activează. Nu se mai astîmpără, vine completarea, nici la vîrsta lui. Se bagă peste tot, zice că e datoria lui, de om și de comunist, să vadă să trăiască toți mai bine, că doar pentru viața asta a suferit el în tinerețe, la Grivița. Nu stă locului o clipă, e ca un spiriduș.

— Aș vrea să-l aștept.

— Cum vreți, dar mai bine-ar fi s-o luați încet de-a lungul străzii. Sigur dați de el.

*

— Nea Mogoș, încotro?

Mă pune să repet întrebarea. Nu prea aude, dar nu-i pare rău. Asta e bătrînețea, mă consolează sau se consolează. Îți ia mai

întii ochii, urechile și picioarele, și mie mi le-a luat, acceptă, mai ales urechile și picioarele. Mă conformez. Îi explic despre ce este vorba, dă din cap și-mi răspunde:

— Sînt de 18 ani în Comitetul de cetățeni. Duc muncă de lămurire cu oamenii. Activez. — Nea Mogoș, cîți ani ai?

— Merg în 77. Șaptezeci și șapte de ani de viață și douăzeci și nouă de ani de partid. Cred că matale nici nu erai născut cînd Mogoș Radu avea carnetul de partid în buzunarul de la piept în dreptul inimii. Recunosc că tocmai mă nășteam și-l simt bucuros că a ghicit. Păi vezi, păi vezi, se joacă, și-acum vîi să mă iei la întrebări, să mă întorci și să mă iscodești.

— Am venit să aflu cum a fost la Grivița, în '33. Vă mai amintiți? Ați fost acolo în ziua de 16 februarie?

Se luminează la față doar pentru o clipă, la auzul cuvîntului Grivița. Apoi redevine ușor morocănos, mohorît mai mult pentru a păstra distanța și pentru a nu ridica toate barierele către sufletul său, către amintiri dragi, pe care — intuiesc — nu se dă în vînt să le facă publice, să le scoată în ochii lumii. Acolo eram, îl aud, unde să fiu? Treizeci de ani am stat în Grivița. În '926 am intrat în ateliere, ca lăcătuș la vagoane... În '956 am ieșit la pensie. De la motoare diesel am ieșit, din locul de mecanic.

Brusc, se închide în sine. Îl rog să depene amintirile din ziua aceea de glorie și de doliu, și nu-mi răspunde nimic. Repet întrebarea și mă somează să vorbesc mai tare.

— Am stat atunci o zi întreagă și o noapte baricadați în ateliere, ca să ne cerem drepturile, să ne dea salarii omenești, să avem măcar de-o piine neagră. În loc de salarii, ne-au dat gloanțe. Unul Hotineanu și unul Pascu, de erau comisari regali, ceva colonei, au ordonat să se tragă în muncitori, nu i-ar mai ține pămîntul să-i țină, dac-or mai trăi, că mulți omorîți degeaba au pe suflet.

— Matale ce-ai făcut în noaptea de 15 spre 16 februarie?

— Eram la uzina veche, la locomotive. Cam cu sirena mă ocupam, dar mai mult un puști, unul Negrea, ținea presiunea, ca să avem fluier. Spre dimineață, rămăsesem fără combustibil și Negrea, care era ucenic la electrice, a făcut ce-a făcut și a adus lemne. Ca să bată presiunea și să umble fluierul.

Asta e, îmi spune. Personal n-am făcut mare lucru, doar cu sirena. Fluierul neîntrerupt a adunat jumătate din București împrejurul atelierelor. Muncitori de-ai noștri, oropsiți, care ne-au aruncat peste gard cite ceva de mîncare, că eram lihniți. Din 15 dimineața, nimeni nu pusese nimic în gură și ce povestesc eu acum s-a întîmplat în zorii zilei de 16.

— Matale ce-ai mîncat?

— Mi-a dat cineva un ou și o bucată de piine, care a fost mai degrabă prescură furată de la biserică. De la Sfîntu Ștefan. Așa îmi amintesc. Dar eu n-am dus-o cel mai rău. Cel mai rău au dus-o fumătorii, că nu aveau nici un fir de tutun, de li se uscase cerul gurii.

Îl întreb ce făcea armata în acest timp și relatează, cu voce domoală, sacadată, că armata a înconjurat atelierelor spre ziuă, în 16. A dărîmat gardul la vagoane, continuă, și-apoi a început să tragă. N-a început să scuipe imediat, precizează. Nu, dar nu pentru că lui Hotineanu sau șefilor lui le-ar fi fost milă de muncitori. Pentru că se temeau.

— Cînd au tras?

— Cînd au tras, au tras și care a avut noroc a scăpat. Care nu, cruce la cap și tîmîie.

— Muncitorii cum au răspuns?

Îmi spune că muncitorii n-au răspuns în nici un fel. Cum să fi răspuns, nu se dumește, cu mîinile goale împotriva mitralierelor?! În prima clipă, nu ne-a venit să credem că armata trage în noi, doar eram baza țării, muncitorii, și nu făceam altceva decît să cerem drepturi la piine și la viață. După aceea, fiecare s-a pitulat sau a fugit pe unde a văzut cu ochii. Că era prăpăd. Veneau cu un pluton de execuție.

Și dumneata pe unde ai scăpat, îl întreb. Am sărit gardul din fund și am ieșit la podul Grant. Era o lume de n-aveai loc să arunci un ac și toți huiduia. Femeile țipau și se tăvăleau pe jos, mai ales cele care știau că le-au rămas oamenii în ateliere. Bărbații erau tăcuți. Minișii. Înrațiți. Sătui.

— Ai avut vreun cunoscut între împușcați?

— N-am avut. Cei mai mulți erau comuniști, iar eu pe vremea aceea nu eram membru. Comuniștii au căzut primii. Ei se aflau în frunte.

Urmează un moment prelung de tăcere. Radu Mogoș privește în jos, vădit tulburat, cu o lacrimă atîrnată în colțul ochiului. Schimb vorba și-l rog să-mi spună dacă a mai fost la ateliere. Uneori, îl aud. Merg, mă învîrt de colo-colo și nu mai recunosc nimic. Hale noi peste tot. Mă minunez ce condiții de muncă au lucrătorii de astăzi, pină și aer

condiționat le-au pus, să respire curat, și-mi amintesc de cazna noastră de la uzina veche... leșeam în ger, scoteam cazanele pe capră și ciocăneam la ele zile întregi. De-acolo mi se trage și reumatismul, zice, și arată spre picior, ca spre un vinovat, cu ochi furioși. Brusc, cu o mișcare neașteptat de tînră, se întoarce spre mine și mă anun-

ță: gata. De-acum am treabă. Și așa am întîrziat.

— Mulțumesc, nea Mogoș, și sănătate.

— Ce spui?

— Sănătate.

— Da, bine zici. Asta am nevoie că o mai scrîntesc uneori. Bună ziua.

«Trimitem eroilor feroviari din București salutul nostru frătesc, împreună cu calda noastră solidaritate. Protestăm cu indignare împotriva întemnițării lor și împotriva monstruosului proces care le-a fost impus.»

(Romain Rolland, Louis Aragon, Henri Barbusse, Jean Richard Bloch, Paul Vaillant Couturier ...)

**La Grivița o clasă își consfințește credința
Cu piepturile scrise de gloanțe fără chip.**

ADRIAN MUNȚIU

*„de uitat,
om mai fi uitat noi...
dar de iertat,
nu vom ierta niciodată“*

— Tovarășe Constantin Negrea, am aflat că ați dat o mînă de ajutor la sirena, în noaptea de 15 spre 16 februarie 1933, la Grivița. Vreți să povestiți?

— E adevărat. În noaptea aceea am sunat de mai multe ori din sirena. La un moment dat, însă, nu mai era presiune și un mecanic mai în vîrstă, nea Radu, Radu și mai cum... Cum îl chema, doamne?!

— Mogoș.

— Exact. Mogoș mi-a spus că nu mai au nici lemne și nici cărbuni și că fluierul o să tacă. Am alergat la căminul de elevi meseriași și am luat vreo 20 de băieți, cu care am cărat lemne și cărbuni, de la liniile de probă, unde se încercau locomotivele reparate, pină la sirena. Cînd s-a ridicat presiunea și s-a auzit din nou vuietul, abia atunci mi-am dat seama că eram umplut de păcură. Din cap pină în picioare. M-am descălțat și am rămas în obiele. Pină dimineața aproape că am dege-

— V-ați descălțat?!

— Purtam șoșoni. Era iarnă. Tocmai îi luasem, pe cartelă. Am intrat în păcură pină la genunchi, așa că a trebuit să arunc șoșonii. Altfel se întăreau, se făceau ca de piatră.

— Ce meserie aveți pe vremea aceea?

— Țerminasem ucenicia la electrice. Țineam numai 21 de ani. Flăcău.

— Cît ciștițați?

— Nimica toată, că de-aia am făcut grevă. La lichidare luam uneori cinșpe lei. Cît să ajungă de tramvai și de piine. Din cauza mizeriei, ne-am ridicat la protest și ni s-a promis marea cu sarea. Dar am fost păcăliți. Mai mult, delegația de muncitori a fost arestată și atelierelor înconjurate de armată. Ce-am trăit atunci la Grivița, n-am trăit nici în război, mai tîrziu. Zburau gloanțele pe

linga capul meu ca grindina și vedeam oamenii cîzînd în zăpadă. Împușcați și morți. Dar asta nu mai era o noutate. Mai văzusem așa ceva.

— Cînd mai văzuseți?

— În 1931. La 29 ianuarie, cînd am ieșit pe Calea Griviței cu o manifestație contra curbei de sacrificiu. În apropierea podului Grant ne-a întîmpinat poliția și a tras în noi. Mai mult să ne sperie și să ne împrăștie, cred, dar un glonte l-a nimerit pe unul Crăciun care era lîngă mine, în front. A murit pe loc. N-aveam nici 19 ani, dar am văzut moartea la un pas. Moarte nedreaptă, venită din pușcă de stăpin.

— Erați pe atunci utecist, membru de partid?

— Nu. Am devenit comunist mai tîrziu. În vremea aceea eram doar un lucrător amărît care abia își ducea zilele, mai mult infometat decît sătul la masă. M-am alăturat, însă, comuniștilor, pentru că ei țineau partea celor săraci și nedreptățiți. În noaptea de 15 spre 16 februarie '33, am luat chiar cuvîntul la adunare și am spus că să nu dăm înapoi, că dreptatea este de partea noastră și dreptul nostru să avem salarii omenești. Am vorbit pe la ora 11 noaptea, de la o tribună improvizată pe acoperișul ușii de serviciu a administrației de locomotive. După aceea, m-am întors la poarta cinci, pe care o aveam în grijă împreună cu unul Popescu și unul Neașcu. Neașcu Dumitru. Țista era pichetul nostru. Nu mai știu nimic de ei... Or mai fi trăind, n-or mai fi trăind?

— A fost greu la poarta cu numărul cinci?

— Nu chiar foarte greu, pentru că armata a atacat atelierelor din partea cealaltă. Ce-am avut noi de furcă a fost pe la două noaptea, cînd remiza regală a încercat să scoată pe poartă o garnitură, motivînd că regele vrea să plece imediat la Sinaia. De fapt, nu era

decît un șiretlic, căci dincolo de poartă aștepta un tren de marfă plin ochi cu soldați. Ne-am așezat pe linie, am oprit vagoanele regelui și am baricadat trecerea cu birne și cu saci, cu ce-am avut, pină cînd cei de la remiza regală s-au lăsat păgubași și au tras garnitura la loc.

— Ce-a fost după intrarea armatei în ateliere?

— Ce să fie, măcel. Care a putut să scape, a scăpat. A doua zi, cînd am venit la lucru, mi s-a spus că sînt concediat și că trebuie să mă prezint urgent la comisariat Hotineanu. Am fost la comisariat și mai bine nu mă duceam!

— De ce?

— M-a bătut un majur de m-a căpiat. Și nu o dată. De nu știu cite ori. Fusesem consemnat să mă înfățișez la comisariat în fiecare zi, timp de o lună și jumătate. Nici nu intram bine și bătaia începea! Chiar Hotineanu m-a injurat și mi-a spus că numai vîrsta m-a scăpat. Parcă-l aud: «bă, idiotule, dacă nu erai minor, pușcăria te mîncea... Cu timpul, însă, a trecut. Am uitat. M-am luat cu viața. Și nu e bine.

— Ce nu e bine?

— Nu e bine c-am uitat, dar așa e lumea făcută. Au trecut anii. Am plecat de la Grivița. Am devenit maistru, mi-am crescut copiii. Doi din ei au ajuns ingineri. Am ieșit la pensie... În țară s-a făcut dreptate și trăim bine. Am un apartament frumos, pe Colentina, sînt mulțumit. Dar cînd îmi aduc aminte de umilînțele și întîmplările de la Grivița parcă mă ia cu frig. Vă spuneam că am mai uitat, pentru că așa e omul. Uită și bune și rele. De uitat, om mai fi uitat noi... Dar de iertat, nu vom ierta niciodată.

Ovidiu IOANIȚOIA

MOBILIER TIP

COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNULUI— CARANSEBES

Livrează prompt, fără repartiție, PAL ÎNNOBILAT, în culori uni sau texturat (mahon, nuc, teck, stejar etc.), pentru fabricarea mobilierului modern, mobilierului comercial, amenajări interioare în locuințe, edificii, mijloace de transport.

Comenzi: C.P.L. Caransebeș — str. Balta Sărată nr. 1

pentru cămine studentești, cămine muncitorești, internate școlare și alte variante de mobilier din PAL ÎNNOBILAT — în culori uni sau texturat (nuc, mahon, teck, stejar etc.) — execută și livrează fără repartiție CENTRALA DE PRELUCRARE A LEMNULUI—BUCUREȘTI, Șoseaua Pipera nr. 48, sectorul II, telefon 33 00 80.

DIRECȚIA COMERCIALĂ A JUDEȚULUI BRĂILA

Vine în întâmpinarea cumpărătorilor prin:

- Magazine aprovizionate cu un sortiment variat și bogat de produse alimentare, industriale și de alimentație publică, având un înalt grad de servire, corespunzător exigențelor actuale;
- Extinderea formelor moderne de comerț:
  - autoservire, case de comenzi, puncte de preluat comenzi în întreprinderi, abonamente;
  - unități și raioane gospodina, bufete de incintă, linii de autoservire pentru preparatele calde.
  - expunerea deschisă a produselor.

cum s-a născut frumosul de voinești, supranumit „mărul discordiei“

Cercetătorul Gheorghe Moruju, în prezent inginerul șef al stațiunii experimentale pomicele din Voinești.

Pasiunea, talentul și o viață închinată creației fac adeseori din semenii noștri niște copii mari, timizi și scumpi la vorbă, cu naivități dulci sau concluzii pripite ori de câte ori sînt invitați să-și expună public gîndurile. Darul vorbirii se naște mai anevoie pe terenul activității pasionale, acolo, deci, unde se muncește mult și se vorbește mai puțin.

Interlocutorul nostru, obișnuit să-și izvoadească în liniște gîndurile, ferit de reporteri și vizite intempestive, ne-a privit surprins și deconcertat. Adăpostit de un birou încărcat cu tratate, eprubete, mostre de fructe, inginerul Gheorghe Moruju a încercat de la bun început să ne «îmbuneze» amintindu-ne că:

— Există o broșură despre stațiunea noastră. Aveți acolo tot ce vă interesează.

— Dar noi am venit să scriem despre munca și viața dumneavoastră.

— A, da...

Îl priveam amuzat cum cercetează agitat manevrele colegului meu, fotoreporterul, care începuse să-și deșerte sacul, așezînd pe masă aparatele de fotografiat cu întreaga lor garnitură de ustensile mari și mici. Înțelesesem prea bine că în clipele acelea se simțea ca un pacient invitat să se supună unei operații nedorite.

— Atunci să începem prin a vă povesti ce știm noi despre dumneavoastră. Ați absolvit Institutul agronomic din București — asta în primii ani după terminarea războiului — și ați fost reținut ca asistent la Catedra de horticultură. În 1950 v-ați dat demisia și ați venit să lucrați ca cercetător la Stațiunea experimentală din Voinești. Plecarea din

București ați motivat-o invocînd următoarele argumente: în domeniul pomiculturii, știința agricolă este abia pe cale de a se constitui, munca în această ramură este lipsită de o fundamentare științifică, se lucrează empiric, după metode clasice, depășite, cultivatorii noștri fiind în continuare tributari unor metode și procedee anacronice.

— Pomicultura a devenit știință în ultimii 50 de ani, iar în țara noastră, abia de 20-25 de ani.

— Ați considerat, deci, că este nevoie să începem cu începutul, deci cu o perioadă consacrată în exclusivitate experimentului, cunoașterii condițiilor pedoclimatice, cercetării solurilor existente, ameliorării sau înlocuirii lor. În 1956, persoane din conducerea unui institut din București v-au invitat să vă dați demisia, apoi au propus să fiți dat afară deoarece cercetările dumneavoastră nu și-au dovedit eficiența.

— De ce să întoarcem de-îndărăt roata istoriei. Ce a fost a trecut și bine că a trecut.

— Îi iertați atît de ușor pe cei care v-au întîrziat cercetările, v-au înnegurat sufletul, v-au obligat să luptați aproape singur pentru descifrarea unor taine ale biologiei?

— N-au fost ei singurii vinovați. Pe vremea aceea, se foloseau într-o măsură exagerată idei și procedee neverificate de practică. Or, biologia are secretele ei. Cînstea, corectitudinea, hărnicia, onoarea sînt virtuți universale, dar în biologie concluziile cercetătorului pot fi învestite uneori cu rang de lege doar într-o anumită zonă sau latitudine geografică. Mi s-a propus, de pildă, să împămîntesc pe Valea Dimboviței

un soi care după culegere rezistă și la temperatura de minus 40 de grade. Am explicat că nu este posibil: un simplu val de căldură sosit în februarie sau martie maturează subit fructul depozitat, îi determină dezagregarea țesuturilor chiar dacă a doua zi se lasă un frig de 40 de grade.

— Ce înseamnă deci aclimatizare?

— Fructul este un organism viu, sensibil și capricios. A cultiva un soi înseamnă a cunoaște pe o perioadă de cel puțin 10 ani condițiile ecologice ale zonei respective, temperatura medie anuală, regimul pluviometric, vigoarea agenților patogeni. Într-un județ al țării — hai să nu-i spun pe nume — a fost cultivată o suprafață întinsă cu meri, peri și pruni fără nici o cercetare prealabilă. Rezultatul a fost mai mult decît dezastroos. Condițiile ecologice s-au dovedit potrivnice soiurilor impuse.

— Cum ați procedat dumneavoastră?

— Vă rog să vorbiți de activitatea stațiunii. Eu singur n-aș fi realizat nimic.

— Vă promit.

— Am început prin a cerceta condițiile pedoclimatice, caracteristicile solului și virulența bolilor provocate de: viermele mărului, de rapăn și de păduchele de San José. Apoi am urmărit în colecție și în plantație comportarea următoarelor specii: 31 soiuri de măr, 209 soiuri de păr și 108 soiuri de prun. Am acordat o atenție deosebită soiurilor locale: mărul crețesc, domnesc, văratic. Rezultatele obținute ne-au permis să abordăm cea mai dificilă și pasionantă temă: realizarea unor hibrizi originali. Între 1950 și 1970 au fost efectuate peste 1 600 combinații, au fost polenizate circa 383 000 flori, recoltate 37 396 fructe hibride. Material de studiu: la măr — soiurile Stark Earliest, Melbe-hed Melba, James Grieve, Parmain d'or, Ionathan, Sterking Delicious și altele multe. La păr: Beurre Giffard, Beurre precoce Marettini, Clopp's Favorite, Contesa de Paris, Passe grassone etc. Să vă spun și la prun?

— Vorbiți-ne de Frumosul de Voinești

— Obținerea acestui hibrid a durat 16 ani.

El este rezultatul încrucișării dintre soiul Ionathan cu soiul Bell Baskoop. Un fruct de toamnă rezistent după tată (Bell Baskoop) și Savuros după mamă (Ionathan). În 1973 a apărut însă Deliciosul de Voinești, care suportă perfect gerul iernii, iar fructul se conservă pînă spre primăvară. El este odrasla căsătoriei dintre Ionathan și Golden Delicious. Cei doi hibrizi sînt pe cale de a izgoni definitiv de pe Valea Dimboviței soiurile tradiționale între care chiar și mărul Ionathan.

— Citeva cuvinte despre celebra pară obținută de curînd.

— Sau un exemplu prin care se dovedește că întîmplarea poate juca un rol hotărîtor chiar în domeniul activității metodice. Am cunoscut un cercetător care tocmai sosise din Coreea. El mi-a arătat semințele unui păr sălbatic, Pirrus Serotina, celebru pentru marea lui rezistență. Am cultivat germenii pe un lot experimental și după cîțiva ani am recoltat primele fructe, pere minuscule, cu gust astringent și aspect inapetisant. L-am încrucișat cu soiul Olivier de Serres și pe parcursul a trei generații (15 ani) am urmărit pe fiecare exemplar transferul genelor. Nepoții primei încrucișări se recomandă prin rezistență, mărime și proprietăți organoleptice excepționale.

— Stațiunea experimentală din Voinești și-a cucerit un titlu de onoare și prin realizarea culturilor intensive și superintensive.

— Este vorba de cultivarea unor exemplare cu talie mică obligate să-și paliseze crengile în linie dreaptă. Mii de pomi așezați în șiruri paralele își unesc coroanele turtite și formează un veritabil gard fructifer. Pe un singur hectar pot fi plantate 600-1 000 exemplare (livadă intensivă) sau 5 000-7 000 exemplare (livadă superintensivă). Rezultatele sînt fantastice: anul trecut am obținut 80 000 kilograme mere la hectar, deci de 20 ori mai mult decît poate dobîndi proprietarul unei livezi clasice.

— Care sînt calitățile unui cercetător pasionat?

— Cele ale lui Prîslea din povestea cu Harap Alb. Cînd împăratul a vrut să-și încerce feciorii s-a îmbrăcat într-o blană de urs și s-a ascuns după un pod. Cînd l-au văzut, băiatul cel mare și mijlociul au făcut cale întoarsă. Cel mic a scos paloșul. Principalele calități sînt deci îndrăzneala și perseverența. Cu atît mai mult în domeniul științelor naturii, unde rezultatele apar după decenii de activitate, iar raportul dintre izbîndă și nereușită este de unu la o mie.

Liviu TIMBUS

de ce sînteți supărat, tovarășe director ilarie isac?

— Cînd apar merele noastre pe piață, lumea ia cu asalt magazinele de desfacere. După mai bine de două decenii Frumosul și Deliciosul de Voinești au cîștigat competiția. Și totuși fructul obținut în stațiunea noastră continuă să rămîină același măr al discordiei. Oriunde apare, el se instituie drept element de comparație și cumpărătorii nu pregetă să-și verse focul pe cei care se ocupă cu distribuirea fructelor. Răspîndirea soiurilor și speciilor de mare productivitate se face în continuare cu incetinitorul. Aici, pe Valea Dimboviței, toată lumea plantează material săditor cumpărat de la stațiunea noastră și toți cultivatorii obțin de ani de zile producții record. Cîte 2-3 vagoane la hectar. Mii de săteni au urmat cursurile noastre agrotehnice. Faceți o vizită în comună și o să vedeți un spectacol amuzant: toți cîinii, vitele, rațele și găștele s-au vopsit în galben. Asta deoarece în aceste zile se stropesc pomii cu creozan. Dar toate acestea la noi și în cîteva zone ale țării. În multe alte locuri livezi nîngrijite și metode de muncă empirice. Ne-o dovedește cu prisosință cifra reprezentînd producția de fructe a anului 1973, publicată în cadrul Comunicatului cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economică socială a Republicii Socialiste România în anul 1973.

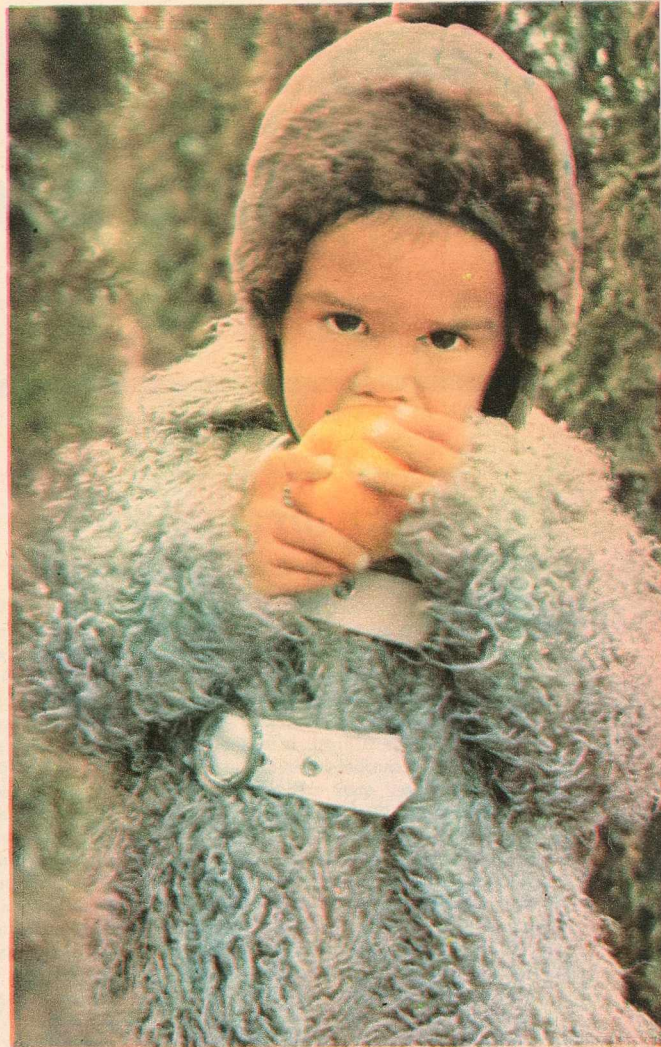
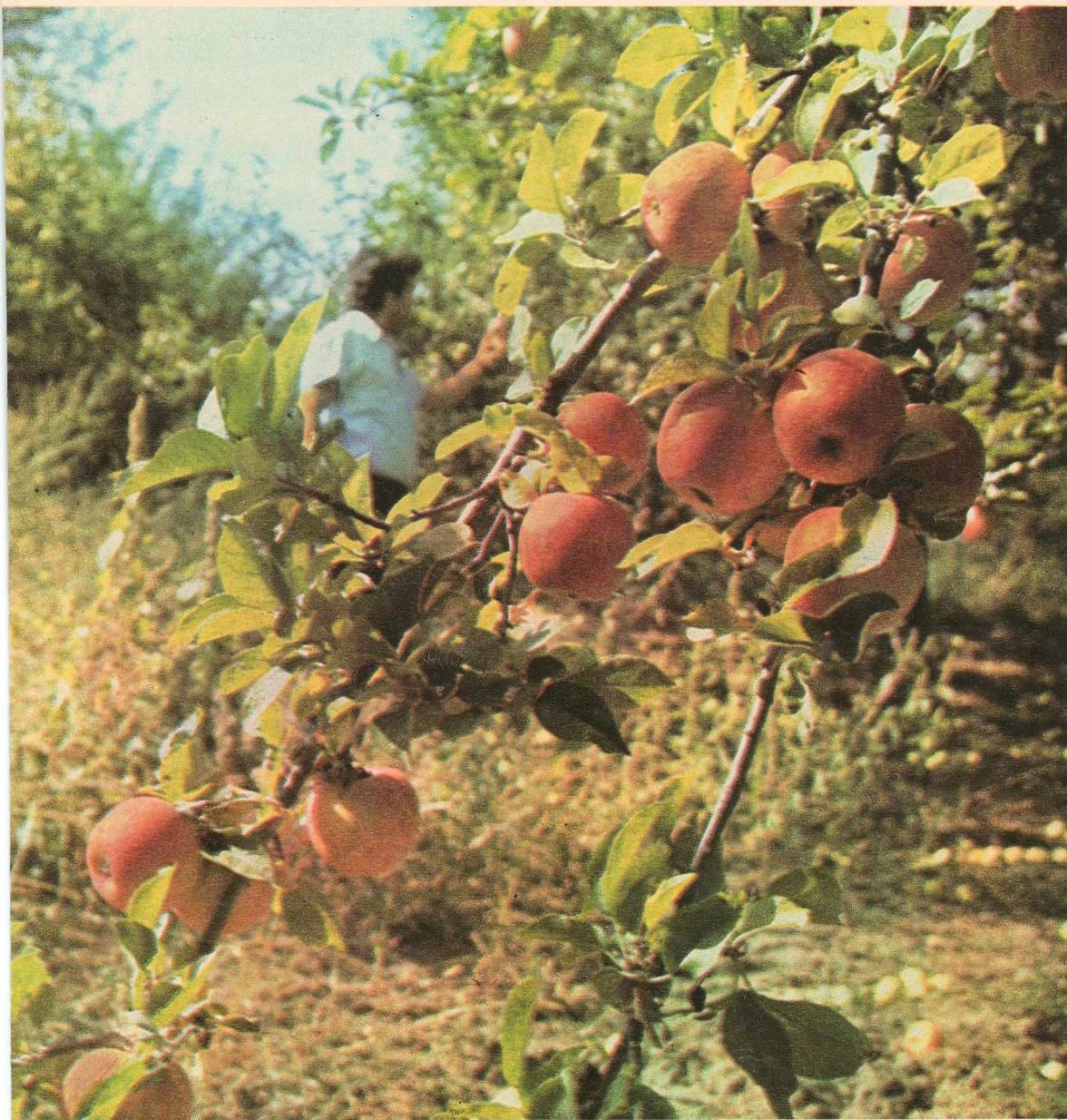
— Considerați, deci, că se face foarte puțin

pentru difuzarea experienței valoroase.

— Rezultatele slabe n-au decît o singură explicație. Marea majoritate a cultivatorilor nu știu ce înseamnă îngrășarea și tăierea pomilor, combaterea dăunătorilor, destelenirea terenului, stropitul, și mai cu seamă cultivarea soiurilor precoce și de mare productivitate. Dar nimeni nu se naște învățat. Noi nu avem răgazul să batem județele României. Asta ar fi treaba celor ce lucrează la direcțiile agricole și a specialiștilor din ministerul de resort.

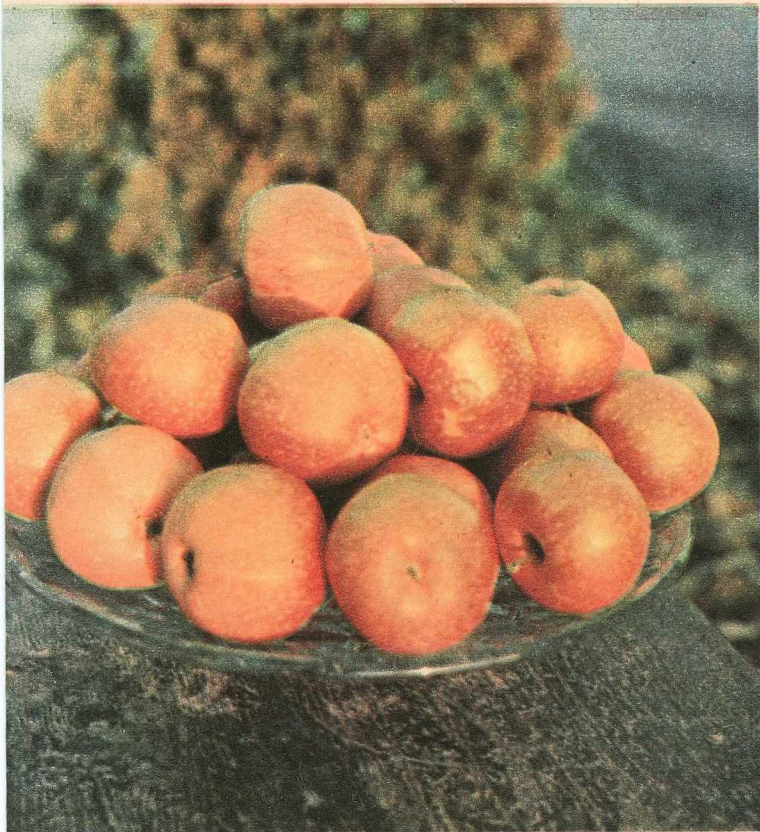
— Vă invităm să vă spuneti of-ul pînă la capăt.

— Problema specialistului. În domeniul nostru nimeni nu poate deveni savant dacă nu rămîne în unul și același loc de muncă cel puțin 10-15 ani. Cercetătorul în pomicultură este obligat să urmărească zeci de cicluri de vegetație pentru a combate, să zicem, făinarea anilor secetoși, sau rapănul lunilor ploioase. Numai un om ca Gheorghe Moruju poate ajunge doctor în materie. Și asta abia după 25 de ani de activitate continuă. Mai mult decît în altă parte, aici în horticultură un om care-și schimbă de 2-3 ori locul de muncă riscă să rămîină un veșnic ignorant. Sau altă situație: are ministerul nevoie de un specialist, se adresează Institutului agronomic. Sancta simplicitate! Una este să predai ex-catedra și alta să înveți meserie acolo unde se face o agricultură de-adevărata.

▲ Frumosul și... frumușelul de Voinești.

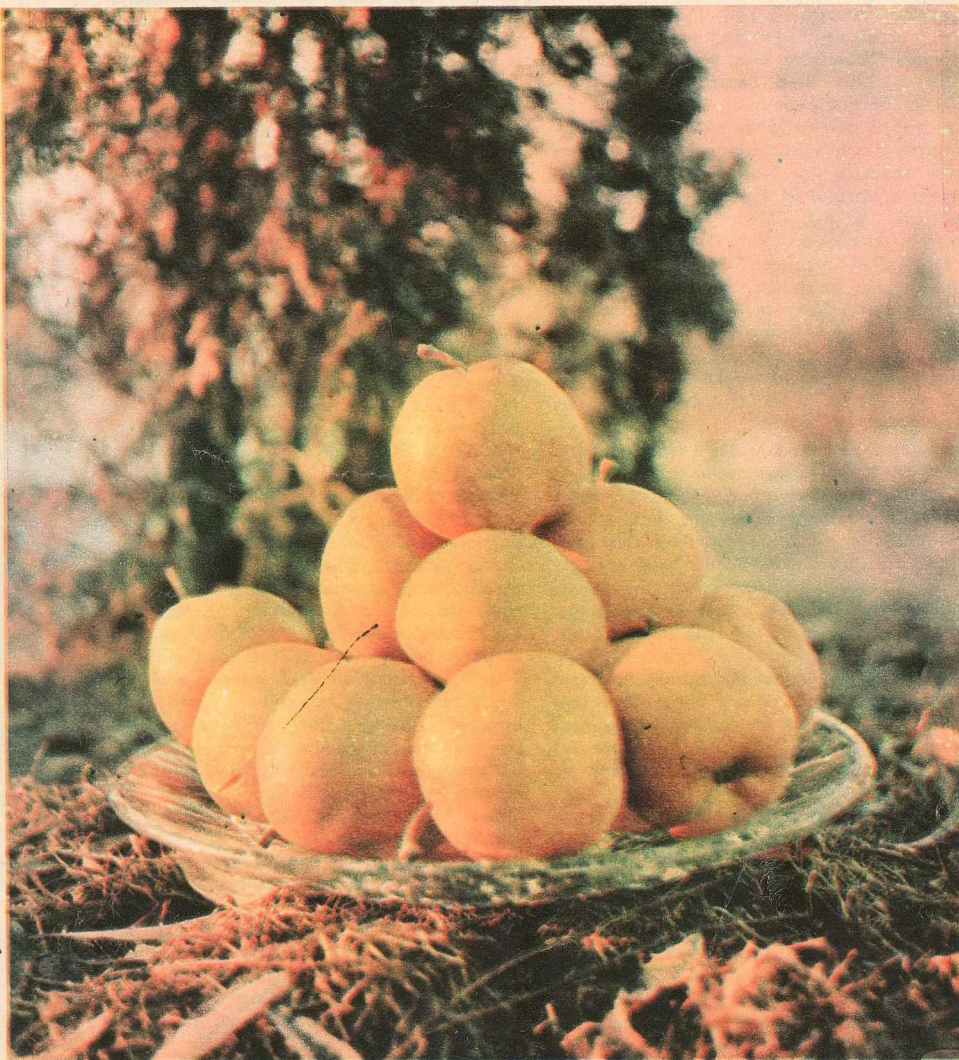
◀ O imagine înregistrată de fotoreporter în toamna anului trecut. Noile soiuri de măr, păr și prun, realizate în stațiunea de la Voinești, s-au răspândit în toate livezile de pe Valea Dimboviței.

▲ După douăzeci și cinci de ani de studiu și cercetări, satisfacție deplină: «Deliciosul de Voinești» se recomandă prin rezistență, savoare, mărime și culoare.

◀ Golden Delicious, unul dintre părinții hibridilor obținuți de inginerul Gh. Morușu.

Fotografii de
Radu CONSTANTINESCU
și Vasile MOLDOVAN

distracția de duminică în orașele mici

un oraș care nu se lasă

E o lipsă totală de noroc să te-nțilnești prin ceață cu un oraș, pe care nu l-ai văzut niciodată mai înainte. Ceața era atât de neînduplecată, încît nu-ți puteai zări nici virful cizmei. Dimineața, în vremea prinzului și seara — la fel.

Știam că aici, la Buhuși, se află o mare și străveche și renumită fabrică de postav. Citisem în ziare, doar cu vreo două zile în urmă, că orașul a luat premiul întâi, pe '73, pentru frumusețe și bună gospodărire. Informații abia enunțate, pe care trebuia să le onorez cu seriozitatea unei documentări despre distracțiile de sîmbătă și duminică. Fiindcă a te distra este (nici vorbă!) un lucru cît se poate de serios. Astfel încît ele, aceste distracții, aveau nevoie să fie cunoscute clar și limpede, chiar dacă, din punct de vedere meteorologic, era ceață.

La clubul fabricii (care-și are sediul în oraș, ceea ce înseamnă, o dată mai mult că nu este folosit exclusiv de textiliști) s-a anunțat din vreme printr-un afiș bine colorat că va avea loc sîmbătă, 2 februarie 1974, o gală de box între «Textila»-Buhuși și «Letea»-Bacău. Cei peste 800 de spectatori au rîs cu lacrimi. Niște sadici — veți crede, probabil. Pașnicii și blînzii moldoveni dîndu-se în vînt după spectacole sîngeroase. Turnirurile mai lipsesc. Vai! nu! Nici urmă de sînge. Partenerul lui Emil Airinei (16 ani) de la categoria semiușoară, abia mîngiat de-o directă a început să alerge bezmetic pe ring cu mina ridicată în dreptul ochilor și de n-ar fi fost împrejurarea din frînghii, nimeria drept în brațele spectatorilor. Într-o altă înfruntare, vocea arbitrilor își îndemna, imperativ, favoritul: dă, mă, dă, ce stai?! Și celălalt, într-o poziție aproximativă de atac: așteaptă să se apropie! (dacă ar fi să citez cu ghilimele aș spune «aprochie» dar, cu toate că mă tentează, n-o fac). Lăsînd gluma de-o parte, se zice că Buhușul are boxeri foarte buni, dintre aceia care au încetat să mai fie doar simple speranțe. Bunăoară, Emil Păuceanu (15 ani și 71 kg) de la categoria semigrea.

Firește, gala de box din 2 februarie 1974 ar fi meritat să fie comentată de un cronicar profesionist. Subsemnata — nu am calificarea necesară. Nici pentru box și nici pentru alte discipline sportive. Or, cetățenii orașului Buhuși se distrează, se dăruiesc destul de mult sportului. Direct sau indirect. Aceasta a fost principala distracție în zilele de sîmbătă și duminică, adică pe 2 și 3 februarie 1974.

Cu toate că primarul orașului, tovarășul Mihai Gheorghiuță, nu are nimic din înfățișarea unui sportiv, se pare că dinsul este unul dintre principalii, dacă nu chiar cel dintîi, animatori ai sportului din Buhuși. Sîmbătă seara la box era de față și nu doar de formă. Duminică dimineața a trecut pe la Școala nr. 4 unde aproape 200 de elevi din clasele V-VIII participau la Olimpiada de matematică și fizică. Pe urmă l-am întilnit la stadion, unde avea loc un meci-vedetă (denumirea nu-mi aparține mie) între «Textila»-Buhuși și «Știința»-Bacău. Acolo, pe stadion, unde ceața parcă se mai rărise, microbistii erau prezenți în grup compact. Și tovarășul primar a avut o discuție amicală cu jucătorul Mircea Grosaru, titular la «Știin-

ța» dar de fel din Buhuși. E în ultimul an la Institutul pedagogic, n-ar vrea să joace după absolvire la «Textila», adică în orașul lui? Tinărul cu plete și breton, pieptănat ca un paj și purtînd un ghiul pe inelar se comporta ca o vedetă, ezita — să mai vedem... — și tovarășul primar îi măsura chica, i-ar fi spus ceva despre asta, însă îl preocupă totuși soarta fotbalului din urbe. Eu, care cum am mai mărturisit nu mă pricep nici la sportul cu balonul rotund, nu vedeam vreun motiv de îngrijorare fiindcă «Textila»-Buhuși a bătut (amical, dar a bătut) «Știința»-Bacău cu 3-0. Atunci, în duminica din 3 februarie, cel puțin.

Pe agenda distracțiilor duminicale a mai figurat, în ziua sus-amintită, o întrecere pentru «Cupa tineretului» la tenis de masă. Își disputau forțele reprezentanții selecționați ai diferitelor echipe din oraș: Maximciuc, Ghineț și Coșeraru de la «Voința», Turcu și Buture de la Liceul nr. 1; de la fabrica de postav era numai Ciobanu, fiindcă frații Beruică, deși cîștigători, au plecat din oraș.

Dacă treceai pe strada N. Bălcescu și n-ai fi fost avizat, nici prin cap nu ți-ar fi trecut că acolo se află o sală unde tinerii asudă la ping-pong. Fac această precizare, fiindcă nu rareori întilnești oameni care-și plîng soarta acuzînd lipsa de mișcare și de distracție prin stereotipul «nu avem mijloace materiale». Nici Buhușul nu a avut și nu are încă pe măsura ambițiilor sale. Și ceea ce are nu i-a căzut din cer. Și-au făcut oamenii, cu puterea lor. Toate școlile au baze sportive. Alături de stadion există un teren mare de handbal și un altul pentru tenis de cîmp. Clubul fabricii și al orașului e folosit cu o rigoare demnă de toată admirația. În duminica amintită se desfășura un campionat de șah, un concurs de gimnastică artistică, popicarii se antrenau cu sîrg și, în holul clubului, divertismentul se consuma sub forma jocului de biliard. Dacă vezi ce vezi nu-ți mai vine să zîmbești cu îngăduința specifică față de sportivii amatori din provincie. Să ne amintim numai de portarul handbalist — Lidia Stan, și de alte cinci fete din Buhuși selecționate în formațiile naționale de handbal.

La biblioteca orașului, un pionier grav, pe numele lui Maftei Romeo, le citea altor 22 de pionieri «Dănilă Prepeleac». În sala de spectacole (pentru film și teatru, pe rînd) era urmărit «jandarmul la plimbare». L-a văzut și eleva Popa Maria din anul II T al școlii profesionale textile (sînt clase și Y și Z, în total 29 doar pentru anul II). L-a văzut și i-a plăcut și nu se plînge de distracții. Sînt și baluri, sîmbăta seara în sala cantinei, la fabrica de postav. Dar se fac programat pe secții, că fabrica-i mare. E mare, și majoritatea muncitorilor sînt femei. Asta n-am prea înțeles eu: cum se distrează femeile sîmbăta și duminica la Buhuși, dacă nu fac sport? Nedumerirea mi s-a risipit cînd am întilnit-o în centru pe tovarășa Rozalia Smău — președinta Comitetului de femei din Buhuși. «Cum se distrează femeile duminică? la, cu sacoașă» — și îmi arată propria ei plasă cu două piini. Totuși o excepție am întilnit. La stadion, venise cu soțul său, Olga Grosaru să vadă meciul-vedetă, cu toate că fiul lor Mircea

Obișnuita nuntă, de sîmbătă pînă luni.

Grosaru (cei cu pieptănătura-paj) nu juca în dimineața aceea.

Am putea conchide că în orașul Buhuși nu mai găsești loc de ațîția sportivi, că e o contaminare generală. Și judecînd după ce am văzut, așa ar fi. Dar brigada artistică de agitație era la Bacău la un concurs județean. Mai funcționează și un cor al fabricii de peste 100 de persoane, care se numără printre primele nouă din țară. Cît despre formația de dansuri «Miorița» a fost și în R.D.G., și în Ungaria, și pe litoral; astă-vară «niște turiști străini n-au vrut să creadă că sînt doar amatori și nu profesioniști». În sfîrșit, din banii încasați drept premiu, tovarășul primar le-a promis că va cumpăra și instrumente pentru o fanfară. Care fanfară va cînta la vară pe malul lacului — o fostă mlaștină, unde acum s-a făcut o bază nautică și terenuri de sport, și ștrand, și un restaurant plutitor. N-ar fi exclus ca din Buhuși să iasă și vislitori-campioni. Și n-o

spun ironic.

Apropo de ironie, aș vrea să mai adaug cu seriozitate că poate e prima oară cînd am regretat absența primăverii sau a veri ca timp al vizitei mele la Buhuși. Sînt convins că milioanele aici investite (36), valoarea muncii patriotice a oamenilor din acest oraș sînt în stare să arate, practic ce se poate crea cînd vrei să trăiești frumos. Aș vrea să văd și lacul dezghețat și cele 30 de ambarcațiuni, să aud fanfara și să simt parfumul miilor de trandafiri de pe alei și din parcuri. Și să joc și eu vole sau tenis împreună cu oamenii aceștia harnici și voioși, care nu se plictisesc într-un oraș mic, din Moldova, cu 20 000 de locuitori. Am promis că voi veni din nou la primăvară. Și n-am promis de circumstanță. Deocamdată pot spune că deși a fost ceață am certitudinea că am văzut limpede

Viorica CIORBAGIU

sfîrșit de săptămînă la giurgiu sau necazul de a fi lîngă bucurești

De sîmbătă pînă luni la Giurgiu. Două filme, două: «Fata din Istanbul» și «O sută de lei». La Casa de cultură, sîmbătă, cinematecă: «Mizerabilii» — filmul cu Harry Baur și

Jouvet — iar duminică, matineu și seară: «Reflectorul revistei», Teatrul de revistă și comedie «Ion Vasilescu» din București în port, «Sala culturală Navrom, Direcție

De astă dată, la Făgăraș, în singurul restaurant de categoria I cîntă o interpretă «culeasă» pe plan județean.

Fotografii de V. MOLDOVAN și L. PREDOȘANU

de navigație fluvială Giurgiu» este ferecată cu un lacăt solid și un obiect similar interzice cu strășnicie accesul în spațiul Club al Șantierelor navale Giurgiu, din plin centrul orașului. Pe poartă stă scris «Program zilnic 16,30-20, duminică 8-12, luni închis», însă anunțul nu corespunde decât parțial realității: luni, în adevăr, clubul este închis, programul de închidere continuând marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă și duminică. Se pare că este vorba de o defecțiune destul de simplă la sistemul de încălzire; ar trebui investite câteva mii de lei, dar nu s-a hotărât deocamdată cine, când și dacă va cheltui această sumă și, până una alta, «închis pentru renovare», deși clubul este nou și foarte bine înzestrat.

Evenimentul zilei, despre care vorbesc cu însufletire toți giurgiuvenii sub 70 de ani. îl reprezintă în această sâmbătă deschiderea cofetăriei «Lira», mobilată cu gust și oferind o ambianță intimă și plăcută. Pare însă puțin probabil ca sunetele «Lirei» să acopere va-riatul numeroaselor «bombe» de care orașul nu duce lipsă: «La căpeaua leșinată», «Texas», «Pierde-tren» și multe, multe altele. (Am citat numele real al bombelor, nu pe cel de pe firmă).

...Citind rîndurile de mai sus, giurgiuvenii pe care i-am cunoscut în cele două zile petrecute în orașul pe care ei îl iubesc vor simți o nesăbuită și vor gândi: «Uite, încă unul de la București care ne bate, superior și compătimitor pe umăr văzînd în noi bieți oameni nevoiți să-și petreacă firșitul de săptămînă într-un adormit și toropos orașel de provincie...»

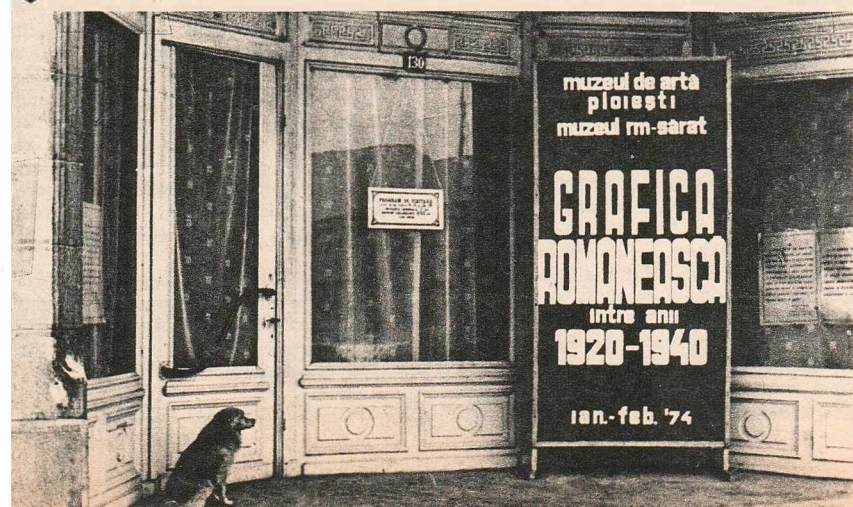
Ei bine, lucrurile stau și altfel. Giurgiuvenii pun mult suflet în ceea ce fac, posedă un bogat potențial cultural-artistic, nu duc lipsă de imaginație, de un tineret dinamic, doritor de mai bine. Există însă un anumit cadru, anumite inerții și dificultăți care fac, totuși, ca sfîrșitul de săptămînă să fie, întrucîtva, adormit. Dar să-i lăsăm mai bine pe cei direct interesați să-și spună of-uriile.

CUM S-AU DISTRAT DE S-AU RUPT CEI DE LA PREFABRICATE

Inginerul Ignat Galus, secretarul Comitetului municipal U.T.C.:

— Necazul orașului nostru se trage din aceea că sîntem prea aproape de București. Am fi dorit să punem și noi pe picioare un ansamblu ca acela din Sibiu, bunăoară. Dar cum să realizăm aceasta dacă, de pildă, 16 din cei 35 de profesori ai Școlii medii de muzică fac naveta spre București? Sfîrșitul de săptămînă ne pune probleme. Unii tineri, și nu tocmai puțini — de exemplu cei de la Prefabricate — dacă au asistat la un meci de fotbal sau au vizionat un serial la televiziune, zic: «M-am distrat duminică de n-am rupt». Să nu vă mirați, mulți abia au venit de la țară. Noi ne aflăm abia la poarta industrializării: primul țărnuș a fost bătut acum trei ani și jumătate, pe șantierul fabricii de textile «Dunăreana», prima unitate industrială modernă a orașului și cea mai mare din România în ramura respectivă. Mi-aduc aminte de primele muncitoare de școlă, tinere de 18-20 de ani. Cea mai mare parte sosiseră din satele din Moldova, cu cîmbulițe și ciorăpei. Să le vedeți azi, cu pantaloni evazați și cofate... Noi dorim ca pentru toți acești tineri să ridicăm și stacheta distracțiilor duminicale.

În Rimnicu Sărat se fac vizite familiale.

VINE, VINE OLIMPIADA... DAR CE ALTCEVA?

Directorul Casei de cultură, Marcel Săracu:

— Acum opt ani o casă de cultură ca a noastră părea un vis pentru Giurgiu, dar acum nu mai putem ține pasul. Orașul număra pe atunci 32 000 locuitori, azi — 50 000, în 1980 vor fi 70 000. Cresc pretențiile și Casa de cultură nu le poate satisface decât parțial. Ce-ar fi mai normal ca noi, atît de aproape de București, să avem o stagiune teatrală permanentă, cu teatre din Capitală? Și totuși se merge cam la întîmplare: A.R.I.A. și alte instituții de cultură ne trimit, de cele mai multe ori, ce se nimerește. Iată registrul de spectacole. Să-l frunzărîm la întîmplare. Februarie-martie 1972: Teatrul de estradă din Deva... Estrada din Galați... «Vine, vine Olimpiada»... Ansamblul «Doina Ilfovului»... Orchestra «Vilceanca»... Teatrul de păpuși. Alt exemplu, tot la nimereală: februarie 1973... Orchestra de muzică populară din Sibiu... Irina Loghin și Benone Sinulescu... O formație de muzică ușoară olandeză, vreo trei chitare, nimic deosebit... Un spectacol de estradă «Ion Vasilescu» și un altul sub egida A.T.M... În fine, o comedioară prezentată de teatrul din Galați. Cam asta a fost totul. Nu găsiți că e puțin?

...La căminul muncitoarelor de la «Dunăreana» se desfășoară în timpul săptămînii o bună activitate cultural-distractivă.

— Numai că, vedeți dumneavoastră, sâmbăta noastră e joi. Atunci avem dans. În alte zile ni se aduc filme. Dar sâmbăta și duminica — nimic.

— Și ce faceți?

— În oraș nu ne putem duce, că e prea departe. Autobuzele circulă din an în paște. Așa că duminica vedem Ora satului la televizor, apoi mergem în camerele noastre.

DOUĂ CENACLURI VECINE ȘI PRIETENE

Clubul tineretului a reușit ceva: să înjghebeze un cenaclu care face concurență creatoare cenaclului «bătrînilor» de la Casa de cultură. Duminică am asistat la o ședință comună a celor două cenacluri prietene și rivale — cum le-a caracterizat în mod fericit unul din participanți.

Nu e misiunea reporterului să dea note celor care au citit lucrări — Aurel Dumitrescu, Irina Pandelescu, Nicu Ștefan, Dan Mucenic, Olguța Țiculescu, Victor Pindaru, Teodor Petrescu, Radu Avram, Constantin Pălăngăanu ci să consemneze prezența electrică a baladierului Mitică Lupu, absolut al liceului de muzică din Pitești. Un metru nouăzeci, plete lipsă, un urîțel simpatic cu zîmbet contagios. L-am auzit cîntînd Balada pentru copiii fără vină. Balada pentru iubita mea cînd e bolnavă. Balada pentru bătrînii buni și veșnici, Balada miresei, Balada lui Mil, pe versuri de Cezar Ivănescu, Adrian Vișan, Ioan Deaconescu, în aranjament muzical propriu.

L-am auzit cîntînd pe Mitică Lupu, i-am văzut pe tineri distrîndu-se... tînerete și mi-a părut bine că m-am dus la Giurgiu într-un sfîrșit de săptămînă.

Lionel NIȚESCU

Un oraș mic, în plin spectacol mare.

ÎNTR-UN ORAȘ ÎN CARE ESTE MEREU CINCI FĂRĂ DOUĂZECI

Rapidul nu oprește la Rimnicu Sărat, altfel spus, nici Rimnicu Sărat nu oprește la rapid. Trec unul pe lingă altul de ani de zile cu aceeași nepăsare. Tot ce poate face rapidul pentru rimniceni este să fluiera o singură dată pentru a le anunța ora exactă. Dispare după pod, pe lingă vechea fabrică de țigări, bombănit de ciorile peronului. Păcat de gară, una dintre cele mai frumoase din țară: cărămidă roșie, cupolă de sticlă, fier forjat și ceas cu arătătoarele ca niște paloșe, unul la cinci, celălalt la opt de ani de zile. În fața ei moțăie pe capre cei doi «taximetriști» ai orașului, Cuculici Costică și Carabelea, zis Cărăbuș.

— Merg? — întreb.

— Am roți bune acu', merge fără zgomot. Pînă unde?

Prin urmare nici pic de poluare sonoră aici, îmi zic. Liniște de ani de zile, pace. Oamenii de aici merg încet pe stradă, parcă se plimbă chiar și cînd au treabă, mînînd semințe (mai ales cei care le vînd în colțurile grădiniilor publice), nu se strigă sau se fluieră de pe un trotuar pe celălalt, sînt îmbrăcați în culori închise. Mulți sau puțini, cei 24 600 de rimniceni (să nu le spunem și «sărați»), cum li s-a adresat odată un politician caraghios) se distrează sîmbăta și duminica unde pot. Acest «unde» însă înseamnă foarte puțin astăzi în Rimnicu Sărat. Rimnicenii vîd filme la Casa de cultură, care găzduind ce se cheamă activitate culturală — turnee teatrale, conferințe, simpozioane etc. — ar fi devenit un fel de «factotum» al orașului. Scriu ar fi devenit, pentru că nu este nicidecum așa. Directorul său, profesorul de muzică Simionovici Eusebiu (altfel excelent pingpongist), abia își ascunde bucuria de a avea acum cinematograful la îndemînă. Vrea să-l prezinte ca pe un fel de cinematecă în care se prezintă numai filme de artă într-un ciclu de educație cinematografică («Rebecca», în concepția domniei-sale, este o capodoperă). Să fie așa? Și dacă este, nu-i firesc să ne întrebăm ce îi lipsește orașului: cinematograful sau cinemateca? Cît despre cei 130 de membri cotizanți ai Clubului tineretului, sîmbăta nu prea i-am văzut dansînd în holul Casei de cultură. Între opt și nouă jumătate nu s-a întîmplat nimic aici, se putea chiar ațipi pînă cînd au apărut cele patru fete, dintre care una s-a apucat să danseze singură. Cîțiva tineri spun că ei dau 10 lei pe lună pentru «Clubul tineretului» degeaba. Ei sînt: Tudorancea Neculai, sculer, Toader Emil, operator chimist, Nicolae Ștefănică, frezor, Ștefan Gheorghită, operator chimist, și Rădulescu Vasile, sculer, toți de la I.G.F.E. Un tovarăș îi notează ca

să le verifice identitatea. Ca și cum acest lucru ar fi fost foarte important, nu liniștea mormintală de la această «reuniune» atît de scurtă. Sau poate nu era decît un «las' că v-arăt eu vouă». Tovarășul Feraru Nicolae — prim-secretar al Comitetului orașenesc U.T.C. — nu este mulțumit de «prezență». Cu alte cuvinte, întrebăm, trebuie pusă cumva o condiție de prezență și la bal?

— Nu, glumiți poate, ne spune un metodist, dar realitatea e că nu vin. Mai sînt baluri la două licee și la «Confecții».

O parte din «absenții» de la reuniunea Casei de cultură stau la ușa liceului nr. 1. Întru cu chiu cu vai, prin bunăvoința profesorului Aurel Sima. O formație de tineri, presupun că sînt elevi ai liceului, îi fac pe colegii lor să se miște în toate felurile. Profesorul Aurel Sima nu înțelege de ce trebuie să se chinuiești atîta cînd dansezi. Nu înțeleg nici eu. Reuniunea se sfîrșește la o oră «școlară», așa că merg, însoțindu-mă cu alți tineri, la balul de la Confecții. Lume multă, înghesuială pe metru pătrat, tombolă (cu plăcerea de a o reîntîlni după nici nu mai știu cîți ani, am luat 20 de bilete și nu am de ce mă plînge), într-un colț, cocoțați pe cîteva mese puse cap la cap, cîntă Valerică (trompetă), Vintilă (acordeon), Duia (baterie), Alecu (poate la saxofon), la un ghișeu se vinde vin în sticle de bere, se distrează lumea, se distrează. Intrarea, 5 lei. Dar unde intri, și pentru ce? Orchestra cîntă atît de prost, încît mai mult gălgăia e de ea, dansatorii dau unul peste altul, pe margini, de-a lungul peretilor, mamele își supraveghează cu strășnicie fetele, lumina e atît de palidă, încît nici nu se poate fotografia. Virgil are chitară electrică, dar n-are priză aici. La ieșire sînt înconjurat de un grup de răzbuunători condus de o celebritate locală (8 condamnări), Mișa.

— De ce-ai închis, mă, terasa?

— N-am închis-o eu.

— Da' cine, că te-am văzut?

— Cei în drept.

— Da' de ce, mă?

— Aveați plumb în zaruri ca să fraierii prostii.

— Plumb? Da' de unde știi tu, mă, de plumb, că nu te-am mai văzut pe acolo?

Ca să zic așa, m-a scăpat protecția noilor mei prieteni, tinerii muncitori cu care mă «distrasem» la bal. Mă întreb însă dacă nu și prezența terorștilor, în majoritate locuind în cartierul 23 August, nu face din distracția de sîmbăta a rimnicenilor o adevărată aventură. Și dacă nu cumva miliția n-ar trebui să fie mai dură cu asemenea specimene care viriază orașul (printre altele

distracția de duminică în orașele mici

am aflat că Mișa a fost amendat odată cu...
2,50 lei!)

În Rîmnicu Sărat sînt 18 circiumi și un restaurant de categoria întâi, Prahova, 2 librării, una cu program imposibil, 6-14.30, o bibliotecă, un muzeu (fără vizitatori, într-un local impropriu) și nimic altceva.

— Vin mulți tineri la «Prahova»? — îl întreb pe responsabil.

- Foarte mulți.
- Se dansează aici?
- Nu. Nu e loc.
- Dar cafea este?

— E una, un fel de cafea la patiserie, unde se fumează. Aia din centru s-a desființat, că jucau pe bani.

Petrică Olteanu este indignat pentru că «nu s-a făcut nimic pentru orașul ăsta, să știți, nu s-a făcut nimic. Adevărul e că ar trebui ca o serie de clădiri din astea, dărîmate, să fie reconstruite. Țăsta e adevărul. Altceva decît să mergi la circiumă, să bei un pahar de vin, să-ți cheltui timpul sau să stai acasă la televizor, n-ai ce face».

Ba da. În Rîmnicu Sărat se fac vizite familiale. Aceasta e principala distracție a majorității rîmnicenilor. Distracție pe cont propriu, în jurul televizorului sau al «pietrelor». Distracție de scaun, care tihnește și îngrașă. Fiecare rîmnician distrează pe celălalt rîmnician. Cei puși însă să le înlesnească și altfel de distracții se distrează și ei la fel, însă cu lefurile în buzunar. Adică pe banii altora. Din această pricină orașul este destul de monoton și, dacă n-ar fi fost un anunț de oarecare haz, aș fi putut crede că rîmnicenii nu mai au nici măcar umor: «Toți proprietarii de loc de veci din cimitirul Eternitatei — R. Sărat (n.n. cînd se vor săra și celelalte litere?) care nu s-au prezentat pînă acum pentru a li se face actele de proprietate se vor prezenta de urgență la întendentul cimitirului între orele 8-15... locurile rămase neidentificate după această dată se vor pune în vînzare».

Julian NEACȘU

De multe ori, casele de cultură sînt destinate tinerilor, și doar lor.

nu mor cai cînd vor cîinii

Celebra cetate a orașului Făgăraș, în care s-au auzit pașii și vocea lui Mihai Viteazul, este aproape restaurată. Dar discuțiile asupra profilului ei, asupra modului în care vor fi procurate piese de epocă sînt în plină și confuză desfășurare. Cum este normal, localnicii îl doresc a fi de istorie și artă feudală și nu cum li se propune, de artă populară confecționată nu de puține ori în mod dubios și incompetent. Planurile directorului Constantin Popescu sînt fierbinți datorită pasiunii și realiste datorită competenței și experienței. Crede, de pildă, că în cetate trebuie reinviată atelierele de manufactură: glăjărie, ștergare, briuri, toate bine și conform tradiției făcute. «Artei noastre populare, afirmă, nu-i sînt proprii miniaturile, gen căsuțele confecționate la artizanate. Cred că am venit tîrziu la masa împărțirii pieselor. La muzeul din Sighișoara, spre exemplu, se află o splendidă canapea flamandă dar n-au unde s-o expună. Noi spațiu avem, dar cu ce să-l umplem? Mai ales duminica, vedeți și astăzi, avem mulți vizitatori. Le dăm prea puțin».

Două grupuri de fete, un grup de elevi din Rîmnicu Vilcea, localnici ascultă explicații de genul: «Undeva în acest triunghi ar mai trebui căutat un castru roman». Sau «În decursul timpului ciocăreții n-au cunoscut prea mari transformări». Cine vrea poate citi și documente. Iată o frază din cronică lui Ottokar din Stiria: Cînd solia sosi și Ladislav află de bărbăția romanilor îndată infamul trimise pe regele Otto, dincolo de pădure în puterea romanilor.

Ca să zic așa, în Făgăraș, exceptînd muzeul, există trei «focare» de distracție: cinematograful (unul singur), Casa de cultură și stadionul pe care echipa locală joacă din ce în ce mai prost.

Trebuie spus clar și precis niște lucruri: orașele de provincie sînt și ele sau mai ales ele ale noastre. Zi de zi provincia își trimite oamenii talentați, tinerii romantici și inteligenți, fetele sănătoase și frumoase în București sau în alte mari orașe. Firesc procesul nu zic nu, dar invers lucrurile nu stau pe roze. Și mă întreb nu dacă oamenii rămași au dreptul să se distreze sîmbăta și duminica, ci cum o fac și ce li se oferă de salariați plătiți și pentru acest lucru. Pînă a răspunde acestei întrebări semnalez un fenomen valabil cel puțin Făgărașului: dacă e logic ca distracția să se lege mai mult de tineret, e inuman să nu ne gîndim deloc la cei maturi, la cei vîrstnici. După ce abia se stinseseră ecourile festivalului de muzică ușoară *Fazanul de aur*, duminică 3 februarie Casa de cultură a organizat un alt festival, tot de muzică ușoară: *Primul ghiocel*. Atît con-

curenții cît și participanții, tineri. Sîmbătă, tot pentru tineri, teatrul din Brașov a prezentat «Neamul Șoimăreștilor». La spectacolul de duminică seara al teatrului din Pitești, «Cabaret în alb și negru», în sală tineri, cei mai mulți. «Primul ghiocel» bine organizat, ce-i drept e drept, a fost destul de penibil atît datorită cerbiei cu care niște tineri vor să devină vedete, cît, mai ales, melodiilor, în care numele fraților Grigoriu apărea cu o frecvență demnă de o cauză mai bună. Soare, mare, floare, iubire, tristețe și alte asemenea banalități de care ar trebui să ne saturem pînă în gît. Numai așa nu le-am mai cînta.

În fișa de concurs a lui Pascu Carmen figura ca performanță anterioară «Premiul pentru cel mai bun interpret al adunării», iar în a inginerului Tănase Vasile «a mai cîntat la schimburi de experiență». Exemplele dovedesc, cred, nepriceperea unor activități culturale și modul neferic în care își petrec o parte din tinerii orașului sîrșitul săptămîinii. Dar ceilalți ce fac? Firește, promenada pe «Corso», barul «Garofița» la al cărui tonomat aud aceleași texte de la «Fazanul de aur», cofetăria centrală unde beau cafele sau stau pur și simplu pe bănci. Pe o bancă i-am găsit pe frații Șopcan, ambii născuți în comuna Gura Văii din județul Brașov. Cel mic, Traian, urma să plece în armată peste două zile, iar cel mare, Nicolae, om cu armată făcută îi dădea odată cu geamantanul verde și sfaturi destul de obișnuite. Tot ei îmi spun: «N-avem cum să ne distrăm în oraș. U.T.C.-ul din Făgăraș face, poate, ceva pentru orașenii lui. De luni pînă joi se aude de joia tineretului, dar joia tăcere».

Deși orașul este aproape de munte, n-am văzut pe nimeni cu raniță și schiuri și asta este cel puțin ciudat. La singurul restaurant de categoria I nu poți petrece o seară plăcută pentru că ospătarul Rață Ambrozie așază pe 15 mese niște foi pe care scrie «rezervat» fără ca de fapt să fie rezervate. Asteaptă, desigur, să-i dai 10-15 lei să-și ia cartoul. Dacă te așezi fără a da ciubuc, îți vorbește cu tu, te amenință că «am servit la mare oameni cu funcții foarte importante». În cariera mea de ziarist și în viața mea de bărbat n-am văzut încă atîta mojiție și atîta protecție ce i se acordă lui Rață Ambrozie. An de an la mare, peste două luni urmează să plece în Germania Federală, în schimb de experiență. Mutarea sa disciplinară sau desfacerea contractului de muncă se impun de la sine, opinie pe care o împărtășește și responsabilul unității Dumitru Malene. O altă mostră de abuz duminical și de oraș mic mi-a oferit-o arhitecta Adriana Comanici care a lucrat la

restaurarea cetății. Odată restaurarea în linii mari încheiată, arhitecta și-a făcut, cu materialele șantierului, un apartament în chiar interiorul cetății. Bucătărie, grup sanitar, sufragerie și un salon avînd în lungime 14 metri. Practic vizitatorul trece prin camerele 5, 6, 7, apoi vede apartamentul închis se întoarce și o ia pe partea cealaltă. Este adevărat, nu s-a mutat (i s-a interzis) dar faptul denotă o mentalitate revoltătoare și tristă. Și fiindcă veni vorba de mentalitate: în Făgăraș, iarna mai fiecare familie taie porc. Sîmbăta și duminica, localnicii își cumpără vin și bere, se adună 2-3 familii în jurul televizorului și mai ies din casă luna cînd sirenele fabricilor îi cheamă la muncă. Casele la roșu, existente cu duimul, au etaj, camere multe, omul se pregătește deci să se simtă cît mai bine, mai ales sîmbăta și duminica. Festivalul «Fazanul de aur» nu-i scoate din casă iar Casa de cultură — frumoasă și bine întreținută — este pentru tineri. Procurorul Vasile Păcuraru nu se înscrie la cerul de balet, lui Tăutu Ioan cerul de foto nu-i spune nimic, muncitoarele Heczei Luliana și Comănescu Octavia vor dans și dans nu prea e, vor ca apa ștrandului să fie vara schimbată zilnic și să nu mai fie rece.

La singura unitate de coafură din oraș, bătaia peștelui recte facerea «onduleurilor naturale» este sîmbăta cînd se încasează și 3 000 de lei. Dar gata coafate femeile intră-n case, fac mîncare, schimbă copiii și între un fel și altul trag cu coada ochiului

la televizor. Atît sîmbăta cît și duminică sediiu Comitetului femeilor din Făgăraș fost închis, deși am auzit că ar exista două cluburi «Femina». Și aici din nou o întrebare severă: «de ce nu se distrează femeile? Alăturată lipsei distracției la maturi și vîrstnici, chestiunea merită o maximă atenție. Există, nu omit, stagioni permanente ale teatrelor din Brașov și Sibiu, mai pică și Margareta sau Dan (Spătaru), există mai mulți de 10 bridgiști, dar asta e puțin. Față de alte orașe mici Făgărașul nu stă rău, dar nu are ceea ce merită. Combinatul chimic «Nitramonia» și Întreprinderea de utilitate chimic, unități de elită ale țării, asigură locuri de muncă dar cineva trebuie să-i recreeze, să-i distreze. Să-i și educe să se distreze, pentru că la piesa de teatru «Moralitate: doamnei Dulcska» au cumpărat bilete 8 ins și moralitatea doamnei a fost suspendată, deși venise de la Brașov. Constantin Popescu, șeful muzeului, cu care am discutat și despre aceste lucruri, ofta dar era și optimist. «Nu mor cai cînd vor cîinii». Nu zic nu, dar Făgărașul are nevoie de recreere sîmbăta și duminica, atunci cînd mîinile trude de muncă, mirosind a copii proaspeți și a istorie n-ar trebui să apese pînă la exasperare pe butoanele televizorului sau să aplaude interpreți care le spun: «Nu plînge că te dau uitării/ Și nici nu plînge că te las...»

Eugen SECELEANU

coniac, fum și ceva plăcinte

Strada principală din Sebeș-Alba este u-neori curată și din loc în loc vezi politicoase cutii de gunoi pe care scrie «multumesc». Seara, forfota zilei e înlocuită de pendularea calmă a plimbăreților solitari și, mai ales, în grupuri mari sau mici. Sînt orele cînd strada își schimbă numele și devine Corso, specific orașelor din Ardeal. Iată și un specific județean, aici (cum am văzut și în Aiud) cafeneaua se numește Plăcintărie. Ce-i drept, vinde și ceva plăcinte, dar cu precădere se consumă coniac, țigări și vorbe de clacă.

Sîmbăta seara și duminica localul nu e mai plin ca de obicei, pentru simplul motiv că e la fel zilnic, ticsit de dimineața pînă seara cu o clientelă ce nu se deosebește deloc de cea a barurilor de zi din București. Înghesuit într-un colț, în ciuda luminii discrete a locanței cu fum, să-l tai cu cuțitul, parcurg un supliment voluminos al ziarului județean «Unirea». Printre altele, află că «scopul „în sine“ al spațiului și timpului străzii de tip „Corso“, în care tînrul nostru de azi vine nu în hainele lui cele mai scumpe, ci în cele în care-i stă mai bine, scopul acesta în sine este, mai mult sau mai puțin mărturisit, cel al întîlnirii. Ana-

lizat ca fenomen social, căutat a fi explicat în cauzele ce-l generează, acest timp și spațiu al străzii a născut întrebări.» Bine ar fi, adaug eu, dacă asemenea analize ar naște și răspunsuri la pomenitele întrebări, dacă s-ar oferi tinerilor cît mai multe și mai atrăgătoare alternative la Corso și la cafeneaua deghețată în Plăcintărie, adică mai mult decît patinoarul din parc, decît cele două cinematografe dintre care în unul e frig și în celălalt nu e cald, decît programele serbe de — îmi spun cîțiva tineri — ale Casei de cultură. Îmi amintesc de Revelionul tineretului, organizat anul acesta de Comitetul orașenesc al U.T.C. la Restaurantul nr. 2, unde am văzut că tinerilor nu li s-a oferit nimic în plus față de revelioanele de la celelalte restaurante din oraș, adică doar «meniu bogat, beuturi alese și muzică» și o atmosferă lîncedă de bal nereușit.

Oare ce fac, totuși, oamenii sîmbăta seara. Urc pe străzi aproape pustii spre cartierul nou dinspre Lancrăm, lîngă C.I.L. La blocuri, multe ferestre sînt luminate de pîlpîirile televizorurilor.

Mircea FODOREANU

Fragmentele din **Jurnalul unui cobai** cunoscute în ultimii ani din reviste, cioburi înșelătoare, risipite au ascuns viziunea unei arhitecturi integratoare de ansamblu. Lăsând fără răspuns întrebarea: de ce a simțit M.R.P. nevoia să ofere contemporaneității sau să lase posterității transcrierea gândurilor sale diurne sau nocturne?

Ipozezele pot fi multiple. A vrut autorul, vind în jurnal numele de împrumut Anton Protopopescu, să-și dezvăluie un alter-ego necunoscut? Sau a intenționat să-și publice, a atîția alți predecesori, memoriile asupra vremurilor și evenimentelor trăite, asupra oamenilor sau personalităților pe care le-a întîlnit? E jurnalul o introspecție, concepută ca un studiu al individului uman? A ambiționat M.R.P. să se zidească într-o operă literară reprezentativă, depășind condiția obișnuită, convențională a jurnalului? Dar mai este oare posibilă o definiție a jurnalului într-un secol în care au proliferat urnalele și anti-jurnalele, memoriile și anti-memoriile?

Dar asemenea ipoteze pot deveni deruante. Pentru că imprezibilul M.R.P. a pregătit cititorilor săi o surpriză. Din care e vor dezmetici greu cei ce își închipuie că vor avea în fața ochilor o cronică a evenimentelor trăite, vor afla cine știe ce revelații asupra unor anume persoane, împreurări sau cancanuri picante de epocă. De altfel, numele care apar în jurnal sînt în majoritatea lor fictive iar încercarea de a descoperi «chei» este zadarnică pentru că autorul nu și-a propus nici o clipă să scrie memorii care presupun o supremă obiectivitate în relatarea unor fapte și întîmplări devărate. Jurnalul nu este nici suma sau înțelegerea unor experiențe rezultate din parti-

cu orice preț descoperirea a ceea ce e ascuns, dezvăluirea secretului, deși M.R.P. își biciuiește cu furie o presupusă pornire de **cracher sur le pavé**, deși nu rareori intrăm în unele întimități amoroase; autorul, ca un scafandru, scoate la suprafață ceea ce **ignoră** în el. Nu e vorba numai de o diferență de nuanță. Pentru că atracția spre ceea ce e secret, intimitate în sine, s-ar transforma curînd în mic cancan, pe cînd **pînda** a ceea ce ignorăm în noi devine întrebare neliniștită asupra omului, asupra existenței.

Relevă oare vînătoarea necunoscutului, din această scriere postumă, pe acel altcineva decît figura cunoscută a lui M.R.P., atît de percutant și atît de viu printre noi ca personalitate și ca răscolitoare legendă a unei vieți, a cărei aureolă nu se va stinge niciodată? Cum se suprapun în acest joc al oglinzilor fața nevăzută din jurnal cu prințul spiritului care era M.R.P., cu pătimașul amant al poeziei tuturor, cu flămîndul de frumusețe care iubea operele altora mai presus decît pe ale sale, în feroarea eternului îndrăgostit de orice femeie superbă? Se detașează oare în jurnal vocația, voluptatea sa unică de a descoperi și ocroti talente, prozatori, pictori, poeți, publiciști, constelația strălucită a multor generații? Se conturează imaginea marelui intelectual, cărturar în accepția cea mai înaltă și cea mai profundă a termenului, veritabil gînditor cu neastîmpărată curiozitate și atracție pentru literatură, pictură, cinema, teatru, filozofie, politică, apropiat din acest punct de vedere de George Călinescu, Camil Petrescu, Mihai Ralea, Tudor Vianu? Apare portretul omului M.R.P., cel care și-a cucerit prestigiul și dragostea unanimă a

«Jurnalul ăsta rămîne doar un inventar al durerilor, al îndoielilor și spaimelor mele. Parcă nici n-am scris în el vreă bucurie. Bucuriile le-am trăit. Numai cenușa lor am scris-o aici, numai «les débris du bonheur» au fost trecute cu grijă, inventariate în filele lui».

Jurnalul nu devine însă doar o simplă confesiune, o spovedanie pentru ispășirea creștinească a păcatelor sau pentru răsculpărarea iertării. Iraționalul, necunoscutul e vinat pentru a fi dezvăluit și supus; slăbiciunea e ridicată la rangul de probă care trebuie trecută, de dificultate care trebuie învinsă: a deveni om împotriva imposibilului istoriei, împotriva cătușelor dinlăuntrul condiției umane. Spune M.R.P. undeva în **Jurnal**: «Mi se pare un fleac să faci lucruri bune cu un material bun. Dar să trăiești, să crezi în condiții vitrege, asta e o adevărată biruință. Iar cînd aceste condiții vitrege sînt în însăși natura ta, atunci într-adevăr, asta înseamnă o biruință asupra ta însuși». Nu se potrivesc aceste rînduri așternute pe hîrtie cu 30 ani în urmă — de scriitorul român care-l iubea neasemuit de mult pe André Malraux ca pe fratele său mai mare și care medita ca el pe aceeași lungime de undă — cu cele scrise de autorul **Anti-Memoriilor** în primele pagini? «Una din cele mai profunde metamorfoze pe care le poate crea omul este de a transforma un destin suportat într-un destin dominat» — Acesta mi se pare a fi și sensul fundamental al **Jurnalului unui cobai**: cobaiul se transformă într-un om ce se domină. Și pe această lungă traiectorie a jurnalului, în care nimic din ceea ce este uman nu e lăsat de o parte, cititorul devine martor. Martor dar și participant. Și o asemenea luptă cumplită și tenace împo-

Malraux, la apogeul creației, privește cu scepticism confesiunea, deoarece introspecția, mărturisirea, și-a schimbat natura, a intervenit psihanaliza freudistă care vinează secretele și dezvăluie monștrii din sufletul uman mult mai amplu și mai adînc decît orice operă literară. De aici opțiunea sa pentru revelarea și nu pentru cunoașterea omului. Pe Malraux din **Anti-Memorii** nu-l interesează atît caracterul individual ci cîteva trăsături care exprimă relația sa particulară cu lumea, pentru că e posibil ca în domeniul destinului omul să valoreze mai mult prin aprofundarea întrebărilor sale decît a răspunsurilor. Dar același Malraux din **Anti-Memorii** precizează: «Ceea ce mă interesează într-un om oarecare e condiția umană; într-un om mare căile și natura măreției sale; într-un sfînt caracterul sfînteniei sale».

Jurnalul unui cobai, monolog interior, autopotret, sapă galerii în sufletul omenesc, nu disprețuiește intensitatea clipei trăită adînc în carne și sînge, revelația ideii abstracte își are rădăcini sensoriale. Întrebările asupra vieții și asupra lumii se iscă din individul concret, existențial. Dar nu aceasta e oare calea, materia privilegiată a literaturii prin care apare condiția umană, natura măreției ei și, în cazul lui M.R.P., caracterul sfînteniei sale? O viață exemplară — a te crea pe tine însuși — în care cobaiul e propriul suflet, pe nesimțite persoana singular se transformă în erou de ficțiune, mărturisirea devine mărturie, jurnalul întîm devine o pistă de decolare pentru a îmbrățișa universul.

Propriul univers și, implicit sau explicit, al altora. Cu foarte multe semne de întrebare. Cu răspunsuri invitînd la alte întrebări. Și într-un vîrtej de impresii și de notații, disparate și extrem de diverse, dintr-un amalgam în care se învecinează eseu, schița, portretul, poemul în proză, se naște în mod miraculos romanul, un roman modern depășind granițele fragile ale epicului pur, un roman-spectacol al eului divulgat, accelerat sau exacerbant la o înaltă temperatură psihică, în toate meandrele geometrice ale spațiului intim, cu multiple personaje aparent contradictorii care nu sînt decît atîtea și atîtea fațete ale scriitorului (nu poate fi recunoscut, oare, și astăzi chiar romanul cel mai dezagregat, atomizat, prin permanența eroului?) topite într-un flux unic, al sufletului omenesc.

Roman autobiografic, acest jurnal scris încă din vremea adolescenței reprezenta ambiția lui M.R.P. de a se realiza ca prozator. Și Liviu Rebreanu și Camil Petrescu au lăsat, în afara operii lor constituite în proză, un jurnal postum. Dar jurnalul unui prozator cunoscut ca atare, chiar dacă se ridică la valoarea romanelor publicate, aduce ineditul doar din semnificația unei vieți intime necunoscute, el e complementar operei. M.R.P., poetul ce se vedea prin jurnal asemenea unui «strigoic» care să tulbure după dispariția sa fizică, M.R.P. «in-creatul», cel ce a avut tot timpul senzația că se află «în marginea vieții», intenționa să-și dezvăluie talentul ratat al prozatorului, ratat pentru că n-a îndrăznit să iasă în forul public, pentru că n-a avut încredere în forțele sale. E și din acest punct, de vedere **Jurnalul unui cobai** un roman «secret», al ambiției supreme de a-și dovedi sieși și altora capacitățile de prozator. În primul rînd un tulburător roman de dragoste, cu toate stările ei sufleteste debordante, obsesive, ambigue sau paradoxale, de la lirismul cel mai tandru, cel mai senin pînă la gelozia sumbră aproape de marginea prăpastiei, în care se interptrund cea mai cumplită deznaștere, în pragul sinuciderii, dorința vitală de a crea din femeie un alter-ego, de tip Pygmalion, cel mai desăvîrșit altruism cu cea mai nesățioasă poftă de posesiune, evadarea în aventurile cele mai banale cu «cîntarea cîntărilor» pentru o unică și supremă dragoste, joc al extremelor în căutarea paradisiului pierdut, al absolutului niciodată atins, la fel ca în prietenie, ca în creația literară, de unde sentimentul copleșitor al ratării: «Am vrut peste sută și nu pot cit șase» (Arghezi).

Ion MIHĂILEANU

* Volum în curs de apariție la Editura «Cartea românească».

(Va urma)

povestea unei conștiințe: miron radu paraschivescu

apărea la acțiune (Cînd M.R.P. devine extrem de activ în lupta împotriva fascismului sau e prezent pe baricadele eliberării, între sfîrșitul lui 1943 pînă în 1945 notațiile ale dispar aproape cu totul).

Jurnalul nu poate fi confundat cu «amintirile» care, cum nota M.R.P. în 1965, «preupun o operație de machiaj literar». Iar contrariul machiajului literar este sinceritatea absolută, adevărul uneori brutal, transcrierea gîndului «sur le vif», subiectivitatea extremă în cea mai bună accepție a cuvîntului: persoana singular, eul conemplat atunci, imediat, în goana timpului între 25 și 34 de ani cît avea M.R.P. cînd crea paginile jurnalului care apare acum. **Jurnalul unui cobai** este un autopotret, un monolog intim, o mărturisire, o spovedanie. În care cobaiul este autorul, observîndu-se cu o luciditate febrilă de ceretător și artist, nu însă pentru a dezvălui monștrii din sufletul uman sau «o mică rămănoară de secrete». Deși slăbiciunile nu sînt ocolite, nici «păcatele», iar M.R.P. vine de multe ori teribil de necruțător asupra sa, nerefuzînd denunțarea orgoliului, avidiei, agresivității, demoniacului. Iar obsesia sincerității, contrariul minciunii face a jurnalul să nu fie, ca în atîtea cazuri, o glîndă înșelătoare, hedonică, prilej de auto-mirare și autojustificare. El devine un studiu al omului, fără mistificări, fără fals atetism, un studiu care nu urmărește înșă

contemporanilor săi, pentru că a pus întotdeauna semnul egalității între ceea ce gîndea, scria și vorbea, pentru că a fost un violent inamic al imposturii, al mediocrității agresive, al lichelismului și arivismului, încredinșîndu-se și dăruindu-se total celor pe care-i considera oameni evoluți, în primul rînd prietenilor, ca un mare, pur și generos naiv, un veșnic păgubos, ca pictorii naivi pe care-i admira, atît, ca personajele sale din **Cîntice țigănești**, naivul de o luciditate aproape profetică, asemenea nebunilor din Shakespeare ce-și pot îngădui libertatea să rostească adevărul?

S-ar părea că da. Pentru că fibrele cele mai intime ale omului M.R.P. nu s-au despărțit niciodată de personalitatea sa publică, de scriitor, de opera sa cunoscută. Să nu uităm însă că M.R.P. a avut întotdeauna sfînta pudoare de a se oferi celorlalți finit, mai ales atunci cînd era vorba de literă scrisă, tipărită.

Vom descoperi atunci în jurnal cealaltă față necunoscută a lui Miron Radu Paraschivescu, nefinitul sau, mai bine-zis — fără joc de cuvinte — infinitul sau univers? Cred că da. Pentru că ceea ce M.R.P. n-a rostit, n-a scris, în deplină cunoaștere și auto-cunoaștere, în deplină luciditate și sinceritate, pînă la capăt, o face mărturisindu-se în jurnal, «prietenul în singurătate». Iar aceste rînduri mi se par atît de revelatoare, încît sînt scutite de orice comentariu:

triva propriei tale firi nu devine oare o luptă mai dramatică decît orice bătălie exterioară? Moartea înfruntată înlăuntrul ființei nu depășește spectaculosul morții înfruntate în afară? Iar micile adevăruri la care ținea atît de mult Stendhal, trecute paroxistic prin carnea și sîngele experienței proprii de viață, ajung mari adevăruri, micile secrete intime despuindu-te de tot ce este carnal și trecător în om, devin în jurnalul lui M.R.P. fie că vorbesc de amor sau prietenie, o aspirație spre absolut, spre desăvîrșire «Mă zidesc greu, dar n-am să renunț niciodată să mă zidesc, să rămîn numai eu, singurul». Sau: «În mine se dă o luptă permanentă între a fi cum sînt și cum mi-ar plăcea să fiu sau aș părea că sînt».

Revoluționarul, trăind în el însuși, cu o acută sensibilitate, cutremurul epocii, înregistra ca un seismograf toate vicisitudinile, măreția și turpitudinea vremurilor. Protestatarul, iconoclastul M.R.P. voia să schimbe din rădăcini societatea, condiția umană, în primul rînd însă — și jurnalul e primul martor în acest sens — voia nu numai să schimbe ci să se schimbe. Procesul formării, al autocreării și autodesevîrșirii unei personalități, înfruntînd toate contradicțiile, devine materia predilectă a jurnalului. În acest fel **Jurnalul unui cobai** trece granița obișnuitei memorii și intră pe teritoriul literaturii.

El se află la antipodul **Anti-Memoriilor**.

O să facem aici, la Icoana, mai frumos ca la băile herculane

● În județul Olt, pe malul Vedei, va lua ființă o stațiune balneară, cu ape termale de excepțională valoare terapeutică.

APE CARE FAC OASE NOI. TINERE

Voicu Zaharia e chiar din Icoana, din această comună oltenească în care mă aflu, așezare situată la hotarul dintre județele Olt și Argeș, mai aproape de Slatina decât de Pitești. Lucrează la o stație de dezbenzinare, are trei copii și se socotește țăran, cu toate că poartă un fel de salopetă și o căciulă cu urechi, bine infundată pe cap.

Îi spun că am venit aici ca să scriu despre apele termale ale Icoanei, despre izvoarele din partea locului, pe care doctorul Mihai Dănilă le consideră, pe de o parte, miraculoase și, pe de alta, capabile să transforme această străveche așezare într-o stațiune balneară de renume european, îi spun toate astea și Voicu Zaharia își dă căciula mai spre ceafă.

— Să scrieți, că sînt o grozăvie,

Îi întreb de unde știe. Din auzite?

— Din auzite știm cu toții, dar eu știu chiar din încercate. Am făcut vreo 7-8 băi într-o habă. Apoi m-am dus pînă la Bădești, un sat vecin în care oamenii au amenajat un fel de bazin. Am mai făcut și acolo trei băi și mă simt ca un porumbel.

— Ce vă durea?

— Din război, mă ținea șira spinării de nu puteam să mă leg nici la șireturi. O purtam țepănă ca pe o scîndură. Acum mă simt bine. Apele mi-au luat durerea și înțepe-neala cu mîna. Adică nu cu mîna, dar așa se zice pe la noi.

Îi încerc, întrebîndu-l ce-ar zice despre amenajarea la Icoana a unei mari stațiuni de tratament. Cu hoteluri și cu bazine, mă întreabă. Cu asta ar fi o chestiune extraordinară, reia, s-ar vindeca și alții cu apele noastre. Apoi înșiră cîteva nume, Coroianu, operatorul, Florea Ștefănescu, Toma al lui Dumitru, Radu Iloana și altele, săteni care s-au spălat la izvoarele din Icoana și din împrejurimi, adică de la Floru și Ursoaia, și care au uitat de dureri reumatice.

Pe nesimțite, locul din jurul nostru se umple de oameni. Vestea cu stațiunea și cu hotelurile umblă cu repeziciune. Unii parcă o știu. Alții o aud pentru prima oară.

Si cu cîte etaje o să fie, măi, hotelul cel mare?— întreabă o voce.

Cu cinșpe — vine un răspuns atotștiutor. Etete, îi potolește Zaharia. Voi ați vrea s-o luăm înaintea Slatinei?!

Da' de ce să n-o luăm, mă, de ce să n-o luăm?! O să facem aici ceva mai frumos ca la Băile Herculane.

TOTUL A PLECAT DE LA O PARTIDĂ DE ȘAH

Pe doctorul Mihai Dănilă, care se stră-

duiește de vreo doi ani să convingă lumea că apele de la Icoana înseamnă un izvor de sănătate extraordinar, îl găsesc la spital, ocupat cu ultimul bolnav al zilei.

Îi explic scopul vizitei și-l aud spunînd un singur cuvînt. În sfîrșit... Un singur cuvînt, pronunțat de mai multe ori. Vorbește despre apele termale din comună ca despre o comoară. Le descrie calitățile terapeutice și limitele. Povestește tot ceea ce a întreprins în ultimul an pentru a convinge că deschiderea imediată la Icoana a unei stațiuni balneare nu e nici utopie, nici exagerare. Îmi pune la îndemînă documente. Buletine de analiză. Memorii. Adrese. Răspunsuri. În sfîrșit, repeta, și se bucură ca un copil că începe să se miște ceva, că acțiunea pentru care pledează de cîteva luni bune se urnește, că descoperirea capătă contur, prinde viață.

Îi întreb de unde a pornit totul.

De la o partidă de șah, îmi răspunde.

— De la o partidă de șah?!

Ride. Își scoate stetoscopul peste cap, așa cum ai dezbrăca un pulover. Ziua de lucru s-a încheiat. Da, de la o partidă de șah a început totul... În vara lui '72 jucam cu inginerul Tătaru, era pe atunci directorul Trustului de petrol care ține toate sondele pe care le vedeți. Din vorbă-n vorbă, omul mi-a spus că are mult de lucru, că trebuie să demonteze cîteva sonde, că nu dau randament. Ca să leg discuția, l-am întrebat de ce, și mi-a mărturisit că nu dau țîței curat. Iese un fel de mocirlă, mi-a spus, o apă fierbinte, murdară... De acolo a plecat totul.

— Ce a urmat?

Nimic deosebit. Vorbele inginerului mi s-au înfipt în minte ca un ghimpe, relatează. Peste cîteva zile, m-am dus la una din sondele în discuție și cu ajutorul cîtorva lucrători am recoltat două găleți din mocirlă și am umplut cîteva sticle cu apă. Le-am transportat la București. La analize. Spune asta și-mi întinde buletinele chimice. Date, formule și proporții. Dintre toate, îl aleg pe acesta:

Ca răspuns la adresa dvs. nr. 3456 din 2.VI.1972, vă trimitem alăturat buletin de analiză al probei de apă adusă în laboratorul nostru.

Sonda nr. 335, probă adusă de dr. M. Danila.

Temperatura apei: 57°C

Compoziția chimică: clor, brom, iod,

sulf, sodiu, potasiu, calciu, magneziu...

Caracterizare: apă bromurată, iodurată, clorurată, sodică, concentrată, termală.

Indicații terapeutice: cură externă sub formă de băi în următoarele grupe de afecțiuni: ale aparatului locomotor; reumatism cronic degenerativ (artroză-spondiloză), P.C.E. și spondilite anchilozante stabilizate; sechele post-fracturi cu redori articulare; ale sistemului nervos periferic: nevralgii, nevrite; afecțiuni ginecologice: anexite, metro-anexite cronice, sterilitate secundară.

Semnat prof. dr. docent Tr. Dinulescu, la 30 iunie 1972.

— Tovarășe doctor, n-ați vrea să comentați buletinul de analiză?

Refuză. Nu e de competența sa directă, dar chimiștii și-au spus cuvîntul. E clar. Ne aflăm în prezența unor ape termale de o importanță medicală excepțională, izvoarele de la Icoana fiind mai bogate în săruri și mai abundente decât cele de la Băile Herculane, spre exemplu.

Mă împac cu ideea că nu vrea să comenteze alcătuirea chimică a apelor. Nu mă împac însă cu faptul că de la 30 iunie 1972 și pînă astăzi s-au întreprins foarte puține acțiuni pentru exploatarea apelor de la Icoana. E de acord cu mine. S-a zăbătut, a umblat, a dat telefoane, a rugat. În cele din urmă a reușit să-i dinamizeze pe oameni, dar a reușit foarte greu, împotriva unor inerții și a unor tergiversări.

Între hîrțile pe care le am în față zăresc o adresă de transfer. Doctorul Dănilă a reușit la un examen și urmează să se transfere în județul Ilfov, mai aproape de casă, căci omul are familia la București.

Cînd plecați?, îl întreb.

Nu mai plec. Rămîn aici. Ar însemna să fiu nebun să plec tocmai acum, cînd s-au alocat primele fonduri pentru viitoarea stațiune, cînd Ministerul Turismului și cel al Sănătății par foarte decise să facă din Icoana o mare stațiune. Ceea ce fac nu e din vanitate sau din interes. Cred că este obligația mea să rămîn aici, să contribuie la aplicarea unei idei în care am crezut atît și de care mă simt foarte legat. Dacă n-am plecat atunci, cînd mulți mă ironizau și ziceau că sînt aiurit cu apele mele, n-am să plec acum.

Și cînd te gîndești că totul a plecat de la o simplă partidă de șah...

O BOGĂȚIE DE EXCEPȚIONALĂ IMPORTANTĂ

Mă aflu la Schela de extracție Ciurești, față-n față cu inginerul Nicolae Irimescu de la serviciul tehnic.

— Tovarășe inginer, am venit pentru sondele de la Icoana. De fapt, pentru sondele cu apă. Aș vrea să știu ce debit au, ce posibilitate oferă pentru a fi exploatate, în ideea înființării unei stațiuni balneare. Sincer, credeți într-o asemenea posibilitate?

— Nu socot că este vorba de o posibilitate. Avem de-a face cu o certitudine.

— Adică?

— În prezent, numai două din sondele de la Icoana, numerele 335 și 374, au început să preună un debit de 182 000 de litri pe zi. Socotiți că o baie pentru un om bolnav solicită 50 de litri, faceți împărțirea respectivă și aflați ce capacitate neobișnuită ar putea să aibă stațiunea de la Icoana.

— Acest debit nu poate scădea?

— Ba da, se poate reduce presiunea din zăcămint, este posibilă o blocare. În orice caz, chiar la limita minimă, la Icoana s-a putea face două mii de băi pe zi.

— După prospecțiunile dumneavoastră rezervele de apă sînt suficiente?

— Neîndoios că, fiind vorba de petrolii din triasic, care se scoate de obicei de puțuri de apă termală, rezervele sînt mult mai mari decît cele prospectate. Este aproape sigur că asemenea rezervoare de apă termală există și în împrejurimi, la Floru la Bădești, la Potcoava, la Scornicești, la Ursoaia. Aș vrea însă să remarcăm că «aproape sigur» nu înseamnă o certitudine.

— În privința rezervorului descoperit există, oare, vreo certitudine?

— Actualele rezerve pot fi epuizate cam în 300-400 de ani.

— Ce părere aveți despre compoziția chimică a apelor?

— Conținutul lor este foarte bogat în săruri. Apele de la Icoana reprezintă, după opinia mea, o bogăție de excepțională importanță.

Fără alte comentarii.

ACOLO VOR FI VILELE, DINCOLO VA FI PLAJA, PESTE DEAL..

În lipsa primarului, plecat la Craiova, l-am găsit la Consiliul popular al comunei pe secretarul Comitetului executiv, pe Ion Selea. L-am găsit cam în aceeași stare de spirit ca și pe doctorul Dănilă, mîhnit că

Doctorul Dănilă și sonda nr. 335. «a început de la o partidă de șah»

Fotografie de Ion PREDOȘ

să nu tragem cu tunul în vrăbii

urile au întârziat atâta timp, că s-au uganat, că anumite foruri au pasat resabilitățile de la unul la celălalt, măcinând pul, dar bucuros că — în sfârșit — totul trat pe un fâgaș normal și că bazele stații balneare sînt ca și puse.

Itorul șantier are deja un salariat, în soana lui Radu Constantinescu, care e gaziner și care se ocupă cu preluarea ilioanelor aflate pînă nu demult în înpuințarea unei întreprinderi de geoa și prospecțiuni geologice. Chiar în 4, îmi spune secretarul, avem promiși de fonduri din partea Oficiului județean de turism Slatina, pentru a amenaja început de stațiune, cu 300-400 de iri.

— Ce va fi aici peste cîțiva ani, tovarășe?

— Îmi răspunde. Mă invită să văd comuna. Pe plimbăm, zice, și să visăm împreună. Visăm, tovarășe Selea, de ce să nu vi-

col, îl aud, peste Vede, va fi plaja, iar sus, la Ursoaia, vom amenaja un lac, care să se plimbe vilegiaturistii. Cu ca... Dincolo, continuă, la locul căruia îi zicem Întîlnituri, vom face o altă... Vedeți prunii aceia ai ceapeului? Pe stațiunea unde cresc ei vom ridica vilele... turi vor fi campingurile.

chid ochii și-mi imaginez, după spusele secretarului, ce va fi la Icoana peste cîțiva Vreau să cred — să cred și eu, așa cum de doctorul Dănilă, așa cum crede secretarul Selea, așa cum cred foștii bolnavi comunei, astăzi oameni sănătoși — că urile au intrat pe fâgaș normal și că mai există nici o piedică și nici o falsă responsabilitate care să întîrzie exploatarea lor termale din Icoana, spre binele cetănilor acestei țări. Vreau să cred că, în art timp, Icoana va deveni o stațiune balneară de primă mînă, arătoasă și mîndră, menea oamenilor de pe dealurile ei, de malurile Vedei, Vedeiței, Cotmenei și altele, rîuri ce vin să se unească în preajma acestei așezări străvechi, coborîtă încă vremurile Brîncovenilor.

pentru cei interesați, reportajul acesta să se constituie într-o primă invitație publică la viitoarea stațiune balneară Icoana-Olt. Să fie într-un ceas bun.

Ovidiu IOANIȚOIA

Este sau nu este impiegat *Linguraru Aurel* din comuna Tulucești, județul Galați? Cartea lui de muncă spune cînd da, cînd ba, negru pe alb sau albastru pe gălbui, nu mai țîn minte culorile cernelurilor și a foilor cărții, fiindcă m-au incurcat de tot și mi-au captat atenția literele negre și albastre peste diagonale roșii care anulau ceva și confirmau altceva, în contradictoriu. Diploma lui de absolvent al școlii postliceale de gradul III M.C. impiegați de mișcare, din cadrul grupului școlar căi ferate Galați i-au dat omului în vara lui 1970 profesia de bază: impiegat. *Tovarășul* director general al Regionalei căi ferate Galați, Constantin Ciobănel îmi declară însă, că «oricine ar veni, nu pot să-i dau aviz favorabil pentru impiegat de mișcare lui *Linguraru Aurel* pînă ce nu-și șterge sechelele de necorespunzător ca impiegat». Dar ca «să-și șteargă» omul sechelele înseamnă să aibă unde, adică să-și profeseze meseria și să dea dovadă că este apt. Iar el nu mai lucrează de exact un an de zile ca impiegat și de 6 luni nu mai lucrează deloc și nu mai primește salariu. Ba da, lucrează ceva: scrie memoriile, cereri, solicită audiențe, umblă prin comisii de judecată, prin judecătoria și tribunal, umblă pe la medici (o să vedeți de ce!), umblă după transfer, umblă... Cum, înaintea mării, valorile, înaintea sechelelor au fost rănile, pe nume niște sancțiuni date cam fără discernămînt și de care s-a profitat la «momentul bun» (doar prilejul vine greu și se pierde ușor!) cînd au determinat o comisie — întocmită și condusă de un anume șef — să-i dea într-o zi calificativul «slab», hîrtie semnată de acest șef de gară, pe nume *Timpeanu Mihai*, de la stația Galați cu care s-a certat într-o zi, cam tare — de ambele părți — și șeful n-a suportat afrontul, iar atunci *Linguraru* a început să fie plimbat. (Deși impiegatul de-atunci avea dreptate, staționau în gară 40 de vagoane goale care așteptau să plece la stația de sortare să încarce minereu pentru combinatul siderurgic și n-avea timp să sufle într-o bășică să demonstreze că nu a prizat alcool).

De la o gară la alta, de la o stație la alta, ba șef de tren, ba casier mărfuri, ba casier bilete călători, ba practicant casier și așa mai departe. Dar să punem ordine în lucruri și în fapte, s-o luăm pe etape, fiindcă sînt niște etape cu momentele lor de virf. (Din cînd în cînd, devenea acută problema *Linguraru*). Așa cum reiese clar din voluminosul dosar *Linguraru Aurel*, înregistrat la Registratura Regionalei C.F.R. cu nr. 1/110 din 11. I. 1974, din dosarul nr. 7410 din 16. II. 1973 de la Tribunalul județean Galați, din convorbirile purtate cu directorul general, inginer Constantin Ciobănel, din convorbirea avută cu *Linguraru Aurel* și cu amîndoi față în față. În «tabloul lui de serviciu», pe cînd se afla impiegat de mișcare la Tulucești, reiese că a primit mai multe sancțiuni pentru neatenții și greșeli în serviciu, dar date fără nici o graduare, fără să se respecte, în fond, Codul Muncii — e cînd avertisment, cînd muștrare, iarăși avertisment și iarăși muștrare. Bun, să zicem că făcea greșeli grave, care ar fi pus în pericol siguranța circulației trenurilor — deși n-a avut loc nici un accident provocat de el — cum îmi spune directorul general. Unu, de ce nu i s-a dat atunci, în 1971, la Tulucești calificativul «slab»? Comisia din martie 1971 îl confirmă «satisfăcător». Ba, dimpotrivă, a fost transferat la stația Galați, deci într-o stație mai mare cu responsabilități mai mari. Să admitem — cum mi s-a spus — că din lipsă de impiegați. Doi, că nu e bine pregătit — să nu uităm că *Linguraru* era foarte tînăr în meseria lui de impiegat, absolvise doar de un an școala; regionalele C.F.R. dispun de nenumărați instructori, de nenumărate cadre și forme de pregătire și de ridicare a calificării profesionale a salariaților lor. De ce șefii de stații dau calificative și sancțiuni înainte de a lua și măsuri de ridicare a pregătirii profesionale a lui *Linguraru*? Trei, să trecem și peste asta și să revenim la cursul lucrurilor. *Linguraru* nu

vrea să semneze calificativul de «slab» și face contestație, cere să se întocmească o comisie de reexaminare a lui care nu s-a întocmit niciodată, cu toate că pe cererea lui aflată la fila numerotată cu creion roșu 104 în dosarul de la Regională, este pusă, la data de 11. IV. 1973 rezoluția: «*Tovarășul* *Nicolau*, rog a se verifica și urgenta comunicarea măsurilor noastre după reanalizare. De ce a fost retrogradat într-o funcție care nu face parte din categoria profesională pentru care este pregătit. Cine a încălcat prevederile din Legea nr. 1/1970?» Semnează directorul general Ciobănel Constantin. Întrebare la care nu există răspuns nici astăzi, pe care nu l-a putut obține nici comisia de disciplină, nici Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, nici judecătoria Galați, nici subsemnata căreia i-a revenit misiunea de a rezolva scrisoarea cetățeanului *Linguraru Aurel* din Tulucești, de 6 luni fără serviciu. Dar cum a rămas fără serviciu? Întîi s-a încăpăținat să rămîna impiegat iar cînd se ducea pe postul de casier, intervenea paradoxul, șefii de stații, pe bună dreptate, nu-i dădeau casa pe mînă pentru că nu era autorizat pe post, în timp ce el tot pe bună dreptate voia să lucreze efectiv pe post, nu de formă și în statul de plată ci pentru ca să-și justifice salariul pe care l-a primit cam degeaba vreo 6 luni de zile. Pînă la 30. VI. 1973 cînd a adus la serviciul personal-învățămînt următoarea declarație: «Subsemnatul *Linguraru Aurel* declar prin prezenta că refuz să fac practică pentru funcția de casier și totodată declar că nu am făcut nici o zi această practică și nu pretind să fiu plătit pentru această perioadă». Pe ultima lună (adică iunie — n.a.) am refuzat să mai iau bani — îmi spune. Într-o zi mi se vor imputa banii aștia nemuncați». Face o ultimă încercare: trimite conducerei ministerului tutelar un memoriu în care spune toată odiseea lui, roagă să-i fie analizată situația și cere din nou alcătuirea unei comisii pentru examinarea lui profesională. Din păcate scrisoarea lui înregistrată sub nr. 28/3834 întîlnește acolo la Serviciul scrisori și sesizări ale oamenilor muncii, un funcționar cam rutinat. N-a văzut omul că petentul se adresase de nenumărate ori conducerei Regionale și trimite scrisoarea tot la Galați să fie cercetată și analizată la Regională. Adică înapoi în gura lupului. Dar să nu fim părtinitori, și să recunoaștem că tovarășul director general s-a ocupat personal de memoriul adresat ministerului, îl recheamă la dînsul pe *Linguraru* și prin decizia nr. 797 din 24. IV. 1973 dă ordin ca salariațul să fie examinat din toate punctele de vedere: examen medical, psihologic și profesional pentru a i se definitiva situația. Disciplinat, *Linguraru* s-a prezentat la policlinica C.F.R., și-a făcut examenul medical și psihologic, dar pentru cel profesional i s-a fixat un termen care a fost contramandat printr-un telefon și n-a mai fost reprogramat, iar doritul examen n-a mai avut loc nici pînă azi.

De ce? — n-am reușit să afl.

După alte cîteva plimbări între Comitetul oamenilor muncii, comisia de disciplină, comisia de judecată și judecătoria intră în litigiu pe calea justiției cu Regionala C.F.R. Între timp hotărăște să plece din Galați, dar nu și de la C.F.R., nu și din munca de impiegat. (Îl putem acuza pe un om că țîne morțiș să-și profeseze meseria pentru care are diplomă în buzunar?!). Găsește un post de impiegat de mișcare la o stație de mărfuri a întreprinderii miniere Motru. Toți de la Regionala Galați respiră ușurați că scapă de el și se grăbesc să-i facă formele de transfer. Bref, ghinioanele se țîn lanț. Nu știm de cine, dacă de *Linguraru* sau de funcționarii regionalei ori poate de ambele părți?! Cert este că atunci cînd ajunge la Motru află că nu se poate angaja din munca de casier în cea de impiegat. Se întoarce la Galați și aici începe joaca de-a actele, de-a uitate popa nu e popa, începe literalmente falsul în acte publice. În decurs de cinci zile, între 25 și 30. VI. 1973 se eliberează cel puțin trei acte prin care unul îl anulează

pe celălalt, se fac nenumărate modificări, ștersături, rectificări, adăugiri, tăieturi cu diagonale roșii pe cartea de muncă a lui *Linguraru* și pînă la urmă se eliberează actul nr. 66/332 din 30. VI. 1973 completat de funcționara de la Serviciul personal-învățămînt, *Tofan Vasilica*, prin care se anulează toate actele anterioare și *Linguraru* este făcut din nou impiegat. În sfârșit! Un moment, doar pe hîrtie, ca să scape de el! *Tovarășul* director general justifică aceste erori inadmisibile comise în acte publice «într-adevăr nepermise» din dorința acelor funcționari de a-l ajuta pe *Linguraru*, «ei au cedat la rugămintele și plîsetele lui și rău au făcut». Atunci, cum se explică lovitura dată pe la spate, în timp ce *Linguraru* se îndrepta spre Motru cu o carte de muncă în buzunar cu tot felul de ștersături la paginile numărului 21, 23 și 24 Cap. XII și cu patru file lipsă din ea 3-4; 15-16; 25-26; 37-38 — care, de fapt, iau acestui act esențial pentru orice salariat, valabilitatea — (și de care a fost acuzat *Linguraru*. Cine garantează pentru această afirmație?). Regionala căi ferate, serviciul personal-învățămînt elibera, pentru a fi expedit în același oraș, tot la 30. VI. 1973 un act prin care I.M. Motru era încunostințată că «tovarășul *Linguraru Aurel* a fost scos din funcția de impiegat de mișcare de la data de 24. IV. 1973 ca necorespunzător și a fost trecut la practica de casier mărfuri, în vederea autorizării definitive în această funcție». Iar la 29 octombrie 1973 șeful acestui serviciu, *Hanganu Zamfir*, declară, în scris (vezi fila 38 din dosar) «De menționat că ulterior tovarășul *Linguraru Aurel* și-a făcut singur ștersături și corectări în carnetul său de muncă și chiar a rupt file din carnet, ceea ce în prezent, îi face imposibilă angajarea în cadrul unităților socialiste». Cu ce probați aceste afirmații, tovarășe *Hanganu*, cînd în cartea de muncă, la sfîrșitul ei, la capitolul modificări, explicații... există ștampila și parafa funcționarei dumneavoastră *Tofan Vasilica* prin care se certifică modificările de la filele amintite mai sus și cînd, în unitățile noastre socialiste mai există experți grafologi? De ce tragem cu tunul în vrăbii? Pentru că noi avem tun iar ele nu?! Ce mai, corecți și legali, cei de la Motru nu l-au angajat, iar *Linguraru Aurel* după ce a tras o sperietură bună, era cit pe-acți să fie dat pe mîna organelor de mișcare pentru fals — s-a întors la Galați. A mai încercat să se angajeze la Uzina de alumina de la Tulcea, la Combinatul siderurgic Galați, tot ca impiegat, dar cu o situație așa de încîlcită nu l-au acceptat. A pornit-o mai departe pe calea scrisorilor: a scris la «Flacăra», a adresat un memoriu Comitetului județean de partid Galați unde, cum îmi spune «mai bine mă adresam de la început, fiindcă numai tovarășul instructor de-acolo care m-a chemat, și dumneavoastră, au avut răbdare să-mi asculte toată povestea și să analizeze faptele în amănunt». Cert, acolo a fost chemată și conducerea Regionalei și, la sfatul tuturor, *Linguraru* a făcut o cerere prin care acceptă «deocamdată» reincadrarea la C.F.R. pe funcția de casier. Dar a rămas un nedumerit și un nemulțumit: nu i-a demonstrat nimeni sincer (nu părtinitor) cu probe, cu argumente, cu dovezi că nu e capabil să fie impiegat. Că acel examen de verificare și atestare sau infirmare a calității lui pentru această muncă — pentru care a făcut școală la anii maturității, pentru care și-a părăsit meseria lui inițială, pentru care a făcut liceul la seral — n-a avut loc și nimeni nu-l mai cere. Decît el, cîci în această ultimă petiție — și speră să fie ultima — făcută la 16 ianuarie a.c. scrie: «...Aștept totuși pentru funcția de operator R.M., avînd în vedere că sînt pregătit și cunosc mult mai mult în această direcție. Pentru ocuparea acestui post îmi asum întregă răspundere, iar dacă după perioada de încercare colectivului nu-și va putea asuma răspunderea pentru a-mi acorda acest post, accept desfacearea contractului de muncă...».

Cici IORDACHE

▲ Carmen Cristian:
«Ritm matinal»

ei iubesc lumea cu febrele ei narrative

Într-o sală bucureșteană, Galeria Orizont, de mai multă vreme au loc expoziții ale Cenaclului Tineretului de pe lângă Uniunea artiștilor plastici, expoziții care încearcă să illustreze o atitudine estetică din multitudinea celor care frământă artele contemporane. De astă dată, «Atelierul 35» își asumă o experiență îndrăznească, propunând publicului mai mult decât un punct de vedere, ci chiar poate un pronostic. Astfel, în selecția unui critic tânăr, Vladimir Brînduș, sînt expuse lucrările unui grup de zece pictori care gravitează în jurul vârstei de treizeci de ani, selecție care trădează în primul rînd preferințele criticului și mai puțin afinitățile celor zece. Experimentul e pasionant, pentru că nimic nu e mai tulburător decât să încerci să prevezi un destin și în același timp nimic mai umilitor decât să fii înșelat în credințele tale. Dar cine poate ghici cu certitudine viitorul unui artist? El este totdeauna mai degrabă o presimțire în care ne punem speranțele și uneori patima noastră generoasă. Pentru că fiecare dintre acești tineri artiști este mereu un Columb plecat să descopere un continent care să-i poarte numele. Neconstituind un grup omogen care să aibă un același numitor stilistic, pentru că nici primele izvoare mărturisite ori nemărturisite nu sînt aceleași, singurul lor patron recunoscut este realitatea. Departe de intenții conceptuale, ei iubesc frumusețea fapturii și lucrurilor, natura și jocul simbolic, lumea

cu febrele ei narrative. Aproape fiecare din aceste ecrane e momentul unei încintări provocate de farmecul realului unde se înfruntă intenții stilistice deosebite, de la acea decorativ-folclorică, din pictura lui Teodor Botiș (n. 1938), pînă la acea a jocurilor optice ale suprafețelor de culoare din lucrările lui Valentin Munteanu (n. 1945) și Carmen Cristian (n. 1947). Unii dintre ei încearcă revalorizări ale unor imagini devenite de mult clasice, acordîndu-le o nouă semnificație, ca în acel «Elogiu al maternității» al Annei Nagy (n. 1943), unde motivul Madonei, supus unei alte sensibilități, a redobîndit sensuri mai pămîntene. Ceea ce-i unește poate în sincera lor aspirație spre acea perfecțiune care se cîștigă odată cu vîrsta și experiența, sînt acele chinuri pe care le dă materialitatea culorii. Ei nu-i caută cu tot dinadinsul autonomia, nu mizează pe independența și pe fascinațiile ei din jocurile abstracte, ci în cadrul programat al realului ei încearcă să smulgă materiei luminozității sau valori prețioase ca Andonis Pzadopoulos (n. 1940) ori muzicalitatea discretă a cîmpurilor albe ca Dan Bimbea (n. 1941).

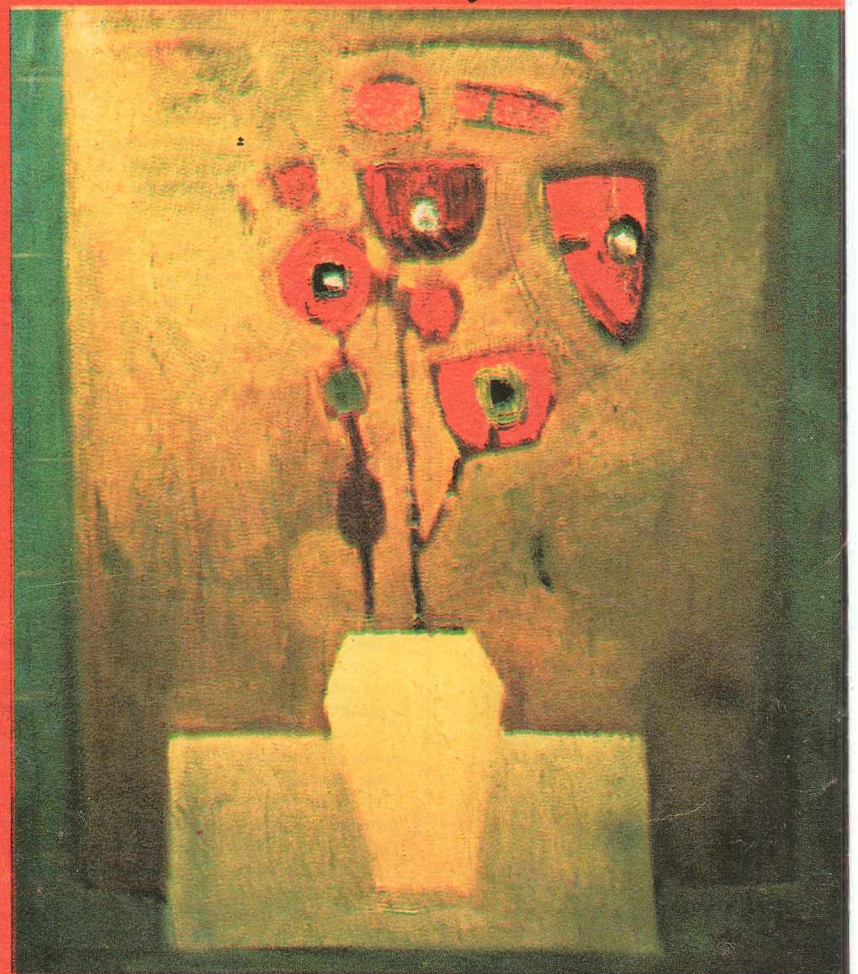
Fiind atît de diferiți în intențiile lor stilistice, ei sînt tot atît de singuri în drumul lor. De aceea ei poartă cu dînsii certitudinea și dezamăgirile noastre viitoare.

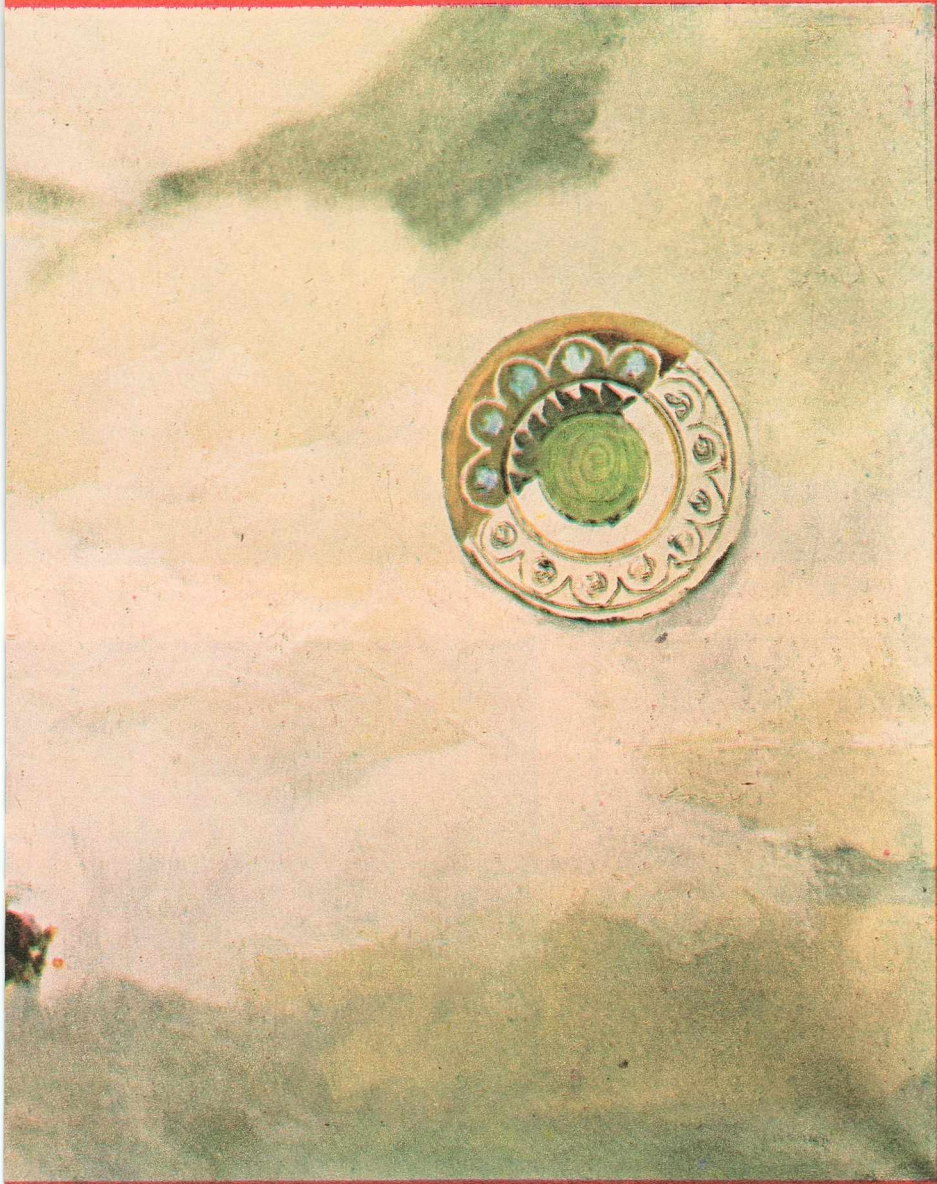
Cornel BOZBICI

▲ Dan Bimbea:
«Soare de lut»

▲ Teodor Botiș:
«Flori»

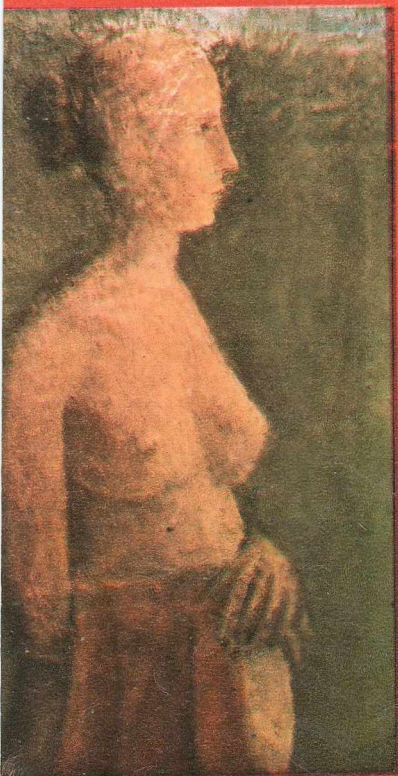

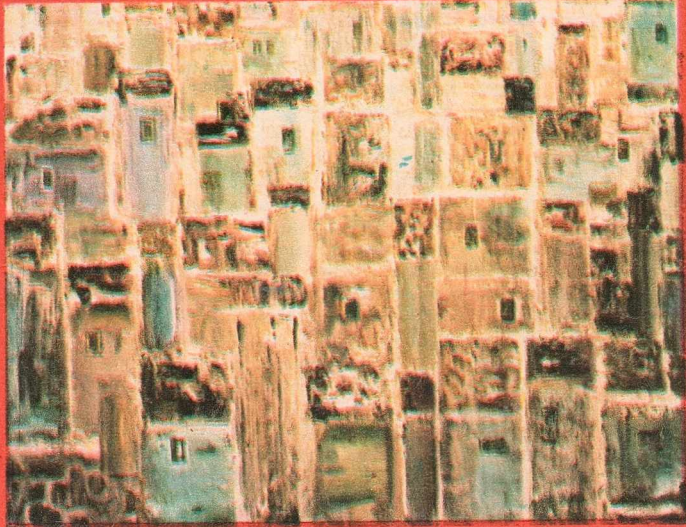
Andonis Papadopoulos:
«Nud cu draperie galbenă»

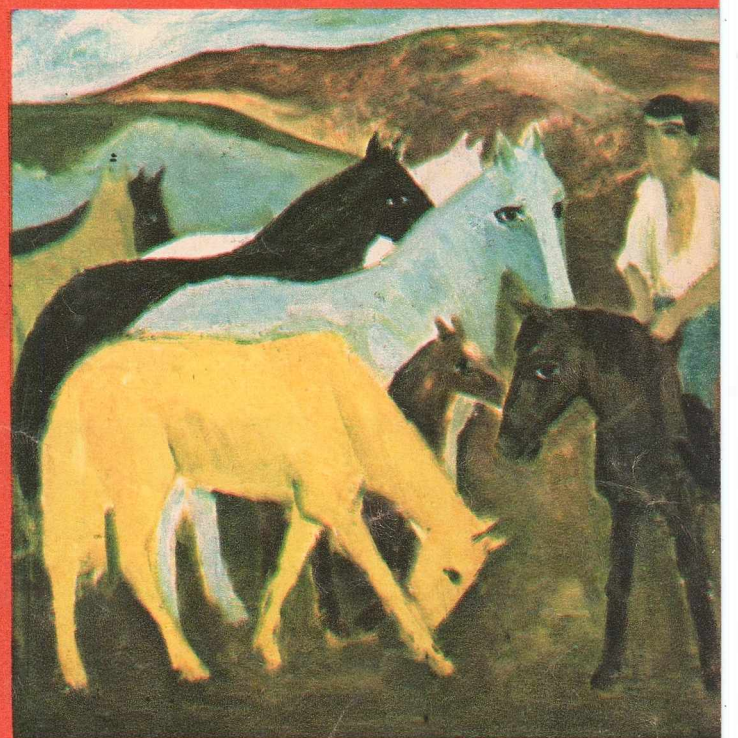
Anna Nagy:
«Elogiu maternității»

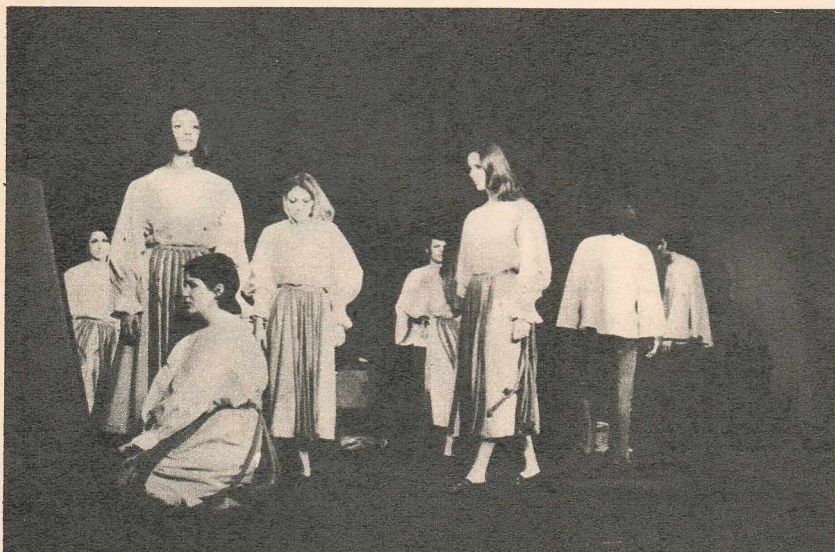
Sorin Cimpan:
«Natură statică»

Andrei Schiopu:
«Case la Sulina»

Vasile Gheorghită:
«Herghelie»

«Lumea cît o fi» sau un spectacol despre puritate.

Cîntă Roșu și Negru!

George Carabin

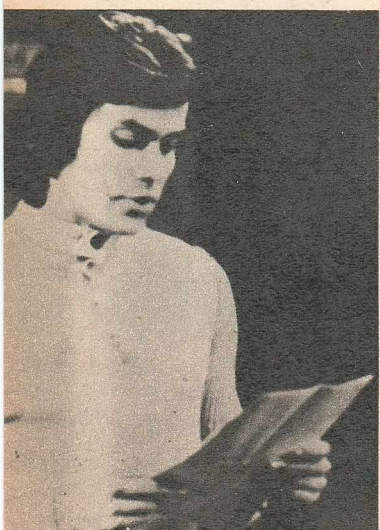
Eugenia Maci

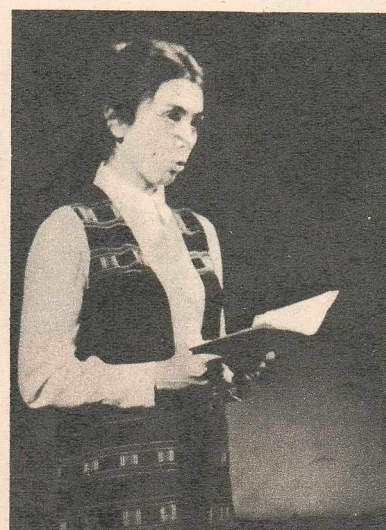
Ana Ciclovan

Adriana Popovici

Ioan Rîțiu

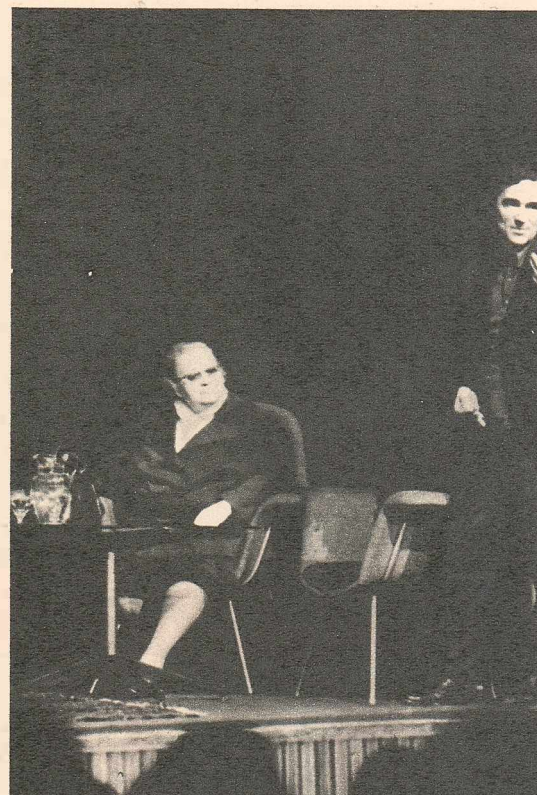

Ileana Burlacu

cum a fost (XX)

La invitația studenților și cadrelor didactice din Institutul de artă teatrală și cinematografică «I.L. Caragiale» din București, cea de a 20-a ședință a cenaclului nostru s-a desfășurat în studioul institutului din strada 30 Decembrie nr. 9. Din partea gazdelor am primit nu numai salutul rectorului EUGENIA POPOVICI, artistă a poporului, ci și sprijinul în realizarea *Antologiei Flacăra* care a fost recitată de studenți și profesorul lor, George Carabin. *Antologia Flacăra*, întocmită de această dată de Dorin Tudoran, a fost prefațată de Adrian Păunescu din al cărui cuvînt s-a desprins foarte clar ideea că, după opinia sa, ION HOREA este cel mai realizat poet al generației din care face parte. Poeziile antologiei au fost recitate de George Carabin (*Umbra ploilor, Mai bine soarta lui Sisif, Eu mai rămîn*), Adriana Popovici (*Și iarăși, Noapte de martie*), Ileana Burlacu (*Nu va veni la judecată, Zadarnic vîi cu semnul crucii, Ne stringem de pe drumuri*), Ana Ciclovan (*De la o vreme. De țară, cîtă frunză, Șoarecii rîvnesc pisici*), Eugenia Maci (*Și nu aflu, De unde să vă iau?*), Ștefan Velnicuic (*Presimțirea iernii, Cu iubirea de moșie*) și Ioan Rîțiu (*Din drum, Calendar*). După o scurtă profesiune de credință făcută de poetul sărbătorit, Adrian Păunescu a inaugurat seria interviurilor cenaclului punîndu-i 3 întrebări lui Ion Horea care a răspuns prompt, uneori prin butade foarte bine primite de sală. În încheierea primei părți, studenții ne-au oferit un fragment din spectacolul «*Lumea cît o fi*» în regia lui Cătălin Naum. Realizat după un montaj alcătuit de Stanca Fotino și Iosif Herțea, doi tineri și pasionați cercetători ai Institutului de etnografie și folclor din București, spectacolul este o excelentă pledoarie pentru păstrarea purității folclorului românesc. Din fragmentul prezentat putem recomanda, fără mari riscuri, «*Lumea cît o fi*» drept unul din cele mai frumoase și necesare spectacole ale actualei stagiuni. După pauză, Adrian Păunescu, bine susținut de formația *Roșu și Negru*, a recitat 13 poeme. Fără Gil Dobrică dar în colaborare cu trei dintre componentele formației *Venus (L)*, *Roșu și Negru*, cu Ovidiu Lipan în excelentă dispoziție și cu Nancy Brandes în vervă polemică au susținut un recital bine primit de sală dar căruia i se pot reproșa o anumită stridență sonoră și calitatea îndoielnică a textelor. Asta, mai ales, gîndindu-ne că recitalul a debutat cu o parodie vizînd slaba calitate a unor melodii și texte de muzică ușoară autohtonă. Oricum, *Roșu și Negru* ni se pare azi o formație neliniștită în cel mai bun sens al cuvîntului.

Dorin TUDORAN

Asistat de Eugenia Popovici, Ion Horea face o scurtă profesiune de credință.

Fotografiile de Radu CONSTANTINESCU

În cadrul Săptămîinii Teatrului Mic, luni, 18 februarie, începînd de la ora 18,30, Cenaclul Flacăra în colaborare cu Teatrul Mic organizează spectacolul «Actori în alte arte». În program:

- Vernisajul expoziției de metaloplastie a actorului pensionar Nicolae Motoc.
- Versuri de Gh. Ionescu Gion, Dinu Ianculescu, Arcadie Donos, Ion Marinescu.
- Recită Leopoldina Bălănuță, Magda Popovici, Monica Ghiuță, Ileana Dunăreanu, Arcadie Donos, Dinu Ianculescu, Ion Marinescu, Mitică Popescu, Mișu Dinvale.
- La cererea gazdelor, poezii de Adrian Păunescu în lectura autorului.
- Cîntă Doru Stănculescu, Sorin Minghiat, Mircea Florian, Mircea Vintilă, Erika Jozsa, Carol Horvath, Dan Chebac și Cornel Ionescu.

Invitațiile pentru acest spectacol pot fi solicitate și obținute numai luni, 18 februarie, la redacția revistei Flacăra, între orele 11 și 14.

tenis

marile turnee au fost salvate

De fapt, totul a început acum câțiva ani, când, plictisit de succese în fotbalul american, Lamar Hunt a aruncat pe masa de joc a tenisului câteva milioane de dolari. Reacția a fost promptă. Treizeci și doi de jucători dintre cei mai buni din lume s-au angajat prin contract să-i stea la dispoziție, iar promotorul, cum îi place să se autonumească, a început să dicteze regulile jocului. Nu peste mult timp, condițiile impuse de miliardarul texan organizatorilor de turnee, în schimbul participării jucătorilor săi, devin draconice și — practic — marile turnee Open se închid din nou. Grand Prix-ul echilibrează oarecum situația, dar Hunt vrea să dubleze miza și numărul de jucători. Federația internațională se opune și amenință cu suspendare pe cei ce găzduiesc concursurile grupului profesionist. Șapte luni mai târziu, intervine un acord care îl transformă pe promotor din conducător de grup profesionist în organizator de turnee pentru elita tenisului mondial, în perioada ianuarie-mai. Armistițiul încheiat de F.I.L.T. cu Lamar Hunt este respectat și lucrurile merg ceva mai bine. În perioada mai-decembrie, Grand Prix-ul, organizat sub egida Federației Internaționale, capătă strălucire maximă. Nu trece însă mult timp, poate nici un an, și o altă grupare, apărută peste noapte, W.T.T. (World Team Tennis), rivnește la patru din cele opt luni rămase.

Replica F.I.L.T.-ului este promptă. La Adunarea Generală din iulie '73, de la Varșovia, se adoptă o hotărâre prin care orice contract încheiat cu W.T.T. atrage după sine suspendarea celui în cauză. O poziție asemănătoare adoptă și asociația jucătorilor (A.T.P.), două luni mai târziu, la New York. Smith și Ashe combat cu vehemență ideea înființării unui campionat interorașe, preconizat de W.T.T., dar Newcombe semnează primul contract. W.T.T. își

dă seama că, totuși, suprapunerea programului său marilor turnee de la Wimbledon, Roland Garros, Roma și Forest Hills este periculoasă și intercalează câteva pauze în care jucătorii să poată participa la aceste mari concursuri tradiționale.

Adunarea generală F.I.L.T. din luna ianuarie este așteptată cu interes. Cu o săptămână înainte, reprezentanții Federațiilor europene se întâlnesc la Roma și se obligă, cu 21 de voturi pentru și o abținere (Marea Britanie), să nu primească în concursurile lor jucătorii care participă în campionatul interorașe. În același timp, A.T.P. își anunță în mod surprinzător hotărârea de a lăsa celor 120 de jucători ai săi libertatea de a alege. Cu o zi înaintea Adunării generale, numai doi din cei zece membri ai Comitetului director F.I.L.T. mai susțin ideea sancțiunilor.

Adunarea generală lasă jucătorilor libertate totală, dar atrage atenția asupra obligativității de a fi respectate concursurile tradiționale, de a se aplica în turneele W.T.T. regulamentul Federației internaționale, de a se da libertate jucătorilor pentru a putea participa la campionatele lor naționale și Cupa Davis. Rămâne de văzut în ce măsură cele 5 săptămâni libere prevăzute în programul W.T.T. vor putea satisface pe deplin cerințele Federației internaționale. Deocamdată consecințele înființării campionatului interorașe nu sînt greu de anticipat. În Europa cei mai buni jucători din lume vor participa în afară de Cupa Davis numai la trei concursuri (Wimbledon, Roland Garros și Roma); va scădea considerabil importanța Grand Prix-ului, iar F.I.L.T.-ul își va exercita cu autoritate drepturile mai ales în perioada de după luna septembrie. Marile turnee au fost salvate, dar lupta continuă.

Ștefan GEORGESCU

amicale ?

De mai multă vreme ne bate gândul să cercetăm gradul de amicalitate al meciurilor amicale de fotbal. În acest sens, ne-am deplasat la stadionul Giulești, simbăta trecută, și de atita amicalitate, câtă se instalase între Steaua și Rapid, ne-am întors cu spinările pline de cioburi de sticle aruncate de amicii rapidiști ai steliștilor, a căror agresivitate nu era întrecută decât de amicalitatea lor. Doi eliminați de pe teren, Sameș și Dumitru, alte troznete și trăznete, un arbitru furind fără rușine în favoarea Rapidului, pentru că, dealtfel, jucase la Rapid (numitul Stăncescu). Ce-o fi fost amical, în tot meciul acela, nu știu. Însă, ca să nu fim prea curioși în continuare, chiar în acea seară, în sala Dinamo, echipa arbitrilor divizionari din București ne-a arătat pe viu — uneori pe prea viu — ce înseamnă un meci amical. Cu câteva luni înaintea ieșirii la pensie, Aurel Bentu și-a pus în gând, probabil, să distrugă fizic câțiva gazetari, după ce a făcut ce-a vrut în prima divizie națională, ca arbitru. Același Stăncescu, foarte exigent cu două ore mai devreme față de Sameș, a sărit pe gazetari să-i împuțineze, sub privirile surzătoare ale unui vechi părinte al tuturor posibilităților din arbitraj, Mircea Cruțescu. Gazetarii au mai fost înjurați, cum se cuvine, de arbitru Raica, dar capac le-a pus la toate Constantin Dinulescu, fost internațional, om în toată firea, elegant nevoie mare, care, observînd forma excelentă a portarului echipei «Flacăra», Ilie Tudora, i-a trîntit, cînd nimeni nu era atent, un pumn în nas, făcîndu-l knock-out pe acesta pentru jumătate de minut. Astfel, caracterul amical al meciului s-a întetit și mai mult și cu o lipsă de rușine demnă de cauze mai odioase, actualul arbitru Dinulescu a recunoscut că, într-adevăr, l-a lovit pe portarul gazetarilor, dar nu știe de ce... Același Dinulescu a mai zvrilit de două-trei ori cu cotul în plexul apărătorilor cu care se lupta pentru mingea, același M. Cruțescu a suris; din poarta arbitrilor Gelu Popovici i-a atras atenția unui înaintaș al gazetarilor că dacă îl

prinde pe alături îi rupe picioarele și meciul Arbitri-Flacăra s-a încheiat cu scorul de 3-3.

Sigur, totul e posibil, sigur, viața e grea și pentru arbitri — și sperăm ca în numerele noastre viitoare să arătăm cit de «grea» e această viață a unor arbitri. Însă ar trebui, poate, stabilit un criteriu de funcționare pentru aceste meciuri. Chiar nu se întâmplă nimic cu cei care calcă în picioare caracterul amical al unui meci? E posibil ca dintr-un asemenea meci un om să se aleagă cu o invaliditate pe toată viața. Simpla mustrare a arbitrului sau eliminarea de pe teren nu ajung. Pînă la urmă, dacă mai e ceva amical în asemenea meciuri, trebuie spus că amicale rămîn pedepsele. Restul, din cauze necunoscute, nu e deloc amical.

C. SÎRBU

cronica de fotbal

starea echipelor (IV)

Mai mult ca sigur că cel puțin două dintre echipele clasate pe ultimele patru locuri vor retrograda. Este ceea ce de obicei se numește calculul hîrtiei, rămas mai totdeauna necruțător. Desigur există și minuni și ne putem aștepta să asistăm, de pildă, la o țîșnire spectaculoasă a uneia dintre codașe, oprindu-se pe cine știe ce trapez din prima parte a lungii înșiruirii de echipe. Dar asta face parte din domeniul fanteziei și mai bine ar fi să rămînem în cadrul probabilităților.

Rapid Giulești anunța un sezon bun. Existau pentru asta toate motivele. Lotul nu era cel mai rău, dacă socotim în comparație cu celelalte formații, un antrenor energic și pus pe fapte mari exista, tinerii introduși în echipă promiteau destul, iar jucătorii mai vechi nu arătau chiar ca niște pensionarii. Ce s-a întîmplat cu Realul nostru n-o să ne dăm seama prea devreme. Se pare că, pe de-o parte, orgoliul lui Macri a dărîmat multe, iar pe de altă parte blazarea fotbalistilor de pe Podul Grant a făcut restul. Rezultatul este destul de neplăcut, aflîndu-ne astfel în situația de a ne întreba dacă nu cumva, la anul, echipa feroviară va fi în B. La o simplă observație generală, putem spune că Rapidul n-a jucat altfel decât în alți ani. Giuleștenii practică un fotbal capricios, ei fiind capabili oricînd să răstoarne un rezultat; au jucători excelenți ca Răducanu, Pop, Angelescu, Florin Marin, Marin Stelian, Dumitriu II, Neagu, Petreanu și acest Bartales, venit recent în rîndul violeților. Ce lipsește aici, la Rapid, este coeziunea. Jucătorii nu mai sînt convinși că fără o pregătire severă nu pot să scoată rezultatele dorite. Mi se spune că prin circumștile din jurul Podului Grant, Marin Stelian și Bartales beau rachiu cu șapca. Or, astfel de «performanțe» am mai văzut noi unde duc. Aș mai zice că și îmbătrînirea lui Dumitriu II este tot mai evidentă și că bunăvoința lui Năsturescu nu mai ajunge. Răducanu, pe care-l știm așa cum îl știm, are un rol covârșitor în surparea autorității oricărui antrenor. Ca și la Națională, Rică practică rolul de animator, face cîteodată partide mari, dar și gafe ireparabile. La drept vorbind fotbalul este el o joacă, dar o competiție are legi de fier. N-ajung bancurile, n-ajung luările peste picior, mai este nevoie și de sudoare,

de exerciții îndelungate și cite și mai cite. Nu cred că Urecheatu, noul antrenor al Rapidului va reuși să scoată la mal corabia ciuruită a Giuleștenilor. Nu are cum.

Petrolul din Ploiești nu anunța un sezon prea strălucit, numele noi, cit ar fi fost ele de promițătoare, nu garantau mai mult decât s-a realizat. Rămureanu, Gruber, Crîngașu, Dincuță, Cuperman, puteau, cel mult, să dea culoare acestui unșprezece, dar numai atît. Un Țaporea, Pisău și Eparu sînt jucători care abia răsăr. Controversatul Pirvu, atît de capricios, nu a întărit în nici un fel formația petroliștilor. Mai adăugați la toate astea schimbarea din mers a antrenorului și plecarea definitivă din poarta ploieșteană a lui Mihai Ionescu și veți avea imaginea eșecurilor acestei formații.

C.F.R. Cluj, revelația anilor trecuți, plătește eforturile disperate de mai înainte. O formație în care numai un Adam, Petrescu sau frații Bretan spuneau ceva, ar fi fost de mirare să repete isprăvile din vara trecută, cînd feroviarul clujeni ocupau un loc atît de bun. Căderea aceasta explicabilă, dar nedorită, va pune doctorului Rădulescu mari probleme în returul care ne așteaptă.

În sfîrșit, ultima clasată, S.C. Bacău, confirmă că politica de neprimenire a cadrelor duce fatalmente la situații nedorite. Cu jucători uzați ca Ghiță, Dembrowschi, Rugiubei (care a și părăsit echipa), Pană, Hriscu și Băluță, nu se putea face mai mult. Au fost și niște indisponibilități dar asta nu poate să scuze imprudenta conducătorilor clubului, care aruncă de vreo opt-zece ani cam aceleași nume în arenă. Cum minuni nu vîd a se mai face, disting în S.C. Bacău un candidat sigur pentru un loc din divizia B.

Eugen BARBU

P.S. Din rezultatele «amicalelor» disputate de divizionarele A pînă acum, deslușesc un început greu de drum al lui Tească la Steaua. Se confirmă ideea noastră că aici nu există o linie de fund solidă și o înaintare băgărească. În mod ciudat, cu tot lotul numeros avut la dispoziție, Piticul trebuie să-și caute jucători noi.

groapa cu lei

Excelentă ideea antrenorului C. Tească de a-și testa noua sa echipă pe Giulești, simbăta trecută. În teren a fost cum a fost — jucătorii din Grant n-au fost niciodată în stare să fie o echipă de troznitori — acolo nu era decît arbitru Stăncescu, care pe față și fără nici o umbră de ezitare a acordat un penalty gratuit gazdelor, iar mai apoi ca să-și răscumpere greșelile i-a scos din joc pe Dumitru și Sameș.

La tribuna a doua, o mină de huligani i-au împroșcat pe toată durata partidei pe jucătorii Stelei (cu preferință pentru Dumitru și Sătmăreanu) cu cuvinte grele, urit mirositoare, la care nici nu îndrăznesc să mă gîndesc că le-ar putea suporta hîrtia. Ostilitatea aceasta de-a dreptul ilocică — pînă la urmă, Rapid-Steaua a fost un meci amical — ne-a zgîriat urechile minute în șir fără întrerupere, fără ca nimeni să se sesizeze, fără ca nici un om de ordine să se uite măcar în direcția invectivelor.

Oamenii ordinii nu s-au emoționat dealtfel nici atunci cînd o sticlă grea, abia golită de conținut, a vijîit prin aer și a plesnit noroiu la numai câțiva centimetri de piciorul unui nevinovat arbitru de linie. Asta în vreme ce

pe deasupra băncii antrenorilor curgea o adevărată ploaie de cioburi de sticlă spartă și lăsată să aluneca la vale pe toboganul de ciment de sub gradene...

Deci, Tească a avut o excelentă idee, sau poate o intuiție. Cunoscînd oarecum Giuleștiul, el și-a adus echipa în Grant. O echipă în început de drum, nesigură la fiecare pas, aproape dezorientată, ezitînd deocamdată între ce știa și ce o învăța Tească. Steaua are nevoie în momentul de față mai mult decît de orice pe lume de înțelegere, de răbdare, de încredere. Este momentul greu al începutului.

Majoritatea antrenorilor lumii ar fi preferat tocmai pentru această clipă meciuri mai ușoare, abia de pipăire a forțelor proprii. Tească, așa cum îl cunoaștem, a făcut pe dos, aruncînd echipa, pe care a luat-o în primire abia de o lună-două, direct în «groapa cu lei». Ca să se lămurească și să știe pe cine poate conta. În definitiv, pe multe stadioane Steaua poate fi privită, ca simbăta pe Giulești.

Opriți, însă, bombardamentul cu sticle!

Dumitru GRAUR

principii și năravuri

un hobby numit clorofilă

I.M. locuiește în dulcea Moldovă (colonia Săvinești, vila nr. 31, apart. 4). Hobby-ul domniei-sale este... clorofila. Din 1966, de când s-a mutat în actuala casă, a pus mîna pe unelte, a cheltuit ore și zile întregi, pentru ca, pînă la urmă, «miracolul» să se producă: dintr-o curte care pînă atunci arăta ca un maidan a reușit să facă un adevărat «parc dendrologic» (cum îi place să spună). Specii diferite de copaci, de arbuști (locatarul fiind absolut al unei școli tehnice de silvicultură) atrag acum atenția trecătorului, încîntîndu-i ochiul și umplîndu-i totodată plămîni cu aer purificat (ceea ce nu-i puțin lucru într-o zonă intens industrializată). I.M. își iubește copacii ca pe propriii săi copii. Dar iată că pînă și niște «copii vegetali» pot avea dușmani...

În urmă cu doi ani, în aceeași vilă nr. 31 se mută și zidarul M.I. (lucrînd pe un șantier din localitate). Fire deosebit de respectuoasă, om civilizat în sensul profund al cuvîntului, obișnuia chiar să-i spună lui I.M.: «Să trăiești, vecine, ce noroc am avut să dau peste un vecin ca dumneata», etc. Stimă reciprocă. «Raiul» ține pînă-n ziua în care, începînd tot cu vorbe catifelate, M.I. zice: «Dragul meu vecin, dacă mie îmi vine mașina proprietate personală, unde o bag?» Intrat «la idei», celălalt întreabă: «Păi dumneata unde crezi că-ai putea-o parca?» Răspunsul decapitant: «Unde într-altă parte decît în fața casei, adică în grădină?!» Pe scurt, cel cu hobby-ul clorofilei în singe demonstrează, pledează cauza copacilor, a arbuștilor, a florilor... Vecinul însă nu-i teribil de... pretențios: «Doar vreo doi, trei, patru copaci și șase butuci de viță ornamentală tăiem și gata, am băgat mașina»... Îngrozit, I.M. nu acceptă soluția, M.I. conchide, împăciuitor: «Ei, lasă, vecine, nu te necăji, mașina nu mi-a venit încă, mai vedem noi»...

Și s-a văzut! I.M. pleacă în concediu, despărțindu-se greu de «copiii» săi, mai ales că butucii de viță ornamentală începuseră să vegeteze (frunzele crescuseră aproape 2 cm). Abia aștepta omul reîntoarcerea din concediu. Ce-a găsit? Exact șase butuci de viță cu vegetația întreruptă (urme de acid azotic la rădăcina lor) și cinci arbuști Tuia cu coronamentul uscat (prin același procedeu). Este anunțat numaidecît I.L.L. Săvinești. Cineva se deplasează la fața locului, vecinul îi strigă atunci hoțului de păgubaș: «Să-ți fie rușine, nu cumva mă bănuiești pe mine că ți-i-am otrăvit!» De atunci încolo, fostul bun vecin a devenit inamicul nr. 1; insulte peste insulte, amenințări... încheiate cu prezența amîndurora în fața instanței de judecată. La primul termen nu se împacă. Apoi, pe stradă, I.M. este ajuns din urmă de către M.I., acesta își prinde mapa (umbilă cu mapa dumnealui) la subțioară și, în văzul public, începe să cîrîie prelung (fiindcă, vezi doamne, iubitorul de natură e un pic mai brunet). Amendă (400 lei) pentru M.I., din nou tribunal și o împăcare forțată, fiindcă — altminteri — vinovatul ar fi fost condamnat. Pe scurt, focul nu se stinge (acum, pe capul lui I.M. curg acuzații: că într-o noapte i-ar fi smuls vecinului soneria de la ușă, că ar fi fost chiar văzut în pijama — cercetări, pînă își amintește «vinovatul» că era în tura de noapte, în ziua respectivă, la fabrică)...

Înterup aici relatarea epopeei de la Săvinești, nu însă înainte de a reproduce cuvintele pe care tatăl prechinutului locatar al vilei nr. 31 i le-a spus, cîcă învățatură pentru viață: «Cu vecinul să nu te cerți niciodată». De acord! Dar ce faci cînd vecinul se ceartă cu tine?

Mihai STOIAN

ce profețim, ce profesăm

despre superioritatea eșecurilor

Se debitează atîtea impresii și opinii hazardate în multe din comentariile literare care apar în publicațiile noastre încît nimic aproape nu ne mai miră, convinși tot mai mult că actul critic se realizează parcă în virtutea unei celebre butade caragialești: «știi să citești, ești critic». Nici noi, poate, n-am mai fi luat în seamă aserțiunea, destul de sentențioasă, a unui critic — este vorba de C. Stănescu — dacă cel mai adesea n-am fi remarcat probitatea sa profesională și etică și dacă judecata de valoare respectivă n-ar fi fost publicată într-un cotidian de prestigiu și cu înfrîurarea educativă ale «Științei tineretului». Dealtfel, așa se și explică faptul că abia acum, cînd a trecut mai bine de o lună de la apariția însemnării în cauză (vezi *An literar* de C. Stănescu în «Știința tineretului» nr. 7661 din 8 ianuarie 1974) și ne-am «distanțat» oarecum de impresia primei lecturi, încercăm să formulăm o opinie diferită de cea a autorului citat. O facem nu neapărat pentru că ne-am număra printre aceia cărora «valorile li se par imuabile și eterne», cum avertizează insinuant patetic apărător al producției literare neobișnuit de bogate a anului 1973.

Ceea ce supără mai ales în zelul polemic cu care C. Stănescu vrea să apere fecunditatea și nivelul general al gândirii artistice ajunsă «la o cotă neatînsă cu zece sau mai mulți ani în urmă» este contrapunerea tendențioasă, lipsită de luciditate, neștiințifică dacă vrei, a două stadii ale literaturii noastre, care în orice caz, nu se exclud reciproc. Corolarul unei asemenea judecăți ad-hoc este nici mai mult nici mai puțin superioritatea eșecurilor de azi față de succesele de acum zece ani și mai mult.

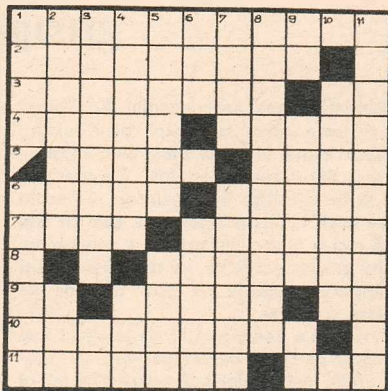
«De asemenea — opinează C. Stănescu în susținerea radicalei detașări valorice a gândirii artistice de azi față de cea pusă sub semnul întrebării într-un mod sui-generis — oricît ar putea să pară de curios, incomparabil este și nivelul «eșecurilor». UN «EȘEC» DE AZI ESTE CHIAR MAI BUN DECît UN SUCCES AL ACELEIAȘI PERIOADE» (sublinierea noastră). Se va spune că acesta este în general «avantajul» progresului obiectiv al mersului înainte. Nu este numai atît. O serie de autori n-au «progresat» deloc, ba chiar au luat-o înapoi. Aici ne apare decisivă nu contribuția excepțiilor, ci a tentativelor ambițioase soldate, unele, cu cărți bune, altele cu eșecuri însă de care n-am accepta că ne putem lipsi. Cîți cititori nu preferă unui succes mort un eșec viu și fertil?». Urmează o înșiruire de titluri și de considerații despre actualitatea cărților care nu pleacă de la obiect, ci de la subiect, actualitate care este și a autorilor, după cum apreciază criticul, în virtutea unor criterii lesne de înțeles din moment ce totul nu mai pornește de la obiect, ci de la subiectiv, am zice noi.

Ce pare într-adevăr curios e că preopinul nostru, în plină afirmare literară «cu zece și mai mulți ani în urmă», are o memorie atît de scurtă și dă prea repede uitării succese care în orice caz nu aparțin «consacrării distanțe a istoriei». De curiozitate, am revăzut bilanșurile literare de acum «zeci și mai mulți ani» precum și evaluările datorate unor critici care nici acum nu se numără printre «absenții» vieții literare — între altele și pe acelea ale lui C. Stănescu — și printre succesele cărora sînt contrapuse eșecurile de azi am găsit cărți de proză memorabile semnate de Zaharia Stancu, Eugen Barbu, Marin Preda, I.M. Sadoveanu, Fănuș Neagu, Ion Lăncrăjan, D.R. Popescu, Teodor Mazilu, Nicolae Velea etc. Ca să nu mai vorbim de poezie, domeniu în care, alături de volume de o incontestabilă perenitate literară aparținînd lui Tudor Arghezi, Eugen Jebeleanu, Mihai Beniuc, G. Călinescu, Geo Dumitrescu, Ion Vinea, M.R. Paraschivescu, Nina Cassian, Ștefan Aug. Doinaș, Al. Andrișoiu, Ion Gheorghe, Gh. Tomozei și încă mulți alții, printre care se numără ca proaspeți și valoroși debutanți Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Ilie Constantin, Mihai Negulescu, Grigore Hagiu, Darie Novăceanu, Constanța Buzea, Ana Blandiana, Ion Alexandru.

Mă întreb de aceea: de ce oare simte neapărat nevoia criticul nostru să contrapună dacă nu tuturor, fie și numai unora dintre succesele perioadei de acum «zece și mai mulți ani», eșecurile de azi? Să fie oare atît de superioară operelor verificate de timp din acea perioadă o carte eșuată, cum s-a demonstrat de cei mai mulți comentatori, falsă de oriunde s-ar pleca — de la obiect sau de la subiect — precum romanul «Sfîrșitul bahic» al lui Petru Popescu? Pun aceste întrebări pentru că ne aflăm în plină perioadă de evaluare a producției literare din cele trei decenii de la Eliberare, cînd «primatul sintezelor», după cum afirmă nu demult unul dintre criticii noștri, va fi la ordinea zilei. Dacă într-un asemenea spirit și cu o asemenea probitate științifică și etică vor înțelege unii dintre criticii noștri să facă sintezele, lucrurile vor apărea evident curioase. Mai ales pentru cititorii tineri, cum sînt cei ai «Științei tineretului», care în urmă cu «zece și mai mulți ani» nici măcar nu învățaseră să citească.

Nicolae STOIAN

cuvinte încrucișate

polisportivă

ORIZONTAL: 1) Niște sportivi care sînt mereu ca picați din cer! 2) Avocați... 3) Probă la nevoia prietenului! — Un glas de pe extremă! 4) A fi într-o poziție specifică... de pat — «O întindere» frecventă la atletism. 5) Parcă sînt legați de picioare — Foc nesănătos la... pitici. 6) A suspenda — La botul calului din start și la sosire. 7) A trage

direct... în gol! — Specialiști ai ideilor fixe (sing.). 8) Probă din concursul Sedentarilor fără Leac. 9) În afară! — Mijlocește o explozie întîrziată — Merg la Roma. 10) A rămas cu... balonul luat. 11) Atributul — scuză al unor întîlniri fără nici un Dumnezeu — Cei mai buni.

VERTICAL: 1) O modalitate lăudabilă de a scăpa de balon — Țintă în box, cu ochi și cu sprîncene! 2) E mereu în ofsaid, deși pasiv (fem.). — Feminin. 3) Marcă (nu-i de ici, de colo!) — Intrarea pe pistă! 4) Zboară, nu alta — O «repriză» la tir. 5) Bătăie... de joc, considerată ca artă — Arbore rășinos. 6) Vechi portar bucureștean — Compromis între cort și vilă. 7) Legat de mîini și de picioare! — Fețele cu... arcuș. 8) O acțiune la voia întîmplării. 9) Cuvînt de legătură — ...Tepe, așezare dobrogeană — Atac pe centru! 10) De o categorie mai mult decît grea. 11) Antrenori.

Toma MICHINICI

Dezlegarea jocului «LITERARĂ» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CREANGA — LABE. 2) REBREANU — RAM. 3) E — ED — SLAVICI. 4) ACNEE — OS — ION. 5) TAIATI — RA — VE. 6) R — LINA — HAI. 7) BAH — CS — BARAC. 8) AGATE — VL — A — U. 9) RISI — CIOARA. 10) SADOVEANU — BD. 11) ALECSANDRI — A. 12) NEU — HU — ARON.

poluarea folclorului

o poliță în alb

Multe greșeli au fost comise, după cum s-a mai arătat, prin programele standardizate, generalizate, ale unor ansambluri sau formații artistice în care dansurile — de pildă — au fost amestecate fără a se ține seamă de specificul caracteristic locului în care funcționează respectivele înghetări artistice. Cu timpul s-a dat uitării gîndul care a stat la baza înființării acestor formații, cînd, cu aproape 3 decenii înainte, s-a pus cu hotărîre accentul pe valorificarea și cultivarea patrimoniului artistic regional.

Socot o obligație profesională de seamă cercetarea cu amănunțime a programelor folclorice și bineînțeles, în limita posibilităților, ascultarea emisiunilor de la radio. Studiind Programul Radio TV nr. 6 — 1974 (săptămîna 3-9 februarie) am marea bucurie de a constata că în organizarea schemei emisiunilor a intervenit o schimbare esențială. În ceea ce ne privește, atribuim o mare însemnătate evenimentului, avînd convingerea că el va contribui în mod fericit la învierea vieții noastre folclorice.

Iată despre ce e vorba. De luni, 4 februarie, a fost introdusă, pe programul 2, noua emisiune *Zone folclorice*, în care urmează a fi prezentată muzica diferitelor regiuni, în parte.

Prima săptămîna radioul ne oferă la *Zone folclorice*, muzică populară după cum urmează: Gorj — luni, Mureș — marți, Argeș — miercuri, Bacău — joi, Dobrogea — vineri și Banat — sîmbătă.

Prin această modificare s-a cîștigat un principiu de seamă în privința distribuției muzicii populare la microfoanele noastre. Datorită schimbării menționate se va crea, pe de o parte, o varietate binefăcătoare în prezentarea programelor, iar pe de altă parte, ascultătorilor din diferitele regiuni li se va da o justificată satisfacție. (Nu o dată mi-a fost dat să ascult nemulțumiri ca acestea: «Da? de la noi de ce nu se pune niciodată muzică?») Ce mare încurajare va însemna emisiunea pentru tineretul care preia cu sîrg cîntecele vîrstnicilor ori de cite ori se convinge că ele sînt prețuite. Dimpotrivă, am avut prilejul să constat cum același tineret s-a depărtat de la bunurile artistice ale predecesorilor, numai pentru că ele nu fuseseră valorificate cum se cuvine.

Am fi preferat ca această însemnată modificare să nu se producă atît de discret. Este de dorit ca acei ce au luat lăudabila măsură, să o sublinieze printr-o publicitate suplimentară. Ar fi bine ca zierele locale, din diferitele regiuni, să aibă o grijă deosebită în a-și anunța cititorii despre ziua și ora în care muzicii lor populare i se consacra un anume timp. Emisiunea *Zone folclorice* nu se cade să treacă neobservată.

Dacă schimbarea sus-amintită se datorește în oarecare măsură și rubricii pe care o semnăm, nu avem decît motive să fim mulțumiți, dacă însă inițiativa aparține numai Direcției muzicale a radiodifuziunii, satisfacția noastră este încă mai mare, dovedind că, la locurile corespunzătoare, se află oameni de bine care sînt preocupați de însemnata problemă a viabilității cîntecului nostru popular. Îi felicităm din suflet pe cei care au luat foarte lăudabila măsură.

Este adevărat că pentru moment iscălim o poliță în alb, neavînd încă puțința să ne dăm seama cum va fi realizată sus-pomenita emisiune.

Sîntem însă convinși că ea va fi bună, ținînd seama că radioul are o echipă de specialiști plini de bunăvoință, care trebuie doar încurajați.

Hari BRAUNER

starea comerțului

cîte mode?

Știm că hainele, hainele noastre de toate zilele nu sînt numai veșminte uzuale de acoperit trupurile. Mai sînt și expresia stadiului unei industrii — poate pe nedrept numită ușoară — mai sînt și indicatori ai nivelului nostru de trai, mai sînt și indici sociologici ai nivelului de urbanizare și de cultură a cetățeanului. Noi știm că avem o industrie ușoară la o cotă foarte ridicată pe piața lumii — dovadă exportul intens cu firme și țări de mari tradiții în ramură — că avem o industrie ușoară cu probleme foarte grele de rezolvat în actualul cincinal și în perspectivă pînă în 1980 și 1990, de la fabrici ultramoderne de pus în funcțiune și de utilizat pe potrivă, conform celor mai exigente norme ergonomice, pînă la calificarea cadrelor și găsirea unor noi surse de materii prime și tehnologii de fabricație, dar acestea, acestea sînt «treburile interne», «munca subterană» a o mulțime de specialiști bine plătiți de către stat, a o mulțime de organisme — fabrici, mari întreprinderi, centrale industriale, institute de cercetări, minister. Pe noi, cetățenii, ne interesează produsul. Adică hainele. Să intrăm în magazine unde să ne găsim veșmintele de care avem nevoie, acum, în 1974. Rezistente, frumoase, în consens cu moda, cu moda lumii și dacă se poate în conformitate, de ce nu?! cu o linie de modă proprie, românească specifică (neînsemnînd neapărat folclor). De aceea, nu întimplător, credem, ne întrebăm de ce nu avem pe piață pretutindeni și în magazinele din Focșani și Galați, din Bistrița-Năsăud și Dej, hainele care se vînd la «Confecția»-București cu etichete pentru străinătate? Există o indicație fermă a conducerii de partid și de stat ca lucruri de nivelul celor produse pentru export să fie date și pe piața internă. La noul supermagazin din Galați, într-un sfîrșit de ianuarie, am văzut la toate raioanele de confecții și tricotaje pentru femei mărfuri demodate și urite, le spun eu, chiar dacă termenul e prea tare și supără. Poate fiindcă era perioada soldărilor, dar de ce soldăm? De ce înseși soldurile sînt nevendabile? Nu pentru că s-au demodat ca linie, colorit, contexturi, cum este în general tendința în lume a soldărilor, ci pentru că, o bună parte dintre ele, încă din faza de fabricație vin demodate, ori urite, ori cu mărimi și talii necorespunzătoare tipului nostru constituțional, măsurătorilor noastre antropometrice, ori pentru că au defecte. Chiar dacă în Franța moda Parisului nu e moda Franței nu ne interesează. Noi vrem — și avem motive întemeiate să vrem azi în societatea noastră socialistă, în consensul politicii partidului și statului nostru de ridicare a nivelului de trai, a nivelului de cultură și de civilizație al întregului popor — ca moda Bucureștiului să fie moda întregii țări. Nu putem ignora că moda vestimentară este un mijloc de educație (și nu numai estetică) și un indice de civilizație. Urmăm a ne îmbrăca și noi pînă în 1980, 90% «de-a gata» — și e bine așa, e în avantajul veniturilor populației — și atunci e drept să ridicăm cu acuitate problema calității pe care o vrem de la confecții. Ca și aceea a îmbrăcămînții pentru copii care, deocamdată, are încă multe minusuri la cantitate. Cantitatea se va rezolva curînd, ne-a anunțat recent Ministerul Industriei Ușoare, tot la fel cum ne-a informat că se vor căuta sursele pentru ieftinirea ei. În schimb, nu ni se dau certitudini la capitolul calitate. Oare de ce? Aici să nu fie resurse? Cunoșcîndu-se specialiștii, noi credem că da. Totul e să nu li se dea producătorilor apă la moară «că nu se poate», chiar de către forul tutelar. Aș vrea ca «procesele de intenții» să-mi aparțină și să avem în viitorul apropiat: o confecție sută la sută de calitate, o modă proprie, cu personalitate, o linie românească de modă, să avem și pe piața de la Vaslui ceea ce exportăm în Franța, să ne îmbrăcăm copiii ieftin, frumos și cu haine durabile.

Cici IORDACHE

cronica pretențiilor

box, folclor, poezie

Nu mă revoltă — ca pe alții — faptul că pînă acum boxul nu a fost interzis. Asta nu pentru că m-aș da în vînt după această formă de bumbăceală, datorită căreia cite un nefericit moare deodată cu mușchii săi impresionanți, destinați, în principiu, vieții. Nu. Mă gîndesc însă că, dacă pe lume tot continuă să existe poftă de bătaie, e mai bine ca ea să se consume în dispute restrînsse — unu contra unu — decît în cele colective, care se numesc uneori războaie. Așadar, încăierărilor generale le prefer pe cele mici numite box, trîncă, lupte libere, lupte greco-romane, judo, jiu-jitsu ori catch. Boxerii, acești bărbați de toate culorile, care se lovesc pînă capătă toți culoarea legumei numită la noi vînătă, mi se par uneori niște bieți condamnați ai poftei noastre de dispută, puși față în față pentru a se lovi spre a satisface, în parte, setea noastră de conflict, sete care se ascunde în spatele lor ca o armată invizibilă dar teribilă. Așadar, boxerii sînt, poate, niște șefi de oști care se înfruntă de unii singuri pentru a nu lăsa armate bîntuite de patimi să se ciocnească.

Deși plictisitoare, mă amuză încă amenințările teribile dinaintea meciurilor (*Te voi strivi ca pe-un gîndac!*), speranțele triste de după înfrîngere (*Azi el a fost mai bun, dar în viitorul meci îl voi sfîrteca pe acest maimuțoi!*) și mai ales frumoasele aprecieri pe care le au unul despre celălalt cei doi rivali de-o viață pe la 70 de ani, dacă îi apucă (*Joe a fost un boxer fenomenal, un am excelent și-un tată desăvîrșit! Jimmy mi-a fost întotdeauna ca un frate chiar dacă l-am făcut K.O. de 34 de ori. A fost cel mai mare boxer al tuturor timpurilor. Ca și mine, dealtfel!*).

Ce nu mă amuză sînt stupiditățile scrise cu prilejul «meciurilor secolului». O colecție de asemenea năzbîtii am citit, sub titlul *Folclorica încheștare*, într-un săptămînal, după meciul Clay-Frazier. Autorul, a.b., scrie că de mult nu a văzut «o sinteză de o asemenea claritate, vecină cu schematicul din care s-au născut atîtea capodopere: (sic!) de mult nu am avut sub ochi o imagine atît de limpede, cum numai în folclor mai putem găsi, asupra principiului care a stat și stă, în felul lui (sic!), la baza aștor pași făcuți de omenire înainte: lupta dintre bine și rău, între inteligență și forța brută». Ce i-a reamintit lui a.b. meciul cu pricina? «Puternica, folclorica (sic!) încheștare dintre Clay și Frazier, văzută marți seara la TV, ne-a reamintit faptul că, deși trăim o epocă a disociațiilor, a nuanțelor subtile și aburoase (sic!), marile, eternele adevăruri continuă să țîșnească din situațiile limpezi (?), clare, construite pe apăsate și instructive contraste». Nu știu ce marcă este televizorul lui a.b., dar iată ce adevăruri a văzut a.b. țîșnind în timpul meciului: «adevărul elementar că într-o asemenea luptă în care adversarul, meschinul (adică Frazier, n.n.) dar puternicul adversar, încearcă cu inexplicabilă, inconștientă patimă să te reducă la tăcere, înțelepciunea, calmul, luciditatea, răbdarea, echilibrul (acesta e Clay, după a.b.) și toate celelalte calități pomenite pînă acum te pot duce la ideea prețioasă că e cazul, ai dreptul, din cînd în cînd, deși asta nu te caracterizează (păi, stimate a.b., Clay fiind boxer tocmai asta-l caracterizează) să le alături și cite o bine simțită, ușor disprețuitoare, dar eficace directă de dreapta. Ceea ce a și făcut Clay, poet în timpul liber». Așadar, deși s-a suit pe ring din aceleași motive ca și Frazier, adică să-și «reducă adversarul la tăcere», Clay nu e meschin. Adică Frazier reprezintă forța răului, și Clay pe cea a binelui! Și eu m-am bucurat că a cîștigat Clay, numai că asta e altceva.

În ceea ce privește faptul că Muhamad Ali, alias Clay, este poet în timpul liber și, deci, nu doar «o forță oarbă» ca Frazier, țîn să vă aduc la cunoștință, stimate a.b., că ipostaza de poet a lui Cassius Clay este o gogoriță publicitară și că inteligentul, înțeleptul, răbdătorul, echilibratul, superiorul și blindul dumneavoastră idol scrie în timpul său liber versuri (citez aproximativ, deci din memorie) cam de felul acesta: «te voi plesni peste bot/ pînă îți voi face buzele/ precum două bucăți de marmeladă» Destulă gingășie pentru un reprezentant al binelui și al nonviolentei, nu-i așa?

Dorin TUDORAN

spectacole

TEATRUL „MIC“

viața e ca un vagon ?

de Paul EVERAC

Piesa — replică la «Ferestre deschise» — este o radiografie într-o structură eterogenă care îi dă prilej autorului să observe de aproape personaje adunate, din necesități dramaturgice, într-un vagon de dormit Arad-București. Monologul lui Frențiu, întins pe întreaga suprafață a operei, este populat de o galerie de fizionomii însemnînd, toate la un loc, polul opus cu care «conștientul și minunatul» muncitor de la Uzinele de vagoane din Arad intră în conflict. Frențiu (un fel de nea Mărin-ardelean) devine în spectacol un reprezentant al creatorilor de bunuri materiale. Cel ce produce și căruia, în mod firesc, i se cuvine să aibă acces la tot ce produce. O să vedem însă cum lui Frențiu o seamă de interpuși îi refuză favoarea de a fi beneficiarul de drept al bunurilor create de el. Eroul traversează aventura sa cu umor, indignare, perplexitate și uneori cu îngăduință obținînd succes prin comicul de situații, dar mai ales prin cel de limbaj. Textul cultivă cu efect sigur la publicul savoare graiului ardelenesc cu multe cuvinte neaoșe care pentru mulți produc doar un efect onomatopeic. Ambiția lui T.F. de a-și petrece concediul în străinătate stîrnește oarecare contrarietate în rîndul alor săi. De Frențiu este nevoie, la uzină; fără Frențiu nu se poate, Frențiu poate fi chemat din concediu; Frențiu trebuie să cedeze locul în tren pentru că el este un om «conștient și minunat» și înțelege «contextul european», înțelege întotdeauna cînd este nevoie să lase de la el, să cedeze în favoarea altora care-și arogă drepturi pe vorbe și contexte. Și Frențiu cedează dar nu tace (aș fi preferat să tacă și să nu cedeze!), el observă totul și se destăinuie publicului. În avîntul destăinuirii sale, actorul poate chema pe nume vreun prieten din sală dacă aceasta servește argumentației sale. Ideea regiei, Ion Maximilian, de a-l aduce în scenă pe Frențiu călare pe un tren (ca pe un Guliver într-o lume mărunță) este bună pentru că sugerează profilul personajelor din noaptea călătoriei lui. O lume mică, epidermică, meschină și în ultimă instanță absurdă îi strică somnul eroului nostru. Se lansează o idee care la o analiză mai atentă este falsă. Faptul că lui Frențiu, muncitorului Teodor Frențiu i se refuză accesul la bunurile create de el nu se poate accepta. Oameni conștienți și minunați sînt pe întreaga coloană a societății noastre și locurile care i se cuvin lui Frențiu, Frențiu le ocupă. Asta înseamnă că s-a pus pe umerii personajului o sarcină pe care n-o poate duce. Nea Mărin nu este decît nea Mărin al lui Amza Pellea și nimic altceva. Frențiu nu este «minunat și conștient» pentru a ceda mereu, constrîns de niște indivizi dubioși, ci pentru a-și impune și apăra drepturile. Faptul că cedează e o chestiune personală. Mulți dintre spectatori au văzut, mai ales în prima parte a piesei (dramaturgic mai reușită) niște așa-zise «îndrăzneli». În

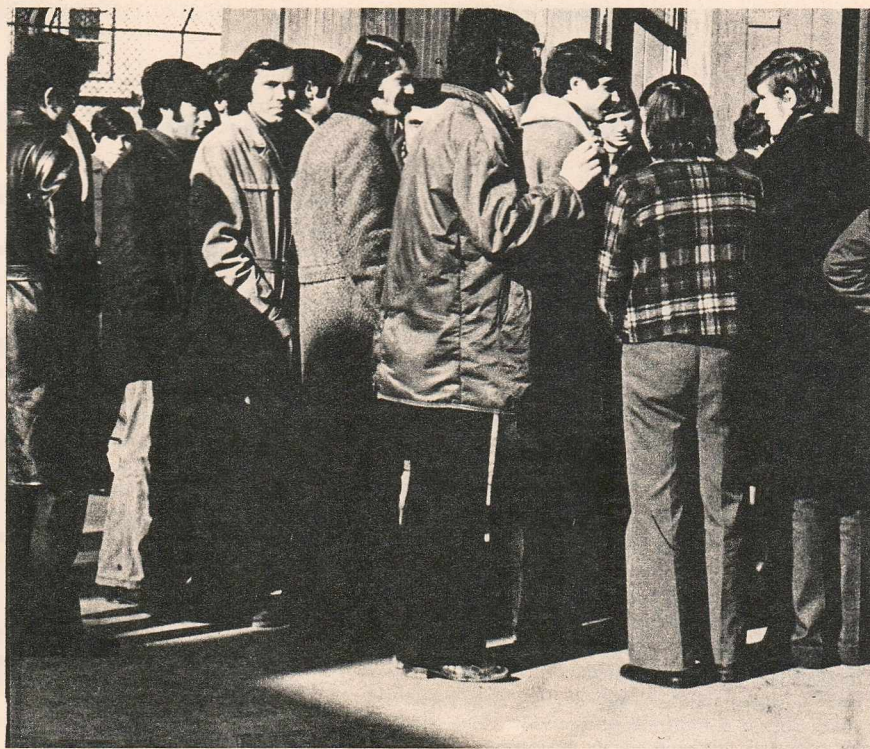
ce constau, în fond, aceste «îndrăzneli»? Este cineva care să tacă, să nu «îndrăznească» să reprime atunci cînd birocratismul, servilismul, aroganța umilesc bunul-simț? Dacă este, atunci acel cineva greșește. Este cineva care să accepte sforăiala unor clișee verbale vide de conținut, imorali care fac morală și să nu «îndrăznească» să-i reducă la tăcere? Dacă este, atunci acel cineva greșește. Dezvăluirea unor practici infirmate de legile noastre morale și etice nu este «o îndrăzneală» ci o atitudine. Și Everac are atitudine. Păcat de unele exagerări, periferice și derutante, cum ar fi scenele din cușetele femeilor. Spectacol alert, este servit de o distribuție excelentă și un decor (arhitectii Diana și Vladimir Popov), suplu, ingenios. Dumitru Furdul (Frențiu), experimentat în recitaluri (Salonul nr. 6, montaj Whitman ș.a.), actor cu o binecunoscută inteligență scenică, ne cucerește fluturîndu-și figura sa de adolescent (cu fire albe după urechi), incitînd atenția publicului. Furdul povestește în graiul ardelenesc cu pigmentat cu moldovenismele sale de acasă, ce i s-a întîmplat în concediu cînd a vrut să plece în Turcia. El se lipește ca o marcă pe scrisoare de bunăvoința publicului pentru a-l face martor, incitîndu-l cu spontaneitatea și talentul său. Vasile Nițulescu intră în scenă, dînd trup și suflet unui personaj care pare surmenat de chefurii, dar care este în fond un inovator tracasat ce-și duce «inovația» într-o... sticlă. Jocul actorului cu sticla pare îndelung studiat. Relația om-sticlă atinge perfecțiunea, umorul este colosal. Firescul său cu arabescuri este originalitatea sa. El nu spune cuvintele o singură dată ci le repetă, le întoarce, le gustă pînă ce obține efectul dorit. Nițulescu nu trece peste un cuvînt fără a-l stoarce ca pe o lămîie sau a-l sfărîma în bucățele și apoi a-l recompune într-o alchimie proprie. Replica sa (nu numai în această piesă) este un șir de puncte de suspensie, de întrebări și exclamații care se anulează reciproc pentru a deschide infinite posibilități accentului comic. Tatiana Iekel (Teresa Schoner), nerenunțînd la farmecul personal, compune un rol demonstrînd umor sec, uneori de tonuri, creînd momente de căldă familiaritate alături de Furdul. Tudorel Popa închipuie pitoresc în nota sa obișnuită un turist neamț. Monica Ghiuță încearcă un strip-tease creionînd o ingenuă ratată de calcule. Alexandru D. Lungu face un nuntaș grotesc și irezistibil. Mască reușită. Dinu Ianculescu, Jean Lorin, Stamate Popescu, Andrei Coradcea, Ion Ciprian, toți pe rol. Nicolae Ibrim se reține schițînd fără linii de prisos un bineșitar. Maria Potra își strivește feminitatea într-o compoziție fără har. Elena Pop, Jenea Gorea, Victoria Gheorghiu, Doina Șerban, Magda Popovici au jucat partiturile oferite de text.

Coman ȘOVA

da, abia așteptăm să îmbrăcăm haina militară

Și în acest februarie atît de subțire îmbrăcat au reapărut, legănate cu bărbăție, lădițele tinerilor «apți», vopsite proaspăt, unele din ele scrijelite cu bricegele din tată în fiu. În lungul șirurilor, printre ele, se clatină unele valize ale unor băieți mai blînzi, ce țintesc grade mai mici și permisiu mai lungi. Însoțit de o parte și de alta de neamuri, iubite, prieteni și vecini, un nou leat, leatul '54, mărșăluiește pe străzile orașului spre gară în căutarea reperelor unu-doi-trei-patru și cinci. Cu cîțiva dintre aceștia

m-am întîlnit la Centrul militar al sectorului 2, mai întîi în curte, pe urmă în cabinetul medical, acolo unde cu puțin timp în urmă, la recrutare, se măsuraseră și se cîntăriseră, defilînd prin fața comisiei. Băieți sănătoși care, contrar așteptărilor mele, abia așteptau să fie încorporați, chiar dacă asta presupunea înainte de toate o tristă renunțare la părul purtat pe umeri, «ca fetele», cum spun părinții noștri, prea puțin preocupați de modă în tinerețea lor mai vitregă. «Mă tund și zero, că pe urmă tot

stînga-mprejur și la civile fuga marș!

Știu cu siguranță că apărarea patriei este o sarcină a fiecăruia și atunci cînd este cazul ea se realizează cu arma în mînă. Este adevărat, există și arme de vînătoare, există și arme de agresiune, dar există și arme care ne ajută să ne apărăm ființa națională, să ne salvăm copiii și femeile pe care le iubim de acei care vor să ne cotopească.

Am fost în urmă cu cîteva zile la o unitate militară din București și am văzut un grup de tineri în ziua cînd treceau în rezervă. Înainte, se spunea lăsare la vatră, dar acum se spune altfel deși, practic, lucrurile se petrec la fel. Dezbraci haina militară, te îmbraci cu hainele civile, care în urmă cu cîteva zile ți-au fost trimise de către părinți sau de către altcineva, urci într-un autobuz

al unității, stai în gară, și apoi cu foi de drum te îndrepti spre Roman, Arad, Bacău sau Brăila. Soldatul Sima Dan îmi spune: «Un an și patru luni mi-am băgat în cap că asta va fi viața mea, adică plină de ordine, de atașament față de uniforma pe care am purtat-o și la instrucție și pe culoarele cazărni. Am reușit nu numai să devin un bun soldat, ci am devenit mai sociabil și m-am împrietenit cu un capotal, pe numele său Cornea Aurel, din Reghin. El va sta cîteva zile la mine și eu o să-i arăt cele mai frumoase străzi ale orașului în care locuiesc. Voi începe cu strada Rășinari, nu numai pentru că acolo stă prietena mea Irina, ci și pentru faptul că are mulți pomi și respiră o atmosferă rustică.»

Dacă nu ar fi făcut armata împreună, Ludovic Molnar din Arad nu l-ar fi cunoscut niciodată pe Dan Popa din același municipiu, adică Arad. Făcînd ei armata împreună, asudînd umăr la umăr pe același cîmp de instrucție, povestindu-și unul altuia în dormitor, după stingere, cărțile pe care le-au citit, ca și fetele care i-așteaptă pline de credință (pentru că ele pe această funcție nu au trecut în rezervă) au ajuns prieteni foarte buni și-și propun să se vadă cît mai des în orașul natal și, de regulă, în fața hotelului «Astoria». Prietenia lor a ajuns foarte departe. Dan Popa mi-a spus că vestea care l-a întristat cel mai mult pe timpul stagiului militar este aceea că mama sa a intrat în închisoare. «Nu m-a surprins prea mult deoarece ea, mama, m-a părăsit și atunci cînd aveam 15 ani și o soră mai mică și amîndoi aveam mare nevoie de dragostea ei. Atît de întristat fiind, colectivul din pluton mi-a acordat mai multă atenție și-ntr-un timp destul de scurt am reușit să mă consolez». Ludovic Molnar, contrar obișnuinței, abia a așteptat să vină la armată. A fost condus la gară în ziua de 20 octombrie 1972 de mama sa Șara și tatăl său Ludovic. Îmi spune că datorită armatei s-a schim-

bat din punct de vedere al gîndirii, că de acum caută să rezolve problemele cele mai grele. «În această zi, povestește în continuare, simt bucuria faptului că plec și tristețea că las în urmă niște băieți buni care mai au cîteva luni de făcut pînă la terminarea stagiului militar. Abia aștept să ajung la gară, să iau supliment de viteză, să iau trenul, să ajung în Arad, să beau o bere cu părinții, și să mă reangajez la Uzina de strunguri.»

...«Îmbrăcat cu cel mai bun costum al meu, unul negru, cu un fiș și cu pantofi de 210 lei, s-a îndreptat spre armată într-o zi de marți Amanței Dorel, născut în comuna Făurei, județul Neamț. Am ajuns în București, mi s-a făcut urît, am ajuns la cazarmă, mi-era teamă și puțin jenă, nu cunoșteam pe nimeni, nici alții nu m-au cunoscut pe mine, dar curînd am ajuns să-i cunosc pe toți. Ne-am povestit unul altuia cum ne-a lăsat o prietenă, adică a încetat să mai scrie, cum sîntem mai slabi la morse și alte asemenea lucruri, care te ajută să uiți timpul și să nu tot notezi la infinit în calendar zilele care ți-au rămas pînă te întorci acasă. Am fost aicea vizitat de două ori de prietena mea Coca Gheorghiu, care mi-a adus produse județene și o carte foarte fru-

Bucurie, gînduri de viață și nerăbdare.

imi crește», îmi spune Voicu Ion, strungar la Laromet, care ține să adauge că e și foarte foarte ambițios. Ambițioși sînt toți însă, fiecare vrea să plece la armată cît mai curînd, s-o facă mai repede ca să-și continue studiile. Voicu Ion: «Să scap mai repede de armată, ca să-mi continui studiile și să ajung tehnician». Rădulescu Ion: «Plec croitor, dar cînd mă-ntorc vreau s-ajung maistru textilist». Bilansuc George: «Din lăcătuș ajustor la F.E.A., maistru». Docze Dumitru, acum culegător mecanic la Combinat, vrea să dea la filozofie, ca să se facă ziarist.

Este limpede. A face armata nu mai este pentru acești băieți atît de hotărîți decît o datorie firească într-o viață gîndită cu ambiție și responsabilitate. Spun acești tineri muncitori: «sînt apt pentru armată, deci trebuie să plec să-mi fac datoria». Sau: «în armată înveți multe, te călești, te înveți cu ordinea, cu greutățile, te faci om». Cum adică «te faci om, întreb, voi acum ce sînteți?» Rid stregărește la început și pe urmă îmi răspund că ei așa stiu, că, atîta

▲ Azi civili, mâine pluton.

timp cît n-ai făcut armata, nu ești terminat, încă nu poți privi viața cum trebuie, de la înălțimea unui bărbat adevărat. Sigur, unii dintre ei exagerează ca niște școlari prea conștiințioși la serbare, majoritatea însă privește incorporarea ca pe un examen serios pe care trebuie să-l ia cu note maxime. Dincolo de toate însă privirile sînt totuși îngreunate de o tristețe ușor de înțeles, tristețea unei despărțiri care, oricît de trecătoare ar fi, tot despărțire este: de părinți, de prieteni, de colegi și mai ales de prietene sau logodnice. Vasiliță, electrician-auto, este atras mult de armată, vrea să facă școala de maiștri militari și are o prietenă despre care nu știe dacă va plînge («fetele trebuie să nu arate că țin la băieți»). Pe Relu, deși privește armata ca pe «o parte din școala vieții, în care omul se călește» și vrea să facă aviația, plecarea îl desparte de o fată pe care o iubește de șase ani. Păun Stelian, mecanic pompe de injecții la I.T.B., e prea tînar (18 ani), vrea să fie neapărat conductor de tanc. În sfîrșit, Bîrdac Vasile, electrician la Automatica, a început să semene de pe acum cu un fruntaș. Pentru el armata a început încă din curtea Centrului militar, sub comanda directă a tovarășului căpitan Bolocan Victor.

Mai reținuți și meditativi, așteaptă ordinel de plecare și cîțiva absolvenți de facultate. Ei își fac mai multe socoteli (cu casele,

cu serviciile), unii ar vrea să plece acum, alții în vară. Sînt toți de acord că e mai bine să faci armata la începutul facultății. Tudor Ionescu, a terminat filologia în 1972, este convins că, dată fiind pregătirea sa, va organiza seri culturale («acum am un scris ilizibil, dar mă voi corecta»). Popiță Ion, economist la T.I.A.B., are probleme la serviciu, și cu casa, de aceea poate ar fi mai bine să plece în iulie, zice el. Alt economist, Miu Ion, e de părere că «nu strică puțină instruire, să-ți formezi într-un fel reflexe de comportament» și ar vrea să plece acum, cît nu are casă și stă la un prieten (sergent). La fel dorește și Dan Beniaminovi, inginer, «acum e perioada cea mai bună». Cel mai sincer (rugîndu-se să nu fie înțeles greșit) este tot fizicianul, care se explică: «Eu, dacă aș intra astăzi în armată, aș vrea să stau și 10 ani, dar să ies tot astăzi. Cum să vă spun, înțelegeți, acum este vîrsta la care pot să-mi perfecționez cel mai bine studiile, pe urmă vine familia, vin comoditățile, îmbătrînesc».

Deci tinerii vor să plece militari și asta nu numai pentru că Benone Sinulescu a fost încorporat timp de cîteva minute în emisiunea militară a televiziunii cu gradul de fruntaș. De fapt, tinerii vor să devină bărbați.

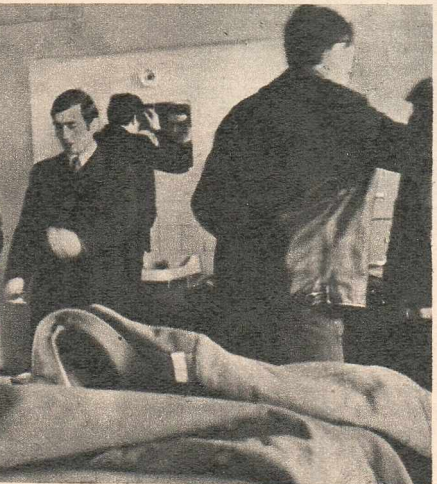
Iulian NEACȘU

▲ Au sosit haine civile.

▲ Ne-am obișnuit cu bocancii, doar culoarea diferă.

▲ Nu ne smulgem sprîncenele, ne aranjăm părul și ținuta.

moasă, «Războiul femeilor», de Dumas. Ne-am plimbat prin București, i-am arătat și ei Intercontinentalul și-apoi am trimis-o acasă cu toate documentele mele inclusiv cu fotografia ei.» La ora cînd apar aceste rînduri, Coca Gheorghiu și Dorel Amancei se vor plimba poate pe bătrînele străzi ale orașului Roman, sau vor asista unul lîngă celălalt la un film pe care el, Dorel, l-a văzut cu siguranță în București în timpul stagiului militar.

«Da tovarășu', spune Mitescu Gavrilă, am lucrat la ceape, la sapă și apoi am devenit șef de atelaje. Și p-acolo erau comenzi, adică tovarășu' președinte îmi spunea să mă duc colo sau dincolo, mă trimitea pe cîmp dimineața, dar aici la cazarmă se spune altfel: la dreapta, pe loc repaus, îți ordon. Acuma o să fac stînga-mprejur și o să mă îndrept plin de credință spre ziua de lumină a ceapului din comuna noastră. După ce o să mai stau cît o să mai stau, o să mă angajez centralist la telefoanele din orașul Bacău și dacă o să meargă figura voi fi și acolo disciplinat și respectuos cu superiorii mei.»

Unitatea militară pe care am vizitat-o are coridoare mari și largi, are foarte multe fotomontaje și are și fraze care se întîlesc numai în asemenea locuri: lumina arde de la ora la ora și răspunde soldatul Vioreanu. Există fără îndoială punct de control, cîmp de instrucție, o bibliotecă foarte frumoasă și există și colecția revistei «Flacăra» care a trecut prin foarte multe mîini, mirosînd fie a transpirație, fie a praf de pușcă. Atmosfera cazarmii nu este una deprimantă, ea respiră seriozitate și disciplină, ea este de natură să te educe, să te facă să te scoli la timp și în general să fii nu numai om cu armata făcută, ci și un om cu o biografie completă. Așa că Neagu Costel care mi-a spus că atunci cînd a plecat la armată era miercuri, era o zi mohorîtă, trebuia să meargă la seral, are toate motivele să-și aducă aminte peste ani de ceea ce are frumos și adevărat armata. Înainte el era mai visător, îi plăcea singurătatea pentru că nu iubea zgomotul, dar aici la marginea orașului București s-a împăcat foarte bine cu băieții, mai ales cu oltenii, care sînt foarte deschiși la suflet.

Și pentru că veni vorba de olteni, iată reproducă «declarația» lui Costel Niculeanu, militar de frunte și specialist categoria II-a. «Sînt din Craiova și am lucrat la «Electroputere» frezor, tovarășe reporter. Eram destul de supărat cînd am ajuns la porțile cazarmii pentru că, îndreptîndu-se cu un autobuz spre Craiova, spre a mă vedea, tatăl meu a murit în urma unui accident. Mai precis, autobuzul s-a ciocnit de o căruță. Rămînînd eu pe lume, numai cu

▲ Cu pași hotărîți spre civile.

Fotografii de Radu CONSTANTINESCU

mama, este și normal că acum, cu hainele mele civile, mă voi duce drept la ea, în comuna Lazu, unde, parcă o văd, va tăia o găină și va plînge cu lacrimile ei de totdeauna, odată ce va auzi poarta deschisă de pașii mei, care acum sînt mai ordonat ca altădată. Am fost sergent, dar n-am fost un om rău, ci doar un om exigent. A fi exigent înseamnă a pretinde să fie executate toate mișcărilor, iar a fi rău înseamnă să iei unele decizii în numele răzbunării. Am învățat să nu mai fiu pripit, să privesc lucrurile altfel, să citesc mai mult, am învățat și pinpong, dar n-am învățat să înot. În revista la care lucrați dumneavoastră am văzut fotografia Teatrului Național din Craiova și ducîndu-mă în concediu l-am și văzut pe viu. Este foarte frumos și mă bucură foarte mult faptul că șef este tovarășul Amza Pellea».

Înainte de a mă despărți de acești băieți regret faptul că nu sînt poet, că nu pot să scriu o poezie tulburătoare despre acest

moment pe care un bărbat nu și-l va uita toată viața, despre acel moment în care ai devenit, sau ai rămas om, despre acel moment în care se fac fotografiile de grup, care apoi sînt agățate chiar în sufragerie. Dar faptul este împlinit, nu sînt poet, sînt doar ziarist și înainte de a pleca mă uit pe harta intitulată «Frumusețile patriei» și aflu că frumusețea numărul 1 este Muzeul Satului, iar frumusețea cu numărul 42 se intitulează «Plimbare pe Dunăre».

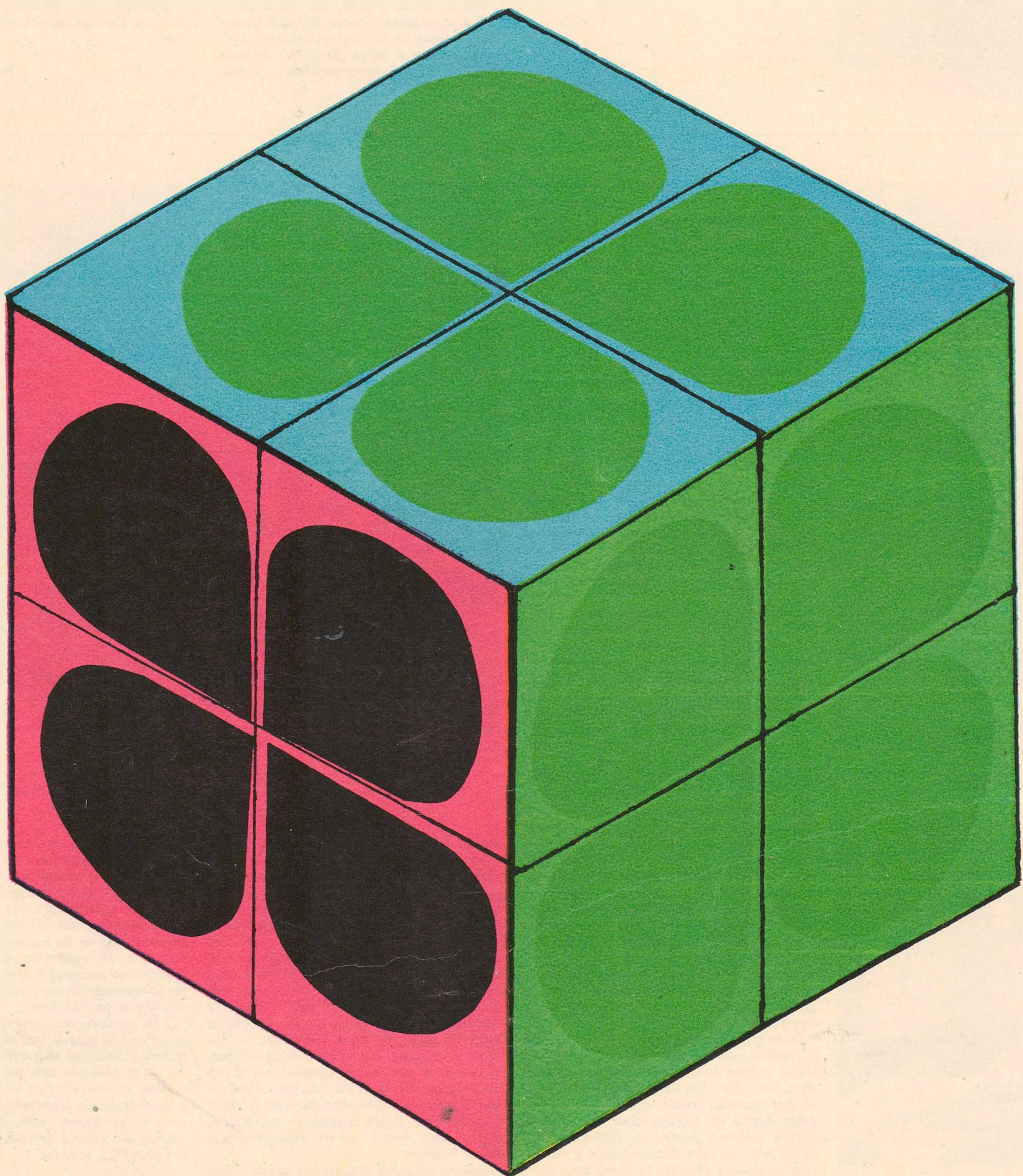
...În autobuz aud expresia «gata colega, te servesc că doar ai făcut comerțială», vreau să notez, eventual să o comentez ironic, dar mă uit la acel om care peste foarte puține minute va povesti tare unui prieten că el a făcut armata la Constanța. A făcut armata, este sau a devenit om, închid agenda și înainte de a scrie articolul mă gîndesc că am făcut și eu armata.

Eugen SECELEANU

MĂRȚIȘOR , , '74

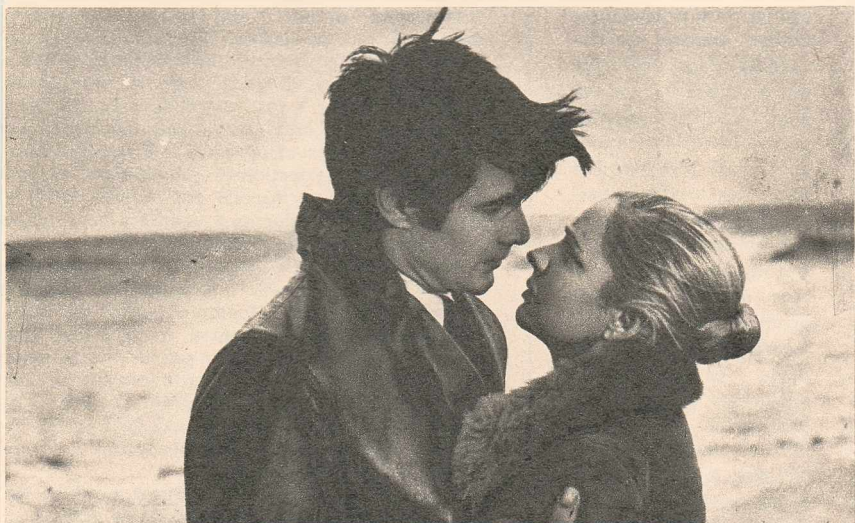
Orice dar atrăgător
Poate fi un mărtișor!

Nu lăsați pe mâine...
Intrați chiar acum în magazine și alegeți
mărtișorul preferat!

PREMIERĂ ROMÂNEASCĂ

trecătoarele iubiri

Mare trebuie să fi fost deruta unora dintre noi, cu șase ani în urmă când, la apariția «Giocondei fără suris», un condei mai speriat o compara pe Malvina Urșianu cu Godard! Amănunt greu de uitat, alfta timp cît, în felul lui, ne amintește că somnul criticii naște monștri, amănunt evocat acum nu cu ființă, ci cu toată răspunderea pe care trebuie să o avem față de un spectator care, finalmente, pășește într-un univers cinematografic și în funcție de felul cum i se deschid ușile. Iar cînd este vorba de Malvina Urșianu, «universul cinematografic» nu este doar un fel de a spune, ci o realitate cu contururi precise, pe întinsul căreia am sentimentul că începem să nu ne mai simțim stingheri, bîlbînd de la o imagine la alta. Acum, în fața celui de-al treilea film, sîntem — sper — participanți mai liniștiți și mai receptivi ai unui spectacol aflat în polemică deschisă cu comoditatea spirituală. «Trecătoarele iubiri» are toate datele înțelegerii profunde a unei creații care știe că autenticitatea nu înseamnă, neapărat, prelungirea vieții din plină strădă direct pe ecran, ci, în primul rînd, credința față de tine însuși. Dacă mai era nevoie de dovezi, atunci acest film constituie una în plus a faptului că ne aflăm în fața unei creații care nu s-a născut sub semnul întâmplării; o lege interioară — deloc misterioasă dar care, evident, nu se manifestă la nivelul anecdoticii — ordonează cele trei filme de pînă acum ale Malvinei Urșianu, «Gioconda fără suris», «Serata» și «Trecătoarele iubiri».

Nu degeaba acțiunea fiecăruia se desfășoară într-un spațiu restrîns de timp, pe parcursul doar a câtorva zile, dacă nu al uneia singure, nu degeaba întrebarea esențială, în fața oricăruia din aceste filme, este nu «ce se va mai întîmpla» ci «ce s-a întîmplat». Toate sînt radiografii ale unei stări, răsfrîng — cu intensități și tonalități diferite — implicațiile opțiunilor fundamentale ale individului, care angajează nu numai întreaga personalitate și devenire, dar marchează adînc și destinul semenilor. Privit din acest unghi, «Gioconda fără suris», film de dragoste, este totodată un film politic, nu mai puțin politic decît «Trecătoarele iubiri», film temerar, care și-a propus să traducă cinematografic ceea ce ne-a fost dat să nu putem spune decît într-un singur fel: dorul de pămîntul căruia îi aparținem inextricabil.

Față în față cu amenințarea unei boli fatale, dezrădăcinatul Andrei înțelege nu numai că nu se poate muri în altă parte, ci că nu se poate trăi altundeva. De aceea, mi se pare că eroul se întoarce în patrie nu pentru a muri, ci pentru a trăi, atît cît i-a mai rămas.

Privirile lacome ale eroului abia sosit în București caută orașul, nu un colț anume, ci aerul lui, străzile, cerul, oamenii. Ochii săi sorb frumusețea — a unei plaje pustii, într-un sfîrșit zgribulit, de toamnă, a unui drum șerpuitor, pe malul unei ape, a satului de unde a plecat — o frumusețe pe care eroul nu o trăiește extatic, ci într-o dureașă confruntare cu propriile sale neliniști și obsesii, pe de o parte, pe de altă parte cu tristețea tirzie și neputincioasă de a înțelni vechi prieteni a căror traiectorie de viață poartă urmele gestului său de deznădă, plecarea din țară. Privit și înțeles astfel, cred că filmul nu mai suportă even-

tuala întrebare «cu ochii cui vedem ceea ce vedem pe ecran», ai eroului sau ai autoarei? Materia cinematografică a «Trecătoarelor iubiri» se constituie din jocul armonios elaborat al unor planuri care corespund atît sentimentului cu care este întîmpinată viața cît și vieții ca atare, reale, cumplit de reale, nu întotdeauna dispusă să ocrotească nici măcar pe cei cu ceasurile nămerate. Scenele de pregnantă concentrare emoțională nu ne mai apar, astfel, momente dispartate de virtuozitate profesională, ci explozii ale unei necesități lăuntrice.

Impresionanta secvență a dialogului cu bătrîna bretonă care-și poartă singurătatea și bătrînețea pe nisipuri strălune se deschide ca o Infricoșătoare întîlnire a eroului cu o posibilă proprie ipostază, după cum apariția tinerei doctorițe Ana nu este decît tresăritura cine știe cărei amintiri de demult. Dincolo de trecerea pe lîngă coșmar, sau pe lîngă vis, se află însă existența de toate zilele în care autoarea își plasează eroul nu la adăpostul unei bunătați samaritene, nici biciuindu-l ostentativ, cu o neîndurare care ar aduce a pedeapsă, ci cu luciditate. Andrei nu este străin de pustiul din sufletul fostei lui iubite, Lena, de refugiu în asprime al soțului ei, toți cîndva prieteni, de fărîmîțarea ultimelor speranțe ale Hanei, femeia din altă țară. Între toți, punțile sînt, dacă nu frînte, atunci amenințator de fragile și peste acest amar adevăr al vieții nu se poate turna apă de trandafiri.

Liftul, ca o închisoare, firîtul pe scări, ca pe o Golgotă, sînt metafore biciuitoare — violente poate — dar aparțin acestui adevăr. Comparația s-ar putea să fie riscantă, dar în acest moment mă gîndesc că însăși ciuma din «Moarte la Veneția» nu este doar opusul frumuseții pure, ci ea însăși face parte din paroxismul vieții. Al unei vieți care, pentru a fi omagiată, trebuie mai întîi recunoscută. Pentru a putea trece drept, dincolo de apa Styxului, trebuie să ai curajul de a privi în față chiar și chipul durității.

Recunoaștem gîndurile Malvinei Urșianu în toate compartimentele filmului, de la muzica răscolitoare a lui Tiberiu Olah — suport al cuvîntelor nerostite, al sentimentelor nemărturisite — la decorurile și costumele de o eleganță funcțională ale Adrianei Păun.

Imaginea în «graphys-color» a lui Sandu Întorsureanu și Gheorghe Fischer își dovedește încă o dată virtuțile, lăsînd lumina să învîluie bînd oamenii, obiectele, drumurile. Actorii vin și ei tot din universul știut al creatoarei și prezența lor, dincolo de bucuria jocului de înaltă clasă, ne ajută să ne instalăm mai în tihnă în lumea filmului: George Motoi («Serata»), cu o nobilă încordare de la prima tresărire, sub cerul orașului regăsit, pînă la surîsul stîns din final; Silvia Popovici («Gioconda fără suris, Serata») și Cornel Coman («Serata») duînd cu ei experiențe dincolo de care ghicim dificilul preț al demnității. Li se alătură, la cota maximă a talentului ei de excepție, Gina Patrîchi. Un chip ca al ei, peste care trec, ape-ape, toate tristețile și bucuriile, ar trebui să stea mult, mult mai mult pe ecran.

Magda MIHĂILESCU

actori și roluri

Tînăra actriță cehoslovacă LIBUSE SAFRANKOVA, o Cenușăreasă modernă în filmul lui Vaclav Vorlíček «Treie alune pentru Cenușăreasă».

cine, ce, unde, cînd?

● Regizorul italian Gianfranco Mingazzi se pregătește de premieră dar nu a căzut încă la înțelegere cu producătorul asupra titlului filmului terminat nu de mult: autorul ține să se numească «Flavia musulmanilor», omul cu banii vrea «Călugărița musulmană». Oricum, filmul rămîne același — povestea unei călugărițe, feministe avant la lettre. Interpreta principală — Florinda Bolkan (fotografia de jos).

● Miguel Dominquin, fiul celebrei Lucia Bosé și al nu mai puțin celebrului toreador Luis Miguel Dominquin își face debutul pe ecran — alături de mama sa — în filmul lui Francisco Rey «Adevărul».

● Tandemul cinematografic Claude Pinoteau (regia), Jean-Loup Dabadie (scenariul), autorii filmului de succes «Tăcutul» și-au propus să dea din nou lovitură împreună, de data aceasta cu o comedie fantezistă al cărei titlu nu l-au fixat încă. În schimb, știu precis cine va fi protagonistul — Lino Ventura.

● «De-a v-ați ascunselea» este nu numai un joc al copiilor ci și un film pentru cei mici, regizat de cineasta poloneză Anna Sokolowska, după un scenariu propriu.

● «Premiul Georges Sadoul» pe anul 1973 a revenit filmului «Kashima Paradise», un documentar despre Japonia contemporană văzută cu ochi critic. Autori — Yann Le Masson și Beni Deswarte.

● Cunoscutul autor sovietic de comedii cinematografice Leonid Gaidai a ecranizat piesa lui Mihail Bulgakov «Ivan Vasilievici» (titlul filmului «Ivan Vasilievici își schimbă rolul»). În distribuție — Iuri Iakovlev, Natalia Șelezneva, Alexandr Demianenko, Natalia Kustinskaia, Serghei Filipov.

prietenia și trecerea pragului spre „marele drum“

«Prietenie» — o temă oarecare, la dirigenție și totuși... ce este prietenia? Să sărim peste așa-zisele prietenii întemeiate prin: «Ești prietenul meu dacă-mi șoptești la teză», «Ești prietenul meu dacă fugim împreună de la oră», «Ești prietenul meu dacă mă ajuți să-mi scriu la...» Dacă la bine, dacă la rău, dar mereu întâlnim un *dacă*. Să sărim și peste «prietenia» ce are la bază: «Vrei să fim prieteni?»

Nu! Acestea nu sînt prietenii, departe de așa ceva, sînt minciuni, necinste!

Și totuși ele există! Cu durere în suflet trebuie să afirm că acestea depășesc numărul celor adevărate. Și, de ce? Oare, fiecare e atât de egoist? Eu, eu, mereu eu?! De ce nu și NOI?

«Iau notă mare în teză, ajutat de „prieteni“, apoi nu mai pot de ei»; «Mă scapă mișcînd alături de mine, apoi: La revedere!» «Mă ajută să trec un prag greu din cursul vieții, pe urmă nu mai am nevoie de prieten». De aceea, unii tineri auzind vorbindu-se despre adevăratele prietenii existente cîndva, devenite azi celebre (despre cele existente, în prezent nu aud) au sentimentul că astfel de prietenii nu mai sînt posibile. Și atunci, se închid în ei, uită bucuria de a trăi, uită să ridă soarelui, cerului senin, primilor fulgi de zăpadă, uită OAMENII, căutînd ceva complicat, dezlegarea unui mister cuprins în întrebările ce chinuie pe fiecare din ei: «Voi avea prieteni apropiați, voi reuși să mă realizez?» (vezi cazul Didiei Ion). «Ce face lumea, ce fac oamenii pentru mine?»

Și continuă căutarea orbecînd prin extraordinar și vis, sau de multe ori renunțînd «de teama negației» din partea colegilor, gîndindu-se doar la sine, nemalinteresîndu-se de nimeni și de nimic.

Și-a pus unul din ei vreodată întrebarea: «Am încercat eu să fiu înțeles, să mă apropiez de cineva? Ce am făcut eu pentru oameni?» Oare «experiența de viață» se poate acumula prin rezolvarea situațiilor întîlnite timp de doi ani în viața de organizație?

Didia Ion, eu cred că nu e nevoie neapărat să fii secretară U.T.C. pe liceu, pentru a-ți cunoaște și ajuta colegii. Numai în doi ani ai «întîlnit și rezolvat» situațiile în care se aflau ei? Vezi tu, nu vreau să te descurajez; cred în faptul că acum sufletul tău e

foarte zbuciumat și dominat de întrebări. E firesc. Dacă ai fi încercat mai demult să-ți cunoști și să-și ajuți colegii, acum ai fi avut o experiență mai mare de viață.

Pentru întemeierea unei prietenii nu sînt necesare vorbele, ci numai faptele. Una e să spui «vreau să am un prieten» și alta e să-l cauți și să-l găsești. Cîndva (de ce să nu recunoșc, însă atunci eram mult mai mică), eu însămi spuneam: «Niciodată. Niciodată nu voi avea un (o) prieten (ă)!» Și atunci cineva m-a corectat: «Niciodată? Niciodată e cel mai lung cuvînt...»

Deschide ochii de pe acum și privește în jurul tău! Ai să vezi oameni: buni, răi, sinceri, mincinoși, cinștiți, hoți, cu firi deosebite, ca anotimpurile.

Învăț să-i deosebești, să le citești în suflet dorințele, necazurile, bucuriile, învață să plîngi alături de ei, să rîzi atunci cînd sînt fericiți, învață să-i ajuți, învață să cauți și ai să găsești! Învață să trăiești!»

— Dar cum? Și de la cine să învaț?

— De la mine, de la altcineva, de la oameni. Din necazurile și bucuriile lor, din tot ce vezi tu frumos, adevărat, și-ți place.

Și am învățat, și învăț și am început să știu! Să știu să trăiesc printre prieteni!

Poate e bine să te ocupi mai mult de pregătirea ta profesională. S-ar putea să nu fie o atitudine de individualism sau egoism, însă nu trebuie să neglijezi colegii, societatea în care trăiești acum. Ea reprezentînd oamenii din jurul tău, pămîntul cu care te vei «înfrăți prin meserie». Nu te rupe de cei din jurul tău spre a împlini ceva în tine, pentru că fără ei, fără a-i ști alături de tine, la bine și la rău, nu ai să reușești.

Îți doresc din toată inima, din tot ce am eu mai bun, succes, mult de tot succes, realizarea visului, înfrățirea cu oamenii și cu pămîntul țării.

Și o întrebare: Ce este prietenia? adresată tuturor. Exemplificați (asta ar fi mai interesant) din propria noastră experiență. Chiar dacă e bine, chiar dacă e rău, ajută mult, pentru că greșelile trebuie să le ocolim, iar calea bună trebuie să o urmăm.

Mihaela Tusac
elevă,
Galați

Poluarea

de Elena CHIȚIMIA
anul II D
Liceul Ion Neculce, București

iosif conta

În generația mea, Iosif Conta reprezintă muzicianul «născut» și nu «făcut». Nu a fost, nu este și nici nu va fi niciodată interesant, vorbind despre muzică, prin prisma unor analize savante ale discursului sonor. Sînt sigur că, niciodată, el nu va explica cît mai complicat posibil lucruri foarte simple — așa cum fac unii muzicologi ai zilelor noastre. Iosif Conta are revelația cîntecului și mai ales a ritmului. Dirijatul, în sensul tactării, nu-i ridică probleme, deoarece, ca și George Georgescu, «s-a născut cu bagheta în mîna!» El nu caută să explice nici să înțeleagă muzica, căci această artă se simte. A excelat ca un dirijor intuitiv. (Intuiția sa însă nu greșește — decît foarte rar — în ceea ce privește talmăcirea cît mai expresivă a operelor respective). Are un temperament latin, vulcanic, în consonanță cu figura sa mediteraneană. În paginile muzicii romantice și moderne reușește să descifreze în chipul cel mai emoționant semnificațiile împărăției Euterpei. Ur-mărindu-i manifestările, am impresia că «arborii își smulg din pămînt rădăcinile, și-n dansul valpurgic își scutură de vîșării și lună coroanele»...

Aș putea cita nenumărate cronici, raportate la activitatea sa, deosebit de fecundă. («Un distintissimo direttore d'orchestra»... «El maestro Conta es un verdadero artista»... «There seldom happened with a conductor to enohy such a triumph here»... «Autorité, chaleur, une connaissance parfaite des ressources de couleur et de l'équilibre polyphonique de l'orchestre»... «Genialen dirigenten in Satrup erlebt» etc.)

L-am ascultat mai recent în Bach, Beethoven și Brahms. Uneori, criticii îl apreciază mai mult în Beethoven și mai puțin în Bach și Brahms. În ceea ce mă privește, nu sînt de acord! Barocul bachian are, la el, după cum era și firesc, o vigoare romantică. Iar în muzica lui Brahms nu reliefează doar acea «melancolie liniștită»... Căci în tot ceea ce interpretează Iosif Conta, sunetul și cuvîntul se unesc într-o forță granitică pentru a ne reda viața! Și astfel inefabilul muzicalității sale în-seninează pînă și tristețea sensibilei păduri...

Doru POPOVICI

artera de penetrație, o cenușăreasă a drumurilor?

În ultimii ani s-au făcut progrese remarcabile în domeniul modernizării arterelor de intrare în marile așezări urbane. Multe din aceste căi rutiere, cum ar fi cele de intrare în Ploiești, Constanța, Bacău, precum și unele din căile de acces în București, Cluj, Pitești etc. s-au lărgit la patru benzi, infrastructura lor a fost consolidată, s-au realizat alveole pentru a crea posibilitatea mijloacelor de transport în comun să oprească în afara părții carosabile, a fost perfecționată semnalizarea rutieră prin indicatoare și marcaje etc. Aceste dotări și amenajări au sporit fluenta și siguranța traficului pe drumurile de intrare în orașe.

Căile de penetrație modernizate se încadrează armonios în cartierele nou construite, pentru călător intrarea în oraș fiind o adevărată desfătare.

Preocuparea edililor pentru aceste artere este firească, explicabilă. E vorba în primul rînd de faptul că drumurile de intrare în marile localități urbane sînt puternic solicitate de traficul rutier și în al doilea rînd de faptul că ele reprezintă cartea de vizită a orașului, dînd cetățeanului prima impresie despre localitatea respectivă.

Modernizarea căilor de penetrație este o chestiune care interesează nu numai circulația pe arterele în cauză, ci traficul din localitatea respectivă în totalitatea lui. Un oraș cu drumurile de intrare puse la punct seamănă cu un organism omenesc cu respirația sănătoasă. Dimpotrivă, o așezare urbană chiar cînd are în zona centrală străzi și bulevarde largi și intersecții moderne este «sufocată» atunci cînd nu dispune de artere de intrare corespunzătoare.

Studiul «răspîndirii» evenimentelor de circulație în marile localități urbane pe ultimii cinci ani arată însă o creștere simțitoare a concentrării accidentelor pe arterele de penetrație. În unele orașe pe aceste străzi se comit 30-50% din totalul evenimentelor rutiere.

Pe aceste artere mai mult de 70% sînt accidente în care au fost angajați pietoni (comise în 60% din cazuri din vina lor și în 40% din vina automobilistilor care nu-și reglează viteza în raport de condițiile de circulație de pe aceste artere), iar restul de 30% reprezintă evenimente provocate de depășiri incorecte, refuz de prioritate și telescopări.

Cum se explică acest fenomen? Este vorba în primul rînd de factorul om. Părăsind șoseaua care pune șoferului de regulă mai puține probleme de circulație și pătrunzînd brusc pe o arteră de penetrație aglomerată care solicită dublu atenția conducătorului auto, acesta nu se adaptează insuficient de rapid noii situații, nu-și sporește prudența și nu ia din vreme măsurile necesare pentru evitarea situațiilor periculoase. Nu rareori șoferii continuă să mențină și pe căile de penetrație, deci deja în oraș, același regim de viteză ca în afara localității.

Nu trebuie pierdut din vedere nici faptul că pe aceste artere, de fapt în zonele periferice ale orașului, disciplina în rîndul pietonilor este mai redusă.

Simbioza acestor doi factori creează o situație prielnică comiterii de accidente.

Nu în puține cazuri o influență negativă o are și calitatea arterelor de penetrație. Părăsind drumuri bine întreținute, cu partea carosabilă «ca-n palmă», și intrînd pe străzi pavate cu piatră cubică lustruită pe care derapezi și-n «miezul verii» pe deasupra avînd o mulțime de denivelări, șoferul mai ales cînd are nu prea multă experiență este derutat de-a binelea.

Este vorba deci și de neglijarea «porților de intrare» în orașe de către unii edili. În multe cazuri drumurile de penetrație pînă la modernizarea lor pot fi menținute în stare «decentă» fără prea mari cheltuieli, prin repararea conștientă și la timp a stricăciunilor.

După cum se știe, în zona căilor de intrare în orașe sînt numeroase șantiere. Deseori încălcîndu-se prevederile normelor de circulație, în primul rînd de către șefii acestor șantiere, autobusculele care pe roțile lor impresionante cantități de pămînt ce le depun pe spațiul carosabil al căilor rutiere. Devenind alunecoase, aceste artere devin și mai periculoase pentru circulația rutieră.

Nu în puține localități urbane, căile de penetrație sînt încă din păcate un fel de «cenușăreasă» ale orașelor.

Stă în putința noastră, a tuturor, automobilisti, pietoni, constructori, gospodari ai orașelor, lucrători de miliție să transformăm căile de penetrație în drumuri sigure, adevărate «carte de vizită» ale localităților respective.

Colonel Victor BEDA

LUPTA CU NECUNOSUTUL(III)

— din amintirile unui criminalist —

În numărul trecut am evocat afacerea LARES, misterioasă dispariție a masivei case de bani de la sediul companiei aeriene. Investigații minuțioase au dus la prinderea hoților și totuși nu fusese găsit răspunsul la întrebarea: cum a fost posibil ca un asemenea furt să se petreacă în plin centrul Capitalei, la câțiva metri de un post de pază?

— Iată de ce — arată colonelul Dumitru Ceacănica — în timp ce experimentații polițiști din centrală aniversau succesul afacerii LARES, noi cei de la secția I de poliție, în raza căreia se savârșise infracțiunea, noi cei napăstuiți, cei blamați — chiar în ziua sărbătoririi succesului! — pentru neglijența noastră, pentru faptul că nu controlasem postul din Paza de noapte, ne gândeam să întreprindem o anchetă pe cont propriu. Ne obsedau suspiciunile care planau asupra gardienilor, bizariile din comportarea acestora, neverosimilitatea declarațiilor lor. Ce era de făcut? Să interogăm chiar pe infractori — acțiune destul de dificilă.

HOȚII ȘI VARDIȘTII

Chiar în noaptea banchetului, la care participa un număr restrâns de polițiști, noi, «uce-nicii», ne-am furișat în labirintul arestului Prefecturii. Ne pregătisem, prin exerciții, acasă, care cum am putut, pentru un interogatoriu competent. Astfel, încrezători în noi înșine ne-am avîntat în confruntarea cu infractorii deja depistați, care, după părerea noastră, oricum, nu mai aveau ce pierde. De fapt, prin continuarea cercetărilor urmăream să învățăm mai mult despre psihologia judiciară, în dese rânduri ignorată în focul marelui succes al descoperirii.

După primele ore de anchetă infractorii au făcut, fiecare în parte, mărturisiri identice, punându-ne în fața unor fapte nemaiîntâlnite de noi și explicînd bizariile apărute cu prilejul analizei inițiale. În fond ce se întimplase? Spre stupeoare noastră am aflat că înșiși gardienii din postul de pază participaseră la săvîrșirea spargerii — fără bunăștiință, ci doar datorită ignoranței și lipsei de vigilență!

Infractorii opriseră autocamionul în fața agenției LARES, la 15 metri de postul de pază nefîndu-se de luminile puternice de pe bulevard. Cu ustensile potrivite au forțat rapid sistemul de închidere a grilajului de fier și, pătrunzînd în interiorul clădirii, au aprins în mod ostentativ lămpile! Discutau cu voce tare despre o presupusă mutare și lucrau cu dezinvoltura oamenilor cinstiți. I.T., șeful grupului, pozînd ca directorul agenției și purtînd o servietă și un costum corespunzător, dirija în persoană acțiunea de fixare a bratelor de lemn la spatele autocamionului. Pe cînd «muncitorii» încercau fără succes să urce casa de bani trăgînd cu frîngii speciale, «domnul director» a solicitat... concursul gardienilor, care asistau pasivi la operația dificilă de ridicare a casei de fier. În timp ce infractorii se manifestau gălăgios, strigînd și opintindu-se, li s-au alăturat și cei doi gardieni, care, cu mâinile lor, au ajutat la urcarea safe-ului în autocamion! Din cele declarate de I.T. reieșea că oamenii lui abia se stăpîneau să nu izbucnească în rîs. Totul se petrecea doar în plin centrul Capitalei!

Nu ne-am considerat misiunea încheiată pînă cînd n-am obținut și confirmarea celor doi gardieni care — spuneau ei — cînd au aflat a doua zi că «directorul» fusese chiar șeful grupului de infractori, s-au temut să raporteze adevărata situație. O eventuală atitudine corectă a acestora ar fi putut să ne furnizeze semnalmente infractorilor, ușurînd și grăbind identificarea acestora.

Rezolvarea acestui caz ne-a dat un sentiment de satisfacție, cuplat cu rusinea, cu revolta împotriva lipsei de conștiințiozitate a gardienilor. În cele din urmă însă, am avut totuși ceva de cîștigat: am realizat o cercetare completă, adăugînd totodată o părțică la experiența noastră profesională.

NOAPTEA HOȚI, ZIUA GENTLEMENI

— Care a fost amprenta cu totul specială pe

care anii de atunci au pus-o asupra activității dumneavoastră?

— Mi-a fost dat să înlinesc atunci o situație cu totul deosebită: în rîndurile agenților s-au strecurat și unii infractori ca Feredieru, Cairo, Voinescu și alții. Unii au fost demascați, alții s-au împușcat reciproc, în urma conflictelor generate de împărțirea pradei: noaptea comiteau infracțiuni și în timpul zilei se erijau în agenți de poliție. Noaptea hoți, ziua gentlemeni... După arestare, Feredieru a fost identificat de către agenții poliției democratice ca autor al spargerii casei de bani din incinta unui penitenciar, fapt săvîrșit chiar în perioada detenției sale acolo. Deținutul se remarcase, de altfel, în mediul interlop ca infractor de talie internațională.

Dar pe măsură ce influența forțelor democratice în poliție se întărea, se realiza o selecționare tot mai corespunzătoare a cadrelor din poliție, cazuri precum cele relatate mai sus devenind tot mai rare, pînă la completa dispariție.

— Știu că relativ nu multă vreme după intrarea dumneavoastră în poliție ați fost numit șef al faimoasei Brigăzi volante. Ce ne puteți spune despre această perioadă a activității dumneavoastră?

— După ce am funcționat trei ani în cadrul diverselor secții de poliție din București, am fost promovat șef al Brigăzii volante din Prefectura Poliției — funcție din cele mai dificile, deoarece titularul ei era supus unor tentații permanente. În acest post se perindaseră înaintea mea nu mai puțin de cinci comisari șefi și toți se lăsaseră corupți, terminîndu-și cariera în arestul Prefecturii! Dacă șefii celorlalte brigăzi izbuteau să se mențină aproape un deceniu în post, cei care conduceau Brigada volantă nu reușeau să reziste tentațiilor mai mult de 2-3 ani.

LA BRIGADA VOLANTĂ

— De fapt, care erau atribuțiile brigăzii?

— Acțiunile de combatere a furturilor din buzunare, în trenuri și magazine, a celor prin sistemul Grand etc., a înșelăciunilor și prostituției, știut fiind că anumiți infractori foloseau prostituatele drept complici.

Încă din anul 1945 mă angajasem față de propria-mi persoană să nu-mi pătez niciodată conștiința în poliția democratică și, totodată, să impun o conduită integră subordonaților mei.

În noua mea calitate a trebuit să-i conving pe infractori și pe patronii caselor de toleranță că voi fi într-adevăr șeful unor incoruptibili. Subordonații mei au fost puși în situația să opereze zilnic multiple arestări, pretențiile crescînd fiind în raport cu înmulțirea — constatată în acea vreme — a furturilor din buzunare în holerile băncilor, în unitățile C.E.C. etc.

Încercările onora de a mă corupe au dat greș. Respingeam frecventele propuneri adresate mie prin intermediul foștilor colegi de liceu, al prietenilor etc.

Această atitudine fermă a dat roade: infractorii au început să se teamă de corectitudinea noastră și am reușit să formez cadre cu un înalt profil moral-profesional. Începînd din 1948 nu numai că n-a mai fost corupt nici un alt șef de brigadă — după transferarea mea într-o altă funcție — dar nu s-au mai ivit cazuri de corupție nici în rîndul subordonaților.

Toți colegii respectau anumite principii, convingîși fiind de justetea lor. Ei erau stimulați să lupte cu toată convingerea împotriva polițiștilor necinstiți, pornind de la concepția că în timp ce infractorului — de regulă lipsit de cea mai elementară educație — i se pot acorda, uneori, circumstanțe atenuante, nimic nu poate atenua vina și răspunderea polițistului corupt. Nici o considerație, deci, pentru cel care, deși beneficiind de o educație aleasă, de condiții optime de viață, de respectul marelui public, trădează nobila misiune de a fi apărător devotat al bunurilor, al vieții celor mulți!

(Va urma)

Dumitru CEACANICA
Lionel NIȚESCU

adevărul despre eroi (VII)

„într-un fel, meseria noastră se aseamănă cu sculptura“

Cobor în gară la Ploiești, o iau la dreapta, mă strecoar printre picioarele de beton ale șoselei și intru la întreprinderea «1 Mai». Întreb la poartă de Apostol Gheorghe, arăt legitimația și sint pofit într-o camera cu două birouri și un telefon ca să aștept sosirea celui căutat, a omului care este șef de atelier la turnătorie, Erou al Muncii Socialiste, tată a doi copii, mare amator de fotbal și așa mai departe.

Se termină schimbul de dimineață și Apostol Gheorghe se înfățișează într-o salopetă pe jumătate boțită. Cu ceacăne, explicîndu-mi că știa că am venit, dar că a trebuit să mai zăbovească, ocupat cu pregătirea unor repere programate a intra în lucru la schimbul de după-amiază.

De fapt, întîlnirea noastră e o revedere. După cîteva ani. Omul din fața mea, cu 47 de ani în spate, membru de partid din 1954, născut la Clondiru, lângă Buzău, într-o familie cu copii numeroși și mîncare puțină, a mai îmbătrînit și nu prea. Adică are mai mult păr alb, dar mișcări la fel de rezezi și priviri la fel de drepte și duioase ca altădată.

— Nea Apostol, am venit la matale să-mi povestești viața. De fapt, nu «să-mi», ci să ne...

— Își trece mîna prin păr și spune că asta e o treabă a dracului de grea.

— Cu ce să încep?

— Eu îți-aș propune s-o luăm din ziua cînd ai intrat în uzină.

Cade de acord, numai că explică, domol, că uzina lor se cheamă de o bună bucată de vreme, întreprinderea constructoare de utilaj petrolier «1 Mai», dar că numele — deși recent — a cam rămas în urma producției care s-a extins. Adică servește și siderurgia, și chimia, și alte sectoare ale economiei, pe care poate să mi le spună, să mi le enumere, dacă vreau. Eu vreau, însă, să aflu amănunte despre viața lui Apostol Gheorghe, și Apostol Gheorghe, cu care stau de vorbă în prezența a două birouri și a unui telefon, și care e obosit după opt ore de lucru și infometat după o singură gustare, cu un ou și două chifle, începe să povestească:

«Cînd am venit la Ploiești aveam 16 ani. Am intrat la uzină ca ucenic. Munceam de mă spețeam. Eram plătit pentru zece ore, dar stăteam la lucru cam 14-16. Condiții grele. Chiar inumane. Toate operațiile de turnătorie, formarea, uscarea, asamblarea, dezbaterea și curățirea, toate, se făceau în aceeași hală. Mă mișcam într-un praf de nu vedeai la doi metri. Nu se vedea om cu om... În '47, am terminat profesionala și nu mult după aceea, am fost promovat șef de echipă. În '52, am trecut maistru. În '53, mi-am schimbat profilul și am lucrat în planificare. Dar tot aici, în secție, urmîrind pe flux calitatea producției. Din '56, sint șef de atelier, adică lucrez cu 175 de salariați, adică am, în fiecare zi, 175 de probleme, dacă nu 176, punîndu-mă și pe mine la socoteală, că și eu sint om, nu-i așa?»

— Nu s-ar zice că n-o scoateți la capăt.

O scoatem bine, admite. Pentru că muncim bine, pentru că ne place meseria, pentru că ne facem o datorie din a respecta angajamentele luate. Ba mai dăm, între timp, și cite o inovație, două, ca să fie treaba mai ușoară, îmi spune. Printre altele, grăbit, îmi spune, dar eu știu că aici nu este vorba despre grabă, ci despre modestia acestui

excelent meseriaș, autor al unei inovații — «folosirea maselotelor orbe la turnarea pieselor din oțel» — care se aplică în întreaga țară și care aduce remarcabile economii de oțel industriei românești.

Face o pauză, parcă sugerîndu-mi că a terminat. Ca orice pauză, însă, și aceasta se termină repede, iar Apostol Gheorghe reia firul povestirii:

«Ce facem? Fel de fel de produse. Uite, corpuri de pompă, arbori cotiți, instalații de prevenire a erupțiilor, mă rog, piese pentru instalațiile de foraj. Și pentru siderurgia. Și pentru chimie, dar treaba asta am mai spus-o... Cum muncim? Și asta am mai spus-o... Muncim bine. Secția noastră are o capacitate la proiectare de cîteva sute de tone de piese turnate pe lună. Am făcut mai mult. Astfel, am dat zece de tone în plus pe primii trei ani ai cincinalului, pe care l-am îndeplinit în acest interval înainte de termen. În 1974, ne-am trecut în plan cam cu 300 de tone mai mult pe lună decît inițial. Cu siguranță că le vom produce. Asta e.»

— Tovarășe Apostol, cam ce-ar fi meseria aceasta de a turna piese?

Da, zice, întrebarea asta îmi place. Noi lucrăm cu o meserie grea, dar greutatea e compensată de frumusețe. Nu, nu exagerez. Într-un fel, meseria noastră se aseamănă cu sculptura. Ai nevoie de mîini abile, pentru că reușita în meseria asta depinde de dexteritate. E drept, mecanizarea a pătruns adînc în turnătorie, înainte lucram cu roaba, acum lucrăm cu utilaje automate, dar treaba bună ține la noi tot de mîină. În primul rînd de mîină și apoi de mașină. Să nu crezi, însă, că dacă ai dexteritate este suficient. Nu este. Cea mai dificilă parte din meseria asta este teoria. Și ce teorie... Numai cifre, numai calcule, numai ecuații.»

Repet întrebarea aceea cu descurcătul. Zîmbește. N-a fost ușor, recunoaște. N-aveam decît șapte clase și profesională. Am înțeles, însă, că așa nu se poate și m-am înscris la Universitatea de marxism-leninism. Nouă ani am făcut acolo. Trei la economie, trei la construcția de partid și trei la filozofie. Cu pregătirea asta mă simt bine și-mi place să cred că stăpînesc în amănunt tainele meseriei.

Se uită la ceas și înțeleg, oricît ar fi de prozaic acest lucru, că interlocutorului meu îi este foame. Mă ridic, dar omul nu mă lasă. S-a încălzit. Îmi povestește de ziua aceea, cea mai fericită, cînd a primit titlul de Erou al Muncii chiar din mîinile secretarului general al partidului, trece la grădinarie, la trandafirii pe care îi place să-i crească în fața casei, nu uită — ca orice ploieștean care se respectă — să pomenească de necazurile lui F.C. Petrolul, apoi mă întrebă ce-ar trebui să facă, oare, cu unii tineri care îi sint repartizați în secție și care nu o dată dau bir cu fugiții, alergînd după munci mai ușoare.

Nu știu ce să-i răspund. Mă mulțumesc să plec, urîndu-i lui Apostol Gheorghe numai bine, adică muncă plină de satisfacții și de piese reușite, trandafiri cit mai mari și mai aromați, victorii cit mai confortabile pentru Petrolul.

Apoi o iau la stînga, mă strecoar printre picioarele de beton ale șoselei și intru în gară. Ploiești Sud.

Ovidiu IOANITOIA

vremea în săptămîna viitoare
vreme călduță, favorabilă ploilor

În intervalul 17-23 februarie cea mai scăzută temperatură a fost la București, de -22 grade, produsă în dimineața zilei de 17 februarie 1907, iar cea mai ridicată de +19 grade înregistrată la 21 februarie 1915.

În săptămîna ce urmează, cea mai ridicată temperatură în jur de +16 grade se va semnala în Cîmpia Banatului, iar cea mai coborîtă, în jur de -10 grade, se va produce în Maramureș și Depresiunea Ciucului.

Aspectul cerului va fi schimbător, alternînd înnoirări și însenări de scurtă durată în zona de munte și Transilvania, înnoirările vor fi predominante și precipitațiile mai frecvente.

Două fronturi de ploii vor pătrunde în spațiul țării, unul la 17-18 februarie, determinînd intensificări locale ale frontului și ploii de scurtă durată, ce vor lua și caracter de averse însoțite de fenomene electrice. În zona de munte și în tîneturile nordice ale Transilvaniei și Moldovei, ploile se vor transforma în lapoviță și ninsori locale. Al doilea front va traversa cea mai mare parte a țării la 22-23 februarie cauzînd o scădere a temperaturii și de aceea lapovițele se vor extinde și în zona de cîmpie, unde se vor înregistra și intensificări ale vîntului.

În cursul săptămîinii nopțile vor fi cu îngheț slab, mai ales în sudul țării. Zilele vor fi căldute, temperatura urcînd cu mai multe grade deasupra lui zero. Ceață se va forma numai în 3 dimineți în Cîmpia Dunării, ea fiind ceva mai frecventă în văile Munteniei.

TOPOR

zburătorul de la phaestum

Atunci, când s-a ridicat capacul sarcofagului din mormântul numărul patru sau «tomba del tuffatore» din necropola de la Phaestum, parcă s-a petrecut un miracol. Era la sfârșitul primăverii anului 1968 și cercetătorii care scotoceau subteranele fostei Posidonia grecești s-au trezit în fața celei mai importante descoperiri arheologice din ultimul sfert de veac. După două mii cinci sute de ani de întuneric, lumina soarelui pătrundea în racla de piatră dezvăluind ochilor uimiți ai arheologilor prima și singura, până acum, imagine pictată aparținând pictorilor Greciei arhaice despre a cărei artă nu s'arăseră peste milenii decât poezia, elocința, filozofia, ceramica, piatra templelor, frizele, metopele, basorelieful și statuile ieșite de sub dățile sculptorilor.

Niciodată nu s-a putut spune că se știa totul, mereu rămânea un enigmatic «aproximativ», ascunzînd între «aproape» și «tot» taine de nepătruns, lacune inexplicabile, mister și neputință. Cum arăta pictura anticilor? Ce tehnică folosea și la ce nivel de expresie ajunseseră dacă literatura ne sugerează că ar fi fost situată pe același rang cu sculptura? Oare în aprecierea ei eram condamnați să ne mulțumim cu puținul pe care ni-l sugerau câteva fresce de artizani și veșmintul ceramicii desenate? Toate acestea nu păreau a fi decît o reflectare deformată a capodoperelor dispărute pentru vece sub necruțarea trecere a timpului și din lipsa de rezistență a celei mai vechi și poate celei mai gingașe dintre indeletnicirile artistice ale omului: reproducerea vieții din linie și culoare.

«Tomba del tuffatore» de la Phaestum, descoperită în vecinătatea templului închinat lui Poseidon pe coasta golfului Salerno din Italia meridională, dădea un răspuns fără echivoc. Pereții și capacul sarcofagului erau căptușiți cu picturi dintre care cel puțin una le-a părut arheologilor și criticilor de artă uluitoare. Mormintul aparținea unui tânăr mort cu două milenii și jumătate în urmă. Un panou reprezenta prietenia, altul durerea părăntilor, altul plîngerea mortului. Al patrulea însă, cel de pe capac, dezvăluia privitorilor un spațiu infinit, albastrul cerului, curbura mării, doi arbori stranii și peste toate, ca într-un zbor spre adîncuri, un tânăr sărind în apă de pe o trambulină. Mișcarea, proporțiile, gesturile săritorului cu brațele întinse pentru a despica apele, cu picioarele ca într-o bătaie de aripi erau surprinse în cea mai realistă dintre expresii, doar o nemărginită serenitate, un calm justificator, izvorînd mai mult din semnificația locului în care s-a făcut descoperirea decît din culoare, dădeau întregului o atmosferă ce tempera exuberanța.

Am rămas îndelung vara trecută în fața acestei senzaționale descoperiri, păstrată cu orgoliu în muzeul arheologic de la Phaestum pe care ghizii o arătau vizitatorilor între ultimele exponate, cele ce trebuiau să ofere comora dintre comori după atîtea și atîtea opere de artă scoase din șantierul arheologic al celui mai bine păstrat templu zidit pe

coastele Mediteranei de Grecia antică. Am stat îndelung privind căptușeala aceluiași capac de sarcofag deschis pentru a ridica obrocul morții, a împrăștia întunericul ignoranței și a dialoga cu viața. Și semnificația lui gravă n-a fost pentru mine acoperirea unei lacune în cunoașterea celei mai tănuite pînă acum dintre artele antichității, ci însuși simbolul surprins pe panou: legătura dintre om și apă, ritul purificator, imaginea oceanului planetar, sentimentul întoarcerii la punctul de plecare, restituirea de sine elementului care se confundă cel mai fidel cu noțiunea de infinit și eternitate, apa. Unii au văzut în destinația picturii numai un indiciu asupra identității defunctului, alții au căutat să dezlege prin ei rolul jucat de cufundarea în apă în riturile religioase ale Greciei arhaice, descifrînd în asta legătura cu navigațiile mitice destinate inițierii colective în eroism ca un cult marin al Elladei egeice.

Enigma n-a fost dezlegată. De două mii cinci sute de ani zburătorul acela străbate eternitatea unei secunde în spațiul dintre scîndura trambulinei și sinul primitiv al mării și gestul lui păzit de tainicul mormint reclamă înțelegere. Poate că, pentru cei ce știu «aproape» totul despre o civilizație care a marcat pe veci continentul european, poate că, pentru cei ce descifrează poezia, sculptura, arhitectura, științele și filozofia acestei civilizații, descoperirea de la Phaestum nu era decît un prim dar esențial pas în acoperirea unei lacune: cunoașterea, în sfîrșit, a picturii Greciei vechi, rămînînd să se mai descopere ceea ce pare de nedescoperit, dar care poate că într-o zi își va dezvălui comorile: muzica aceluiași timp de demult, uitată de urechile oamenilor și imposibil de mărturisit de celelalte arte. Pentru mine însă, în scurtul răgaz de un ceas, ce mi-a fost acordat de viață pentru a privi acel panou, semnificația imaginii era alta: aceea de călăuză în misterioasele mări ale lumii, chemarea spre făgăduințele oceanului planetar, certitudinea că apa ne-a dat viață și că în apă ne vom întoarce.

Era la Phaestum o zi de vară toridă, templul de culoarea lutului roșu se cocea la soare, apele golfului Salerno se ghideau în depărtare dezvăluind o Mediterană asaltată de gunoaie, cutreierată de petroliere gigantice care lăseau în urma lor urme de țitei, înconjurată de porturi și uzine fumegînde, asediate de gurile unor ineputabile și fetide canale de scursori, transformată încetul cu încetul din Mare Nostrum în Mare Monstrum.

În ce fel de ocean planetar va mai sări zburătorul de pe trambulina Phaestumului, care a așteptat două mii cinci sute de ani rearătarea la față?

În ce fel de apă ne vom restitui ca într-un mit «purificator» noi, cei ce i-am supraviețuit întru perpetuarea speciei și întru asasinarea mărilor și oceanelor pămîntului? Ne trebuie un ocean al conștiinței planetare, altfel vom invidia zburătorul de la Phaestum.

Ioan GRIGORESCU

de la lume adunate

S-a întimplat la Petersburg în 1703. Printre elementele de arhivă dăruite recent Leningradului de către Administrația portului Amsterdam se află și un document atestînd că, în anul 1703, țarul Petru I, interesat în dezvoltarea relațiilor comerciale cu neguțătorii din Europa, a fixat un premiu de 500 de ducați pentru vasul care va acosta primul în portul Petersburg, de curînd construit. «Fericitul căștigător» al premiului, foarte mare pentru acea vreme, a fost căpitanul Jan Hillibrand, care a aruncat cel dintîi ancora în fluviul Neva.

O nouă sursă de energie: bicicleta. Citim în ziarul «Le Figaro» că domnul Roger Capgras, directorul Centrului de comerț internațional din Paris, a făcut o senzațională descoperire menită să rezolve problema penuriei de energie. Domnia -sa propune, de pildă, ca în ce privește Turul Franței concurenții să nu mai alege inutil pe șoselele țării, ci să se înfrunte pe biciclete fixe montate pe standuri. Pedalele vor acționa mici generatoare, învingătorul fiind desemnat după cantitatea de electricitate produsă prin forța pedalelor...

Ghici, ghicitoarea mea! În curînd R.P. Ungara va fi posesoarea celei mai bogate co-

lecții de ghicitori din lume. La muzeul Janus Pannonius din Pécs a fost înghebată o arhivă de ghicitori, care se poate mîndri încă de pe acum cu un număr de aproximativ 80 000 de texte de cimilituri. Laszlo Mandoki, conducătorul secției de folclor a muzeului, intenționează să adune și să catalogueze ghicitori aparținînd unui număr de peste 200 popoare.

Vom vedea cîini fericiți. Municipalitatea orașului japonez Kawasaki a dat recent o ordonanță în care se spune printre altele că «proprietarii de cîini trebuie să respecte dreptul acestora la o viață fericită și să acorde asistență patrupezilor lor pînă la moarte». O serie de puncte prevăd și alte obligații ale proprietarilor de cîini, printre care aceea de a-i plimba zilnic, și respectarea unor dimensiuni minime la confecționarea cuștilor.

...Trăsnitul cel mare inghite peștii cei mici. Ingurgitînd în aceeași ședință 85 de peștișori roșii vii, americanul Larry Hollibaugh a stabilit un nou record mondial. Comentînd faptul, săptămînalul vest-german «Wirtschaftliche Wochenzeitung» subliniază că, deși gradul de nocivitate al «hrane» era cunoscut dinainte, concursul respectiv a atras totuși o sută de competitori.

cronica de trei secunde

strechea și urechea

(Se citește îngîinînd melodia «Coroana e rotundă»...)

Coroana e rotundă,
coroana e rotundă,
începe o nouă rundă,
începe o nouă rundă,
rotundă ca și luna,
rotundă e și suma,
suma, suma, suma,
gluma, gluma, gluma,
ala-bala-bala,
școala, școala, școala,
mama, mama, mama,
păpușa care spune «mama» nu mai spune nimic.

Păpușa care bea lapte!
Păpușa care poate fi coafată!
Păpușa care face pipi în pat la comandă!
Păpușa care naște, fără a fi un fiasco,
n-a avut un mare succes.
Nici o păpușă nu mai e bună de păpușă.
Se propune păpușa care moare.
Se propune păpușa care poate fi ucisă.
Ura, ura, ura!
Gura, gura, gura!

Ce vreau să vă spun, în timp ce în mintea mea joacă toate cînteculele copilăriei, de la «Vine-vine primăvara!» pînă la «...frumoasă ca și fata pe care o iubesci?» Vreau să vă spun, tot cîntînd, că-n familia Otto, că-n familia Otto, că-n familia Otto (un' se joacă loto, un'se joacă loto) din Fort Thomas

(S.U.A.), asta-n paranteză, asta-n paranteză după ce-am dat teză, și-a venit vacanța, și-venit vacanța, mama, tata, fata, s-au uita afară, a-nceput să ningă, a venit Crăciunu nu au tras cu tunul, s-au dus în grădină, tot pe lumină, au pus mare, mare, mari ura, ura, ura, cit îi e statura, un moș mc Gerilă, nalt cit e-n natură, natural, di plastic, nu din plastilină, nu din vatelină: om adevărat, bun de kidnapat, care-a fos furat, cum v-ați așteptat:

«Dacă nu vărsați suma pentru răscumpărare, îi vom tăia urechea» — suna zurgălău zis azi și mesajul, receptat de Otto, bun pentru-n moto, suma fiind aceea ce ave idee: piata-n biberoane, piata-n biberoane pusă și depusă într-o cutiuță pentru cafelețe șuțe, șuțe, șuțe — șuțe, cameluțe. Otto a luat un moto, și s-a dus cu totul, labele și botul, chiar cu biberonul, fără-a trece Ronul în locul propus, unde a depus ce avea de dus dar un nou mesaj, cu mai mult curaj, i-a parvenit ca intervenit ceva, ceva-undeve undeva-cumva care face că să nu putem să ceea ce implică o nouă așteptare în executare, un nou răgaz pentru acest caz. D credeți că-i streche, tăiem din ureche. Și acum condiția:

Care e condiția? Care e condiția? N-anunțați poliția! Nu anunțați poliția! Acesta e suspansul. Poa' să-nceapă dansul!

Radu COSAȘU

după petrol, hîrtia

În plină criză de resurse energetice în general, de petrol în special, iată o nouă criză — o nouă penurie, ca să fim în consens cu terminologia preferată de mass-media — întunecînd cerul, și așa nu prea senin, al economiei celor mai avansate țări capitaliste. Despre criza hîrtiei e vorba. Ca și în cazul petrolului, marii producători de hîrtie — produs finit sau semifinit (pasta) — nu sînt și mari consumatori. Dar paralela ar trebui s-o oprim aici. Esențiale sînt deosebiriile dintre cele două crize. În primul rînd, prin aceea că resursele de petrol sînt epuizabile în timp și spațiu, pe cînd pădurea — materia primă a hîrtiei — se regenerează. Mai mult încă, tehnologia modernă de fabricare a hîrtiei din lemn a introdus în circuitul materiilor prime și foioasele pe lîngă clasicele rășinoase. În ultimii 20 de ani, ponderea foioaselor a crescut de la 10 la 40 la sută, deschizînd perspective foarte largi pentru dezvoltarea industriei hîrtiei. Să notăm doar că, în timp ce un pin suedez are nevoie de circa 70 de ani ca să devină apt pentru transformarea în hîrtie, un eucalipt mediteranean are nevoie doar de 10 ani. De pe acum, firme norvegiene au contractat exploatarea unor întinse păduri de foioase în Brazilia, în timp ce firme britanice vizează exploatarea forestieră în Swaziland. Se fac cercetări pentru găsirea unor esențe lemnoase adaptabile climatei continentului nostru în măsura să ofere surse ideale pentru prelucrarea lor în hîrtie. Dar, asta este încă o treabă a geneticienilor, interesîndu-i mai puțin pe economiști.

În ciuda acestor perspective de natură să risipească norii negri ai viitorului producției de hîrtie, criza există și prognozele economiștilor și specialiștilor în marketing nu sînt prea optimiste, cel puțin pentru următorii zece ani. De pe acum ea se manifestă sub forma restricțiilor, chiar dacă numai locale, și mai ales sub aspectul creșterii prețurilor. Proprietarii marilor concerne de presă din Anglia își dispută de pe acum cantități limitate de hîrtie de ziar la prețuri de bursă neagră, în timp ce în Franța, de la 1 ianuarie și pînă azi, prețul hîrtiei de imprimat ziare a crescut cu 20%. Dar, așa cum s-a arătat mai sus, Franța face parte din țările importatoare de materie primă pentru hîrtie (10% lemn și 40% pastă). Ca să înțelegem cum se traduce creșterea prețurilor în economia țării e de ajuns să precizăm că importurile specifice echivalează, în devize, cu totalul exporturilor de autovehicule.

Ce explicații dau economiștii acestei noi crize în economia țărilor capitaliste dezvoltate?

Cu atît mai mult cu cit pînă spre sfîrșitul anilor 1970-1971 pe piața hîrtiei oferta depășea cererea. Era consecința unor noi investiții în această ramură întreprinse în Canada și în țările scandinave. Chiar și în anul 1972, în Franța, mai exista un stoc de pastă de hîrtie nevîndut, în cantitate de două milioane de tone. Și iată, dintr-o dată, la sfîrșitul anului 1973, declanșată cu furie, criza de producție.

Economiștii dau două explicații conjugate: pe de o parte, consumul de hîrtie — hipersensibil la conjunctura economică — este în mare creștere ca urmare a dezvoltării, în ultima vreme, a industriei reclamei, a perfecționării și diversificării ambalajelor și altele. Pe de altă parte, ca urmare a pieței nefavorabile din ultimii ani a industriei hîrtiei, proiectele de noi investiții în această ramură au fost abandonate tocmai cînd a început a se face tot mai simțită sporierea cererii. La acestea trebuie adăugate conflictele importante între forța de muncă și capital în zona cea mai puternică a acestei industrii, Canada, conflicte care au avut și ele ca efect reducerea și scumpirea producției. Muncitorii din această țară au cerut noi contracte de muncă avînd în vedere condițiile grele de lucru în parchetele îndepărtate. În acest sens ei obțin, de pildă, să li se asigure transportul la locul de muncă cu helicoptorul. Răsfîrte asupra prețului de cost, aceste obligații ale întreprinderilor duc la o creștere cu 25% a prețului hîrtiei de ziar destinat beneficiarilor din Statele Unite și Anglia. Firmele scandinave urmează exemplul canadian și urcă și ele prețul la hîrtie cu 17 pînă la 20 la sută.

În ciuda perspectivelor unui reviriment, noi investiții în industria hîrtiei se lasă așteptate. Investițiile specifice sînt costisitoare, iar durata construcției unei uzine durează circa trei ani. Calculele rentabilității îi fac încă reticenți pe întreprinzători.

Se preconizează noi soluții tehnice de fabricare care să ducă la o reducere a cantităților de materie primă pentru aceeași cantitate de materie finită prin intervenții în structura materiei prime. Se vorbește de asemenea de o sporire a cantităților de deșeuri reciclate în materie primă ș.a.m.d. Dar nici o invenție nu poate îndepărta, cel puțin pentru moment, spectrul crizei. O criză ale cărei efecte se fac simțite de pe acum într-o scumpire generală a ziarelor, revistelor și altor publicații occidentale.

E. DASCĂLU

istoria (OZN) se repetă

Avalanșa de apariții OZN la care mă referam într-un articol acum trei luni (1)) n-a scăzut în intensitate, cuprinzând și alte zone geografice. După ce au survolat Statele Unite, Italia, Panama, Portugalia, Guatemala, semnele de întrebare pluriforme și multicolore au fost semnalate și în Spania, Brazilia, Nicaragua, Franța, Austria, Peru, Anglia, Grecia, România. Dar știrea cea mai interesantă se referă la un eveniment petrecut înaintea declanșării avalanșei, la 30 iunie 1973. Este vorba despre fotografierea de pe bordul lui «Concorde-001» a unui obiect circular strălucitor, cu un diametru de circa 200 m. Prototipul avionului supersonic de pasageri franco-britanic zbura atunci deasupra orașului Njemena, capitala Ciadului, având ca scop studierea eclipsei de soare. Potrivit rezultatelor analizei fotogrametrice, obiectul se afla la o distanță de circa 15 km de «Concorde» și la o altitudine de peste 17 000 m.

Istoria fenomenului OZN consemnează câteva cazuri foarte asemănătoare. La 24 mai 1954, trei membri ai echipajului unui avion militar RB-29 au observat «un obiect circular extrem de strălucitor». Obiectivul aparatului de fotografiat a «văzut» același lucru: «Fotografia arăta o pată circulară de lumină (...) Nu se vedea nici un detaliu, pentru că OZN-ul era prea strălucitor, apărea complet supraexpus pe negativ. Forma circulară nu era netă, avea contururi neclare (...)» 2). Nu se potrivește oare această descriere, aparținând fostului șef al Proiectului «Blue Book» (Comisia OZN a Air Force-ului), imaginii pe care o aveți în față? Dar să nu ne oprim la cazul «Concorde», de vreme ce altele, mai recente, ne solicită atenția.

Potrivit unei știri transmise de agenția France Presse, un astronom amator s-a instalat la Saint Vallier de Thieu, în Alpii Maritimi, ca să observe cometa Kohoutek. La 7 ianuarie 1974, între orele 20,45 și 21, el a urmărit evoluția a șase OZN-uri, care se deplasau de-o parte și de alta a unui munte situat la o distanță de 15 km. Privite prin telescop, aceste corpuri de culoare portocalie, mai strălucitoare decât planeta Venus, păreau să aibă o formă circulară. În sfârșit, doi fotoreporteri panamezi au înregistrat pe peliculă un OZN «care se deplasa lent pe cerul capitalei lor», la 21 ianuarie 1974. Se pare însă că obiectul se afla la o înălțime foarte mare (nu cumva era «prea străluci-

tor»?!), pentru că, în ciuda folosirii unor teleobiective puternice, după dezvoltare nu s-a putut vedea decât «o pată de lumină».

Există oare o explicație plauzibilă a tipului de imagini pe care le-am prezentat? Analizând un alt caz clasic, Ruppelt i-a întrebat pe experții laboratorului de cercetare foto al Air Force-ului cărui fapt s-ar putea datora intensitatea luminilor din Lubbock (fotografiate la 31 august 1951). Și experții i-au răspuns: «O sursă foarte intensă de lumină strălucitoare, având o culoare situată foarte aproape de capătul roșu al spectrului, la granița cu infraroșul (...) Ochiul nu este sensibil la o astfel de lumină, care trebuie să apară neclară ochiului, cu toate că strălucște pe film. Sint mai multe posibilități (...), una fiind temperaturile foarte înalte (...). Noi n-avem nimic pe acest Pământ care să zboare și să apară neclar ochiului, apărând strălucitor pe film (...)» 3).

Similitudinile între cazurile recente și unele mai vechi afectează și alte categorii de manifestări ale fenomenului. La 8 decembrie 1973, avionul care zbura pe ruta Piura-Lima a fost urmărit timp de circa 15 minute de un OZN observat cu firească emoție de mai mulți membri ai echipajului și de cvasitotalitatea celor 70 de pasageri. Este aproape o reeditare a celor petrecute la 2 februarie 1967, când un DC-4 al Companiei «Fawcett Peruvian Airlines» a fost însoțit mai mult de o oră, pe aceeași rută, de unul și apoi două OZN-uri. 4) Și ambele cazuri se înscriu în sfera foarte largă a unor evenimente în esență asemănătoare, petrecute pe toate meridianele și paralelele globului, ca și în spațiul cosmic.

Putem trage oare o altă concluzie în afară de aceea că istoria se repetă, că puțin pe acest tărâm? Fără a abandona prudența de rigoare, cred că, în măsura în care cazurile amintite mai sus — și altele, din ultima vreme — vor rămâne neexplicate prin prisma cunoștințelor actuale, ele vor îmbogăți substanțial dosarul fenomenului. Și poate că tocmai acumularea răbdătoare, perseverentă, încăpăținată a unor date de semnificație incertă, luate separat, va duce în cele din urmă la descoperirea firului la al cărui capăt se află adevărul despre obiectele zburătoare neidentificate.

Ion HOBANA

1) OZN-urile din nou în actualitate, «Flacăra», 17 noiembrie 1973
2) Edward J. Ruppelt, The Report on Unidentified Flying Objects Ace Books, 1956 — p. 314

3) Op. cit., p. 143
4) Antonio Ribera, Platillos volantes en Iberoamerica Y España Editorial Pomare, 1968 pp. 378-379

oameni despre care se vorbește

LIAM COSGRAVE, primul ministru al Republicii Irlanda (născut în anul 1920, studii superioare, a ocupat funcții în guvernul Republicii Irlanda: între anii 1948 și 1954 a fost ministru al comerțului și industriei, iar între 1954 și 1957, ministru al afacerilor străine), a purtat recent, la Belfast, importante convorbiri politice cu William Faulkner, șeful executivei Irlandei de Nord, în legătură cu menținerea ordinii în această parte frământată a insulei și cu referiri la crearea Consiliului pe întreaga Irlandă, organism menit să contribuie la normalizarea relațiilor dintre cei doi vecini.

DOM (Dominic) MINTOFF, primul ministru al Maltei (născut în anul 1916, studii superioare la Malta și Oxford; de profesie arhitect; este unul dintre reorganizatorii Partidului Laburist din Malta; a deținut funcții în administrația insulei — locțiitor al primului ministru și ministru al muncii și reconstrucției între 1947 și 1949; prim-ministru și ministru de finanțe între 1955 și 1958; lider al Partidului Laburist din 1949), a purtat la Cairo convorbiri cu vice-premierul Abdel Aziz Hegazy al Egiptului, referitoare la un cerc larg de probleme privind relațiile bilaterale și problemele mondiale ale crizei energetice.

MIKE (Michael J.) MANSFIELD, om politic al Statelor Unite ale Americii (născut în anul 1903, studii superioare la Universitatea din Montana; inginer și profesor de istorie și științe politice al aceleiași universități; membru al Partidului Democrat, membru al Camerei reprezentanților între 1943 și 1952; senator de Montana din 1952; lider al majorității democratice în Senat din 1961), s-a pronunțat din nou, de curând, pentru o reducere substanțială a trupelor americane staționate în Europa și pe alte continente pentru a se putea reduce astfel bugetul militar record al S.U.A. de 87,7 miliarde dolari.

drame în largul oceanului

adevărul despre torrey canyon (II)

NU E NICI UN OM DE CART PE VASUL ȚSTA NENOROCIT?

...Căpitanul Carstens, comandantul vasului-far «Seven Stones», un adevărat lup de mare, privea năucit scena și nu-i venea să-și creadă ochilor.

— O fi vreun smintit! Nu e posibil să se bage cineva drept în stincile astea fără să fie nebun! Să greșești drumul cu douăzeci de mile asta e prea de tot — tună el fără să se adreseze cuiva în mod special. Apoi, fără nici o tranziție:

— Operator radio! Anunță-i imediat, să se oprească!

Operatorul începu să transmită febril. Nici un răspuns. Din nou. Tot fără răspuns. Era de neînchipuit! Să nu fi fost: nimeni în cabina radio a acestui vas fantomă?

Secunde treceau și *Torrey Canyon* se îndrepta în mare viteză — ca minat de bles-tem direct către Seven Stones! Carstens dădu drumul la o înjurătură marină-rească, lungă și complicată și, intrând în grabă în cabina de comandă, apăsă disperat pe un buton. Aproape în aceeași clipă, șuierând, își luară zborul patru rachete luminoase, lăsând pe cer patru dire de fum gros. Nu se putea să nu le vadă cineva, ce naiba! Trebuia să fi fost și pe vasul ăsta nenorocit un om de cart! Dar nu, pe vas părea că nu mai e nimeni în viață. Căpitanul Carstens începu să fie fur și simplu înspăimântat. Vasul creștea văzând cu ochii, și direcția lui nu se schimba nici cu un centimetru.

«La reflectoare — toată lumea, la reflectoare», urlă el. Proiectoarele, luminile, becurile colorate — totul a fost aprins și îndreptat către vasul care se apropia.

— Steagul! — rosti cu o voce stinsă Carstens.

După citeva clipe, pe cel mai înalt catarg deasupra farului a apărut un steag, semnalizând «Pericol iminent».

NU POT, CĂPITANE! CİRMA NU RĂSPUNDE!

În acele momente se mai aflau în canal două mici vase de pescari, ale unor oameni necăjiți, marinari cu familie grea, ieșiți la pescuit de creveți.

La început, unu-doi dintre marinari au ridicat capul; apoi toți au lăsat lucrul și au început să privească în tăcere.

O fi vreun vas blestemat — spuse unul dintre ei. Și, în aceeași clipă, parcă electrizați, pescarii începură să strige, să-și agite bonetele roșii, steaguri, rufe, orice au găsit. Dar fără nici o nădejde: cine de pe un vas atât de mare ia în seamă niște biete barca-zuri? Adevărul este că toți greșeau. De pe puntea de comandă largă, degajată, a lui *Torrey Canyon* totul fusese văzut și rachetele, și reflectoarele, și bonetele pescarilor... dar nu mai era nimic de făcut. Zarurile fuseseră aruncate.

...La ora 8,40 ofițerul de cart, Coccio, stabilii poziția vasului și se făcu deodată alb la față:

— Căpitane... stincile...

Timonierul Scotto așteaptă încordat un ordin. Și Rugiati, comandantul, ordonă calm: «Treci la comanda manuală! Cırma la dreapta!» Scotto împinse maneta de la poziția «pilot automat» la poziția intermediară «comandă normală». Dar era de ajuns o ușoară suprapresiune sau depresiune a uleiului din circuitele hidraulice pentru ca maneta să se fixeze la punctul «control neutru», un fel de punct mort, în care atît poziția normală cît și pilotul automat sînt decuplate iar cırma este blocată.

— Cırma la dreapta! urlă de astă dată Rugiati. Palid, cu fruntea brobonită de sudoare, timonierul smucea frenetic de bară.

— Nu pot, căpitane! Cırma nu răspunde! — făcu el disperat.

Rugiati se făcu palid. Prin interfon chemă sala mașinilor:

— Se întâmplă ceva la pompa de pilotaj?

— Nimic de semnalat, căpitane!

Și în acea clipă, căpitanul observă că maneta era fixată în mod inexplicabil la poziția «punct mort». Cu vocea tremurătoare, atît a mai apucat să spună Coccio.

— Ne apropiem de Seven Stones.

În clipa imediat următoare, cînd căpitanul Rugiati împinse maneta la poziția «comandă normală» întregul vas a vibrat din toate incheieturile sale de oțel și s-a înfipt în pîntenul cel mai ascuțit al celor «șapte stînci».

Forța mașinilor, viteza, încărcătura uriașă au făcut ca *Torrey Canyon* să se înfigă bine în stîncă, astfel că în coca de oțel a vasului a apărut o tăietură de 180 de metri din care a început imediat să curgă petrol. Șocol

puternic i-a trîntit pe toți pe punte, pe Coccio, pe Scotto și pe Rugiati, care într-o singură clipă a devenit un om bătrîn.

„THE OIL IS SPREADING“!

Elicopterul companiei British European Airways aflat în cursă regulată se apropia, liniștit, de cele «șapte stînci», unde, în postura aceea ciudată pe care o căpătase, *Torrey Canyon* vărsa lichid negru și viscos.

Deodată comandantul elicopterului fu izbit de un miros pătruzător de petrol. Se uită în jos și avu prilejul să vadă un spectacol unic: o uriașă pinză cernită se întindea pe suprafața apei, pînă în zare. Între timp, cei de pe *Torrey Canyon* se dezmeteciseră și anunțaseră prin radio baza navală de la Plymouth a Marinei Regale. Comandan- tul acesteia, amiralul Sir Fitzroy Talbot, a fost informat personal. Aproape concomitent fu primit la baza navală și mesajul special transmis de British European Airways, al cărei elicopter survolase cel diîntîi locul catastrofei.

În camera hărților de la baza navală, amiralul rămase uimit. Pipa pe care o strîngea între dinți încetă să mai fumege... Era o situație cu totul ieșită din comun, o situație total nouă, care, fără îndoială, trebuia tratată cu mijloace noi. Și care erau mijloacele de care dispunea Royal Navy? Vase de luptă și, eventual, o cantitate de... detergenți. Ca primă măsură, amiralul ordonă ca un elicopter să fie trimis imediat la fața locului. În mai puțin de o oră de la naufragiu, acesta se așeză lin pe puntea ușor înclinată a lui *Torrey Canyon*.

Curînd după aceea, în jurul uriașului muribund se adună o adevărată escadră de vase de salvare din insula Saint Mary și din alte puncte apropiate, precum și vasul remorcher specializat, «Utrecht», al societății olandeze de salvare Wijsmiller, sub comanda bătrînului lup de mare, căpitanul Stal.

Locotenentul Michael Clarke, un tînăr chipeș, cu mustața roșcovană tăiată scurt, conducea operațiile de salvare, dar deocamdată, nu se putea face, practic, nimic. Din oră în oră, locotenentul Clarke raporta monoton și dramatic: «The oil is spreading» — petrolul se împrășteie!

Tot atît de repede ca și petrolul revărsat din pîntecul lui *Torrey Canyon*, se împrăștia vestea despre puțin obișnuitul accident în tot sudul Angliei, în tot șirul de stațiuni estivale — și în curînd și pe tărîmul francez. Emoția creștea pe măsura ce treceau orele. În sezonul balnear care se apropia, trebuiau să vină acolo sute de mii de oameni pe care nenumărați hotelieri și proprietari de restaurante îi așteptau cu brațele deschise. În clipele acelea nimeni nu se gîndea încă la soarta care îi aștepta pe pescari, pe pești și pe pescăruși.

Amiralul Sir-Fitzroy Talbot trase din pipa pe care și-o aprinsese, între timp, din nou. Dacă ce-i spuneau oamenii lui era adevărat, din rezervoarele vasului naufragiat se revărsaseră deja zeci de mii de tone de păcură. Dădu ordin ca distrugătorul «Barrosa» și curățitorul de mine «Claberston» să se îndrepte cu toată viteza spre locul naufragiului și ca accesul tuturor aeronavelor în zonă să fie interzis. În două ore, ordinele erau aduse la îndeplinire. Elicopterele marinei militare staționau în aer ca niște bondari uriași, blocînd trecerea pe o rază de 30 kilometri și pînă la altitudinea de 1 800 metri.

TORREY CANYON SUB PLOAIA DE BOMBE

Vremea începu să se strice, toate vasele se legănau puternic pe valurile fără spumă, valuri îngreunate de petrol. Pe vasele de luptă oamenii stăteau posomorîți: cine a mai auzit ca niște marinari ai Maieității Sale să nu facă altceva decît să arunce peste bord detergenți, ca niște bucătorese... Și măcar dacă ar fi folosit la ceva!

Pe tot globul, cititorii de ziare, ascultătorii posturilor de radio, telespectatorii au putut afla în acel martie 1967 cum zile și nopți în șir, marea neagră s-a extins, acoperînd apele, cum a poluat plajele din sudul Angliei și din nordul Franței, cum mii de oameni s-au luptat cu acest giulgiu negru, cum au murit, încet și neajutorate, păsările albe și peștii argintii... Despre toate acestea, lumea a aflat. Puțini știu însă despre ultima agonie a lui *Torrey Canyon*. Căci, după ce flota trimisă pentru salvarea lui a abandonat orice încercare, nelericitul vas a trebuit să înfrunte din nou distrugerea, de astă dată prin voia oamenilor.

Aurel CRISTIAN

(Va urma)

ORICÎT AR PĂREA DE CIUDAT, la o recentă întrecere vânătoarească, aceia care nu au avut niciodată asemenea veleități, au ieșit câștigători. Un mistreț masiv a fost «împușcat» de actorul Alexandru Lulescu, iar o reprezentantă a sexului frumos — Natalia Pascali — a «ochit» dintr-un foc un fazan. Deoarece sezonul de vânătoare este închis, se cuvine să dăm o explicație: întrecerea a fost de fapt... o tombolă organizată cu prilejul balului vânătorilor și pescarilor din București, unde bilețelele câștigătoare și norocul au ținut loc de gloante, pușcă și îndeminare.

EXPLICAȚIILE NU SE VÎND. Luni 4 februarie, în fața poștei din cartierul Vitan, o mare de oameni se agita pe cât de frenetic, pe atât de zgotos: sosi-seră noile cărți de telefon. Spre surprinderea tuturor însă, responsabilii cu distribuirea acestor atât de solicitate «volum», au refuzat, fără a da nici o explicație, punerea în vânzare a cărților. De aici nervi, injurii, îmbrânceli inutile.

FEST '74 La Festivalul internațional al filmului de la Belgrad — Fest '74 — a fost prezentat și excelent primit de public filmul românesc «Explozia» în regia lui Mircea Drăgan, după scenariul semnat de Ioan Grigorescu.

MARȚEA E CU GHINION. Nu mergeți la umplut sifoane marțea, la centrul din Bd. Republicii. Marți e închis. Nu mergeți nici la centrul din apropiere, în strada Constantin Nacu. Marți e închis. Nu mergeți nici la cel din Bd. Hristo Botev. Și el e închis marțea. Ce ne place nouă e că în organizarea orarelor, mai-marii sifoanelor au grijă de consumatori. Cine știe, dacă, într-adevăr, marțea bioxidului de carbon cade greu la stomac?

LIFTURI CU PĂCĂLELI. Șase etaje și două lifturi. Atâtea sînt la magazinul universal «București». Pe unul din lifturi e scris: «pauză între orele: 10-10,30; 12,45-13,30; 17,30-18. Folosiți liftul din stînga». 28 ianuarie, ora 13. Din lift coboară un salariat al magazinului și-i admonestează pe cei ce-l solicită să le faciliteze escaladarea celor șase etaje: «De ce mai insistați? Nu vedeți că e pauză!...» Încercăm să urmărim îndemnul scris și să folosim «Liftul din stînga». Dar aici un alt anunt: «REPARAȚIE» (deși, între noi fie vorba, nici urmă de reparatori...). Cui, ce-i pasă, la magazinul «București»?

ATENȚIE, PĂRINȚI! Cu reșoul electric se poate face ceai, cafea și moarte de om. Nu e o figură de stil: la Bîrlad un reșou electric nesupravegheat a provocat un incendiu în casa Anicăi Poiana. Un copil de trei ani, Laurențiu Poiana, a murit asfixiat.

CLUBUL FANTOMELOR. Un soi de club al fantomelor a fost fondat de Mircea Caradint, șef — mai bine-zis fost șef — al Centrului de legume și fructe din Galați. Fantomele semnuu cu nume fictive în statele de plată și banii intrau în buzunarele lui Caradint și ale altor cinci salariați — complici de la centrul respectiv. Azi așa, mâine așa pînă cînd președintele clubului a fost chemat să dea explicații. Și, contrar proverbului, totul nu s-a terminat cu bine. De ce oare?
MAREA CU SAREA. Cam asta promitea pensionarul Vasile Roșu din Suceava. Promitea să intervină pentru admiteri în liceu, pentru repartizarea de locuință, pentru procurarea de butelii de aragaz și cite și mai cite. Șase

persoane l-au crezut și s-au ușurat de 22.650 lei. A șaptea nu l-a mai crezut și rezultatul nu e greu de ghicit.

PENTRU VALORIFICAREA MUNTILOR DE PIRITĂ. La Turnu Măgurele a început construcția Uzinei de valorificare a «munților» de pirită, materie primă furnizată de combinatul de îngrășăminte chimice din localitate. Produsele noi întreprinderi teleormănene vor constitui materii prime pentru producerea fierului, cuprului, plumbului și zincului.

UN GEST EMOTIONANT. Victimă a unei grave afecțiuni, muncitorul tîmplar Zahia Nicolae de la J.J.L. Vlcea a fost internat în clinicile din Cluj. Pentru salvarea suferindului, Comisia județeană de Cruce roșie a organizat o vastă acțiune de donare a sîngelui, 40 de cetățeni, cu grupa de sînge a bolnavului, urmînd a se prezenta zilnic la centrul de recoltare din Pitești. Primii voluntari: colegii săi de muncă.

UN PRODUS MULT AȘTEPTAT. La întreprinderea «Metalica» din Oradea a intrat în producția de serie uscătorul de rufe, conceput și realizat pentru prima dată în țara noastră. Puterea motorului este de 40 wați, iar capacitatea de uscare, 3-5 kilograme de rufe pe oră.

CONTEMPORANĂ CU LISZT. Un foarte mare număr de ploieșteni au ținut să participe la sărbătorirea concetățenilor lor, profesoara de muzică Maria Philu, care a împlinit de curînd onorabila vîrstă de 106 ani. Depînindu-și amintirile, decana de vîrstă a vorbit celor prezenți despre cunoștințele domniei-sale între care celebrii compozitori Liszt, Ceaikovski, Saint-Saëns, Verdi, Wagner. Acesta din urmă, prin 1881, i-a făcut chiar o vizită la Ploiești.

UN AMBALAJ — CARTON CURAT. La Complexul comercial nr. 2 din Drumul Taberei și se ambalează mezelurile indifereți dacă iei 50 de grame sau 1 kilogram cu o hîrtie foarte groasă care, oricum, cîntărește ceva. Gestionarul Ispas Mihai motivează că «asta e hîrtia pe care am primit-o». Se poate, ambalajul e o spinoasă și nerezolvată problemă a comerțului.

STAȚIE I.T.B. ÎN FATA ȘCOLII. Oare n-ar fi bine ca stația autobuzului 58 să se mute ceva mai încolo din fața Școlii generale nr. 121 unde, evident, circula copii de la 6 la 15 ani? Prudența celor mari ar evita imprudențele celor mici.

UN NOU COMPLEX AVICOL. La Odorheiu Secuiesc a fost deschis șantierul unui complex avicol care va fi dat în folosință în trimestrul II 1975. Complexul va avea trei hale, o crescătorie de pui și gălări anexe pentru 36 mii de găini cu o producție de 6,1 milioane ouă anual.

BARAJ PE LATORIȚA. La Petrimanu s-a turnat prima melă a barajului ce se va construi pe Latorița. Barajul va avea 60 metri înălțime, iar apele vor urca, printr-o stație de pompare, pînă la 180 metri în vestitul lac de acumulare Vidra din complexul hidroenergetic de pe Lotru.

LA GALERIILE LUXOR din Tîrgu Mureș cu toate că la nivelul 3 încă se construiește, la nivelurile 1 și 2 a început activitatea comercială.

ÎMPOTRIVA PROSTULUI-GUST, manifestat în fel și chip pe străzile orașului lor, colegii

de la «Clopotul» botoșănean au pornit o campanie, pe cît de la «obiect», pe atît de incisivă. O salutăm!

VESTE BUNĂ DE PUS LA RANĂ. Un serviciu de tratament la domiciliu pentru pacienții din cartiere a luat ființă în această săptămînă la Brăila.
AȘTEPTĂM CU OPTIMISM! Întreprinderea «Victoria» din Iași va pune anul acesta la dispoziția comerțului 15 articole noi de țesături sintetice, stofe ușoare, țesături pentru articole sport și, ce e mai important, stofe pentru decorațiuni interioare și draperii — lavabile și ușoare. Toate concepute într-o gamă variată de culori și în modele cît mai multe, circa 300 desene!

A 17-A INOVAȚIE. «Mașina pentru încercarea la șoc a pieselor autoturismului DACIA 1300» este cea de-a 17-a inovație din acest an înregistrată la Cabinetul tehnic al I.A.P. Autorii: inginer Dan Paraschiv și Marin Drăghici, mecanic. Aplicarea ei aduce economii în valoare de 100.000 lei anual.

POLAR-IV S-A ÎNTORS ACASĂ. Nava frigorifică de transport POLAR-IV, cea mai mare și mai dotată dintre navele colectoare ale flotei noastre de pescuit oceanic, s-a întors din prima cursă de producție. Ea a încărcat peste 6.000 tone pește, aproape 600 tone făină de pește și cîteva tone de ulei.

MECANIZARE C.E.C. La unitatea C.E.C. din centrul Sibiului există o bandă rulantă în miniatură care chiar și funcționează, transportînd rapid și sigur documentele de la o funcționară la alta, pînă la casieră. Mașinaria nu provine din import, nici măcar de la vreo mare uzină autohtonă, ci este modesta realizare a tehnicianului unității, pe numele său Gerhard Bregner.

DECENIUL PĂPUȘARILOR AMATORI. Pentru micuții brăileni, o nouă premieră: spectacolul de păpuși cu piesa lui A.S. Pușkin «Peștișorul de aur» în interpretarea formației de păpușari amatori a sindicatului învățămînt. În plus, spectacolul a avut un caracter festiv — împlinirea unui deceniu de existență a sus-amințitei formații a cadrelor didactice.

NOUȚĂI ARHEOLOGICE. Arheologul principal Nicolae Pușcașu de la Direcția monumentelor istorice și de artă din București, a făcut primele comunicări făgărășenilor, în cadrul Universității populare despre cetatea de lemn și de pămînt din secolul XIII, descoperită sub zidurile Cetății Făgărășului.

INAUGURARE ȘI ANIVERSARE. Începutul lunii februarie a consemnat două evenimente culturale în satele hunedorene. Inaugurarea noului sediu al Căminului cultural din Clopotiva, cu spectacolul fazei zonale a «Festivalului călușarului transilvănean». Între participanți formația de călușari din satul Riu de Mori care aniversa 50 de ani de existență.

TALPĂ CELULEFICĂ. Întreprinderea «Partizanul» din Bacău anunță intrarea în producție a unui nou înlocuitor de talpă. Deși deocamdată, n-are un nume se cunoaște materia primă din care va fi fabricată: fibre celulefice.

MARINE. Institutul de cercetări marine studiază posibilitatea acclimatizării în Marea Neagră a unor alge din alte mări ale lumii, care să prezinte importanță economică. Tot rațiuni economice stau la baza cercetărilor privind acli-

matizarea unor specii de pești marini în laguna Sinoe.

CUART PUR. Cel mai pur zăcămint de cuarț din țara noastră — 95 la sută conținut de bioxid de siliciu — a fost descoperit recent de geologii Olimpiu Vladimirov și Origen Gologan în apropierea satului Cerna din nordul Dobrogei.

PLĂMÎNII ORAȘELOR ÎN STUDIU. Consiliul județean pentru ocrotirea naturii Hunedoara este preocupat de conservarea «centurilor verzi» din apropierea orașelor. Ele pot constitui nu numai un filtru verde anti-poluant, dar pot satisface și turistul pe termen scurt, pot deveni baze estivale de agrement.

SĂNĂTATEA LA DOR MĂRUNT. În marea comună ialomițeană într-un singur an (1973) s-au înregistrat 3.203 consultații pentru copii și circa 500 pentru adulți, medicamente acordate gratuit în valoare de peste 100.000 lei și 500.000 lei pentru amenajarea unui spital T.B.C.

CENTRALĂ TERMICĂ LA SĂLIȘTE. Printre obiectivele pe care și le-au propus locuitorii comunei Săliște în acest an este și realizarea instalației de încălzire printr-o centrală termică a sălii de spectacole a Căminului cultural.

SE SCHIMBĂ ȘOFERII! În gara Sibiu dimineata, cînd sosesc acceleratul 237, Orient-Expresul și cîteva personale, taxiurile sînt inutilizabile fiindcă exact atunci se schimbă șoferii. I.T.S. nu putea găsi o oră mai nimerită pentru schimbul de dimineată?

DE NEREZOLVAT? De cînd a apărut pe piață laptele ambalat la pungi — mijloc de prezentare modern, igienic, practic — au apărut și multe nemulțumiri ale cetățenilor. Procesul de umplere și de asigurare a închiderii ermetice a ambalajului nu este încă pus la punct. Laptele se prelinge din pungi și se risipește absurd pe trotuare, păgubit fiind atît consumatorul cît și lucrătorul din comerț. Numai planul întreprinderii producătoare nu are nimic de suferit.

Și chiar întreprinderii nu-i pasă de riul de lapte de pe trotuare?
MERCURI LA ALEXANDRIA. Cenaclul literar al personalului medical continuă să funcționeze cu succes, cîștigînd noi simpatizanți. Născut din inițiativa directorului adjunct al Direcției sanitare județene, cenaclul se desfășoară o dată la două săptămîni, miercurea, programînd lecturi de creație originală, recenzii, referate, constituind un interesant punct de referință în viața culturală a orașului. Printre animatori: doctor L. Paraschivescu, farmacist N. Georgescu, doctor T. Popescu, asistent A. Șerban.

«BALUL AUTOMOBILIȘTI-LOR». Și în acest an membrii A.C.R. din întreaga țară își vor da întâlnire la tradiționalul «Bal al automobilisților», care va avea loc sîmbătă 2 martie la Sinaia. Amatorii își pot rezerva locuri și pot obține informații suplimentare la filialele A.C.R.

CONVERSIUNEA CELOR 120 DE VOLȚI ÎN 220, CONTINUĂ. Circa 30.000 de locuitori ai Capitalei vor beneficia de noui volți. Precizăm zonele unde lucrările sînt în fază înaintată: Piața Dorobanți, Gara de Est, Vitan.

PODAREK ÎȘI FACE DATO-RIĂȘI DINCOLE DE MOARTE. Podarek, zimbrul adus din Polonia acum aproape 20 de ani pentru a alcătui o primă familie,

și-a făcut datoria. A lăsat urmași, recent, după moartea sa, a fost transportat la Deva, unde, după preparatii speciale va ocupa un loc de cinste în muzeul de științele naturii din localitate.

RĂPITOARELE, MONUMENTE ALE NATURII. La Săbed, județul Mureș, a fost amenajată pe o suprafață de peste 60 ha o rezervație de păsări răpitoare, unică în țară. Inițiativa demnă de toată lauda, fiindcă păsările răpitoare vîinate cu exagerată patimă s-au împușcat îngrijorător și tind să dispară din fauna țării.

STRICT AUTENTIC. Dialogul de vineri, 8 februarie a.c. între un călător și conductorul vagonului de clasa I al trenului personal Predeal-București Nord «Ce se întîmplă că nu este apă» — a întrebat călătorul. «La noi nu e că îngheață în rezervoare» — a venit răspunsul. «Și dacă vreai să mă spăl pe mîini, ce faci?» «Îți aduci apă de-acasă!» — l-a lămurit conductorul.

ROCADĂ CULTURALĂ. De la începutul lui decembrie 1973 Căminul cultural din Mocciș organizează în fiecare duminică o interesantă manifestare. Rînd pe rînd, cele cinci cămine din satele comunei se deplasează într-unul din satele vecine, susținînd cîte un spectacol complex, cu toate formațiile de care dispune.

LA «PESCARUL» CARTOFI LA PROȚAP. Un pitoresc năvod adus, propabil, din Delta ornamentează fațada unui «bufet volant» (pe rotile) instalat de restaurantul «Pescarul» în centrul Capitalei, pe bd. Nicolae Bălcescu. Reclamă pentru produse pescărești? Nu, între ochiurile năvodului sînt agățate cîteva pachetele cu cartofi expandați. Bravisimă inițiativă!

TAXI O.N.T. Într-adevăr o noutate. În Capitală a apărut de curînd încă o rețea de taximetre ale O.N.T.-ului, pusă la dispoziția oaspeților marilor hoteluri. Noile taximetre fac legătura, zi și noapte, cu aeroporturile, cu garile sau alte diferite locuri ale Bucureștiului. Stațiile aflîndu-se în dreptul peroanelor hotelurilor. Iată deci, o măsură bună. Mai rămîne însă ca noile taximetre să fie înzestrate și cu aparate de taxat. Ca totul să fie frumos, curat și cinstit.

RESTAURARE. În centrul Mediașului, unul din principalele monumente arhitectonice ale orașului, Casa Schuller, este pe punctul de a fi restaurată. Am dori să știm cînd se va termina operațiunea.

NOUȚĂI URBANISTICE. Un bloc turn — dat recent în folosință și un altul cu 11 niveluri plus o modernă policlinică — iată argumentele urbanistice de ultimă oră ale orașului Carei.

NUMAI CU STILOURI NOI! Ploieșteni, scrieți numai cu stilouri noi! Fiindcă la unitățile de reparat stilourilor din orașul dumneavoastră nu se găsesc piese de schimb. Și nimeni nu se străduiește să facă rost de ele.

S-A REDESCHIS CINEMATICA SAU NU? Cine mai poate ști — la ora cînd scriem aceste rînduri —, «Casa filmului», cum se numește acum sala de pe Bulevardul Magheru care ne intrase în reflex a fi cinematografică, s-a ținut de cuvînt și și-a redeschis porțile vineri, așa cum promisese. A mai promis și altă dată! De fapt, ce mai contează cîteva zile la cei cîțiva ani de cînd a început să se renoveze. Problema e, cu ce avantaj și pentru noi, cinefilii?

cînd inimile nu bat pentru ele, ideile mor...

Moto: «M-a înfiorat ades
Tot ce gîndurile tes:
Pe-al firelor polei
Dansuri repezi, legănate
De pe arcuri instrumate
Săgetarea de idei...»

(Nicolae LABIȘ: Am iubit)

CÎTIVA BIROCRAȚI DE LA O.S.I.M. TERGIVERSEAZĂ APLICAREA UNEI INVENȚII BRAȘOVENE DE INTERES NAȚIONAL. LA «AUTOBUZUL» S-A PUS PROBLEMA PROCURĂRII DIN IMPORT A UNUI DISPOZITIV SIMILAR.

«Nu vreau să intru în conflict cu nimeni, înt dezamăgit, nu mă mai interesează nimic, ar ce-am făcut, de-atunci încoace, n-am mai rut să apară pe numele meu...»

Am în față un om care anul acesta împlinesce 40 de ani. Expresia feței sale, deși energică, trăiează o ușoară oboseală. Este tată a doi copii. Discutăm. Din cînd în cînd mă scrutează și îmi că vioiciunea ochilor săi este întreținută le o vîlvătaie lăuntrică ce se poate numi, fără ici o exagerare, tinerețe. Îmi spune că acum țeva zile, în 14 ianuarie, cînd s-a întors acasă le la serviciu a găsit un plic recomandat cu întetel «Oficiul de Stat pentru invenții și nărci». Se reactualiza, după cîteva luni de ācere, o poveste lungă de mai bine de doi ani i jumătate.

De fapt, totul a început într-una din zilele ui ianuarie sau februarie (nu-și mai aduce iminte precis), anul 1970. Nu dimineața, ci nai degrabă spre prînz. Atunci a fost martorul inea dintre acele întîmplări stupide și dure-oose, în orice caz neprevăzute, pe care viața ni le scoate uneori dinaintea, obligîndu-ne să ne unem întrebări capitale. În ziua aceea, în rașov, pe strada 13 Decembrie, nu departe le gară, a murit o fată de 16 ani.

«Erau două. Strada nu era aglomerată și le uteam observa bine. Mergeau pe trotuar și liscutau. Mai aveau doar cîteva pași pînă să ntre sub pasajul de cale ferată. Cine și-ar fi outut închipui că era tocmai momentul în care roleibuzul ce trecea pe lîngă ele avea să...

Mă aflam într-un alt troleibuz, la cîteva metri în spate și am văzut totul. Celuilalt, roleibuzului din față, i s-a desprins unul dintre captatoarele. Cel dinspre trotuar. A făcut un balans spectaculos și — pur și simplu — e-a măturat pe cele două fete. Pe cea mai înaltă a lovit-o în cap și cînd am ajuns lîngă ea era moartă. Ceea ce spun s-a întîmplat în mai puțin de-un minut.

N-am mai avut liniște toată ziua. Cînd ai copii și ți se întîmplă să vezi asemenea lucruri, țeva ore după aceea nu mai ești bun de nimic. Singurul meu gînd era să mă întorc cit mai repede acasă. Spre seară, mi-am adus aminte că planul tematic al cabinetului de inovații de la noi prevede și o temă de cercetare care să ducă la înlăturarea și prevenirea unor asemenea accidente.»

Așa s-a născut invenția înmatriculată în dosarele O.S.I.M.-ului sub titlul de «Dispozitiv pentru coborîrea automată a captatorilor de la troleibuz, după scăparea lor de pe firul de contact», aparținînd tehnicianului energetic Ioan I. Comșa, de la Întreprinderea de transporturi din Brașov. O invenție căreia cîteva oameni (Comșa și colaboratorii săi Caciarovski Vladimir și Buciumean Virgil) i s-au dăruit mai bine de un an și jumătate, pînă la realizarea prototipului. A fost un an și jumătate de visuri, speranțe și tot atîtea îndoieli, perioadă în care Ioan Comșa a știut să facă din idea sa un fel de ideal al colegilor săi de muncă.

«Fără ajutorul și înțelegerea lor n-aș fi reușit. Lucram în fiecare zi cîte un ceas-două și chiar mai mult. După cum aveam timp. Erau zile cînd trebuia să renunț, să iau totul de la capăt. Mă necăjeam, uneori, înjuram. Nimeni n-a ris însă de mine...»

Ceasul victoriei a fost într-o dimineață de ianuarie, 1972. Ioan Comșa și-a montat dispo-

zitivul pe un troleibuz și sub privirile curioase ale colegilor a «zburdat» (acesta este cuvîntul) pe sub păienjeniișul de cabluri ce acoperă, ca o stranie viță-de-vie, curtea Bazei de exploatare și întreținere a troleibuzelor. În mod normal, în jumătatea aceea de oră cit a durat demonstrația, captatoarele — puse din cîteva în cîteva minute în situație de «avarie» — ar fi trebuit să fie în permanent balans sau să se dizloce și să se facă bucăți. Dar ori de cîte ori se semnală o «primejdie», pe unul sau altul din fire, în mai puțin de 10 secunde ele coborau și se așezau docile în poziția lor de repaus. Orice posibil accident era evitat.

A fost prima dovadă că dispozitivul imaginat și construit de Ioan Comșa era nu bun, nici foarte bun, ci excepțional. Calificativ ce nu avea să-și piardă valabilitatea nici peste o jumătate de an, adică la capătul celor 6 luni în care, mai cu înțelegerea tacită a celorlalți, inclusiv a tovarășului Cotigă de la protecția muncii, mai cu de la sine putere, Ioan Comșa și-a experimentat dispozitivul pe troleibuzul 74 de pe linia «lui 5». Și totuși, invenția nu se aplică nici astăzi.

Ce s-a întîmplat? Nu era, oare, necesară? Atunci de ce figura încă din 1966 în planul tematic al biroului de inovații de la Întreprinderea de transporturi Brașov. Mai mult: și statisticile de astăzi arată că accidentele provocate de balansul captatorilor, în momentul desprinderii de pe fir, sînt destul de frecvente, provocînd pagube materiale. Dealtfel, chiar accidental relatat la începutul acestor însemnări nu este singurul de o asemenea gravitate, semnalat în ultimii ani la Brașov. Deci, din acest punct de vedere, necesitatea aplicării urgente a invenției lui Ioan Comșa nu suportă discuții. Realizarea ei este perfect posibilă și numai în condițiile tehnologice pe care le oferă Întreprinderea de transporturi. Atunci?...

«Eu am predat, încă din martie 1972, dosarul împreună cu declarația în care arătam că, pentru realizarea cit mai operativă și în bune condiții tehnice a dispozitivului, cedez dreptul de autor întreprinderii. Adevărul este că nu știam, atunci, că realizasem o invenție și dacă aș fi știut, aș fi procedat la fel. Întreprinderea l-a trimis la O.S.I.M. unde a fost înregistrat la data de 9 martie a aceluiași an.»

Între-adevăr, în 21 iunie 1972, la Întreprinderea de transporturi din Brașov sosește o adresă a O.S.I.M.-ului prin care se confirmă că dispozitivul realizat de Ioan Comșa constituie o invenție și se cer cîteva detalii descriptive suplimentare. N-a fost o greutate pentru autor, dispozitivul fiind realizat, să trimită în cîteva zile cele cerute. Le trimite și așteaptă cu sufletul la gură ziua în care, și-o imaginea aieva, avea să trăiască bucuria împlinirii unui vis. O vedea ca o răsplată pentru el și ceilalți care l-au ajutat, pentru cei care l-au înțeles în zilele de început, zile de eforturi și concentrare. Zile în care ideea era ca o nebuloasă, o ființă imaterială, concentrată într-un nucleu intim și ascuns, inaccesibil în aparență. Dar a fost să se întîmple ca așteptarea lui Ioan Comșa să fie fără de capăt.

Timp de luni de zile O.S.I.M.-ul nu a mai dat nici un semn de viață — pînă la 5 februarie 1973, cînd specialiștii săi se adresează direct lui Ioan Comșa. Este și începutul unui schimb de scrisori, care nu pare a avea altă menire decît aceea de a arăta că, dacă în literatură genul epistolar nu mai constituie o modă, birocrația ține cu orice preț să-l reabiliteze. Misiune grea, care — după cum se vede și din scrisorile adresate lui Ioan Comșa — nu prea are sorți de izbîndă, stilul fiind — pe ici, pe colo, prin părțile esențiale, vorba lui nenea

lancu — precar. Iată, dealtfel, o mostră de — ertată ne fie expresia — «bilbiiala birocratică» din adresa nr. 89 444/5.02.1973, semnată de inginerii Dobre și Costinescu, de la O.S.I.M.: «Vă comunicăm că (sic!) completările aduse vin să completeze (subl. ns.) corect obiectul invenției, însă ieșind din depozitul reglementar nu pot fi luate în considerare...» («Curat logic!», tot vorba lui nenea lancu. Dar să vedem mai departe...). ...«Deoarece actualul dosar urmează a fi radiat (subl. ns.), în baza art. 3 din HCM 2250/1967... veți întocmi o nouă redactare.»

Se înțelege că Ioan Comșa nu putea fi de acord cu un asemenea punct de vedere. Și ca să-și dovedească sieși că argumentele specialiștilor de la O.S.I.M. nu erau suficient de fondate, a trimis exact același dosar, recopiat doar. (Specialiștii O.S.I.M.-ului nu au observat acest lucru!). Urmarea a fost o altă scrisoare, în care obiectiile sînt cu totul de altă natură, și «colac peste pupăză» i se comunică autorului, și schimbarea datei de înregistrare a dosarului de la 9 martie 1972, la 21 mai 1973. (Iată deci un subterfugiu birocratic prin care se întîrzie de la începutul începutului, cu un an și ceva, demersurile spre realizarea unei invenții valoroase). Pretextul a fost o închipuită întîrziere a lui Ioan Comșa în trimiterea completărilor, deși întîrzierea era în realitate a O.S.I.M.-ului care deja depășise termenul reglementar de soluționare a dosarului și aceasta încă din momentul primei scrisori adresate inventatorului brașovean. Poziția pe care o adoptă Ioan Comșa este una de o mare și sobră demnitate: «Mă impac cu gîndul că am realizat ceva și prin aceasta mi-am satisfăcut dorința de a realiza ceva pentru binele public și societate și pretind să fiu scutit de repetiții nefolositoare, dar nu privat de dreptul de prioritate...»

Sîntem în iulie 1973. Exact la un an și patru luni de la ziua în care — după ce trăise bucuria izbînzii, în curtea Bazei de exploatare și întreținere a troleibuzelor — Ioan Comșa depusese dosarul invenției. Timp în care aceasta a fost verificată și răsverificată de tot felul de comisii și comitete locale, care au considerat-o bună. Într-o zi a venit la Brașov, în mod special pentru a studia dispozitivul, și un delegat de la «Autobuzul» din București. Ingerul Szabo. A fost entuziasmat și i-a spus lui Comșa că ar fi bucuras să o poată aplica și pe troleibuzele întreprinderii bucureștene, unde tocmai se preconiza importarea unui dispozitiv similar. Totul însă a rămas în această frumoasă fază a elegantelor constatări, a promisiunilor de circumstanță. Orice încercare se lovea de o replică mai necruțătoare decît formulele magice: «Fără rezultatul de la O.S.I.M. nu se poate!»

«Nici această ultimă scrisoare, mă refer la aceea primită acum cîteva zile, în 14 ianuarie, după cum v-am spus, nu-mi dă mari speranțe...»

S-ar părea că inventatorul Ioan Comșa este înfrînt. Dar NU. Chiar în aceste zile și-a reluat munca la o nouă inovație privind realizarea unor compustoare automate, pe bază de comandă electrică. Și este firesc să nu fie înfrînt. Căci, dacă un om poate fi nedreptățit, ideile sale, cînd sînt puse în slujba celorlalți oameni, cînd izvorăsc din idealuri nobile sînt — nu se poate să nu fie — în cele din urmă TRIUMFĂTOARE.

II. LA «TRACTORUL» NERECEPTIVITATEA OBLIGĂ IDEILE NOI LA CURSA CU OBSTACOLE.

Urmăriți, stimați cititori, acest dialog textual:

— Ați înregistrat în aprilie 1972 o inovație intitulată «Modificarea tehnologiei de refulare a zalelor la tractoarele pe șenile»...

— Da.
— Știți și cine e autorul?
— Ingerul Gabriel Mănescu, de la control.
— Puteți să-mi spuneți de ce ați respins-o?
— Pe vremea aceea serviciul energetic (interlocutoarea întoarce filele unui dosar și citește) considera că: «Pierderile de aer din rețea nu sînt datorate funcționării ciocanelor, ci din cauza instalației de lucru de la forjă.»

— Și credeți că într-un an și jumătate s-a modificat cauza pierderilor?

— Nu.
— Totuși, după cîte știu, în urma contestației făcute de inginerul Mănescu la C.I.A.T., inovația se experimentează tot în secția respectivă...

— Se experimentează pentru că niciodată nu știm nimic pînă nu experimentăm.

— Bine, dar atunci de ce n-ați experimentat-o și înainte de a o respinge?!

— Ascultă, domnule, dumneata nu poți să înțelegi treaba asta. Din dosarele de inovații noi respingem în mod obișnuit cîte o treime și încă din prima fază. Dumneata ce specialitate ai? N-are rost să ne mai întindem la așa ceva...

Protagonistii discuției de mai sus sînt: reporterul și ingenera Augusta Moldovan, șefa cabinetului tehnic de la Întreprinderea «Tractorul». Nimeni nu pune la îndoială calitatea activității desfășurate aici. Subliniem că pe lîngă respectivul cabinet își desfășoară activitatea unul dintre cele mai bune cercuri de inovatori din cele 37 existente în municipiul Brașov. Cabinetul tehnic al Întreprinderii «Tractorul» este pe bună dreptate numit «for al inteligenței tehnice», și chiar ingenera Moldovan a dovedit excepționale calități în munca de stimulare a mișcării de inovație. De fapt, în baza unor asemenea temeuri am pășit pragul cabinetului, încercînd să ne edificăm asupra cauzelor, obiective sau subiective, care întîrzie aplicarea în practică a unor idei tehnologice. Notăm că există la «Tractorul» 4 inovații înscrise la cabinetul tehnic încă din 1972, care nu și-au găsit nici acum rezolvarea. Unele au fost respinse aici, și aprobate la centrală. Ne interesa care sînt motivele care conduc la apariția unor astfel de anomalii. Dar, dialogul redat mai sus, destul de ermetic în felul său, poate servi în loc de orică altă explicație...

Adevărul este că inovația inginerului Mănescu nu a fost corect înțeleasă. Fiind vorba de un sistem pentru menținerea presiunii constante la presă, șeful serviciului energetic a crezut că se pune problema unui compresor în plus. Acum, însă, inovația se experimentează și, cu tot scepticismul inginerii Augusta Moldovan («ați spun eu, domnule, n-o să iasă nimic din povestea asta!»), primele rezultate obținute la tractoarele de tipul S. 650 sînt îmbucurătoare. Se preconizează, prin extinderea inovației și la alte tipuri, realizarea unor importante economii de laminate, reducerea manoperei și, inclusiv, a prețului de cost.

Dar nu vrem să intrăm în detalii tehnice. Nu trebuie să fii neapărat specialist ca să-ți dai seama că atunci cînd unui stil de muncă îi este însumată ab initio eroarea («Domnule, de ce nu puneți problema că la 500 de dosare este firesc să se greșească o dată»), cînd se adoptă o viziune strict funcționărească, ideile fiind măsurate în limita unor paragrafe și prevederi, stimularea inteligenței tehnice are de suferit.

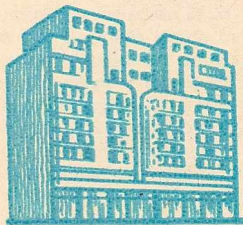
III. DAR IDEILE NOASTRE NU SÎNT SIMPLE ABSTRAȚIUNI.

Ca oamenii și ca păsările se nasc ideile. O idee poate fi o casă, poate fi o piine, o școală sau un oraș, o idee poate fi chiar ziua de MĂINE. Ideile se nasc ca oamenii și pot muri la fel ca oamenii. Ele trăiesc pe pămînt dar trăiesc și în văzduh. Pentru că ideile merg pe jos sau zboară, hrînindu-se cu azurul nesfîrșit al imaginației. Orice idee nouă atestă participare. Ideile noastre, ideile acestui anotimp generos al României socialiste, sînt drapete. Datoria minților noastre este să cîștige înălțimea la care flutură incendiarele lor flămuri. Datoria armelor noastre este să le vegheze neîntinarea. Datoria minilor noastre este să le poarte în primele rînduri. Datoria inimilor noastre este să bată în ritmul lor etern. Căci ele, ideile, au nevoie de combustia miraculoasă a inimilor, cum semînțele de căldura pămîntului dulce al patriei.

Nicolae STOE

A
Ambassador

COMPLEXUL AMBASADOR VĂ AȘTEAPTĂ

Indiferent că este vorba de unitatea centrală a complexului Ambassador (hotel, restaurant, bar de zi, braserie), de restaurantul «Podgoria» și «Intim», de lacto-barul «Dorna» și expresul «Rapid», de unitățile situate în zonele de agrement ale Bucureștiului — restaurantul «Pădurea Băneasa», «Parcul Priighetorilor», Complexul turistic Snagov-sat, restaurantul din Snagov-parc, ori de barul de noapte «Melody», amabilitatea și sollicitudinea sînt atribuțiile demonstrate de personalul unităților COMPLEXULUI DE HOTELURI ȘI RESTAURANTE «AMBASADOR», ne asigură tovarășul Aurel Heroiu, directorul complexului.

O altă caracteristică a unităților complexului «Ambassador» o reprezintă specialitățile culinare, oferite de maeștrii bucătari: Gheorghe Stelian, Teodor Stîngaciu și Victor Blendea.

La barul «Melody» puteți petrece o seară plăcută datorită ambianței și atmosferei specifice.

Poate că ceea ce se întâmpla în sufletele celor studenți și studente era greu de reat în cuvinte, sau poate nu știam eu să le cult. Nu puteam redeschide, cu întrebări, inile celor direct implicați, celor care au ăit totul. Astfel că încercam să reconstitui ene ce mi se păreau episoade de poveste...

Mi s-a povestit despre prima zi de cursuri upă terminarea vacanței. Când s-a aflat levărul s-a lăsat o tăcere profundă. Ni- eni nu a mai spus nimic, fiecare s-a retras locului lui, în bancă. Profesorul care a in- at la prima oră aflase și el, își tot ștergea își tot potrivea ochelarii, iar și-i ștergea și-i potrivea. Nu a rostit tradiționalul Bine v-am găsit», a început cursul cu eu, cu un fel de furie și la un moment at — ceea ce nu făcuse niciodată excelen- ul dascăl — a scos din servietă cursul tîr- ărit și a început să-l citească. Zic unii că entru a-și aduna gândurile, alții spun însă i numai așa, urmărind foile putea să-și ezlipsească privirile de la locul acela lăsat ber, care va rămîne mereu liber în sala e curs...

Am aflat despre o seară de sărbătoare, nd la miez de noapte, în timp ce ornicul i număra cele douăsprezece bătaii, toți, olegi și colege, aveau același gând în amin- re, cînd în timp ce vărsau, tăcuți, cite un rop de vin, studenta, fosta lui soție, prindea cu o mîină tremurîndă luminările radului împodobit. În timp ce mulți se îndeau că în anul precedent luminările au ost aprinse ca niște semne de bucurie speranță, acum se aprindeau ca duioase triste amintiri, în acest timp, spuneam, a apropiat de ea o colegă, parcă voind i-și ceară iertare pentru o vină ce, de ipt, nu era nici a ei, nici a nimănui...

Mi s-a spus că studenții aceluia an, și nu umai aceluia an, au devenit mai tăcuți, mai aturi, mai măsuțați în gesturi și cuvinte, ar, totodată, mai gata de a sări oricui în jutor, mai buni. Dar, repet, poate totul u este decît o frumoasă poveste...

VISCOLUL

Șase băieți și cinci fete, studenți ai Insti- utului de arhitectură din Capitală — res- ect rugămîntea de a nu transcrie numele or — au pornit într-o excursie la Virful u Dor, apoi spre cabana Padina, pe linia echilului teleferic.

Totul a început cu mare veselie, cu bucu- ia priveliștii culmilor albite de care atîr- au riuri albe printre stîncile cenușii, cu olaturile de o sclipitoare împărăție a al- ului, cu acea strălucire a soarelui care se relevă numai temerarilor înălțimilor.

Au ajuns într-o zonă mai dificilă, cu ar- ouști pitici și crengi joase, agățătoare, dese, uscuzînd cioturi. Mai întii s-au involburat orii cenușii, prăvălindu-se parcă de un- deva din spatele culmilor, și, așa cum se întâmplă uneori la munte, viscolul s-a de- lanșat brusc, antrenînd violente valuri de zăpadă aruncate parcă peste ei de o lopată uriașă, tîrînd rostogolit arbuștii smuși și crengile rupte, nivelînd și ascuzînd pote- cile sub troiene.

Poate nu au observat înserarea sau, în adevăr, s-a înnoptat brusc. Frigul era tot

mai tăios și unii dintre ei regretau impru- dența de a fi plecat în excursie pe munte, în pantaloni evazați. Simțind cum îi pără- sesc puterile, au început să regrete și că s-au încărcat cu magnetofone și benzi și au început să-și abandoneze bagajele, chiar și pe acelea cu conținut util.

Își dădeau seama tot mai limpede că rătăciseră cărarea și, cînd la capătul căută- rilor în loc să o regăsească, în fața lor au observat (erau pe «Lăptucii») profilul biciuit de vînt al unei cruci, i-a străbătut un fior. Nimeni nu a tălmăcit semnul, nimeni nu a spus ceva — oricum, viscolul le fura cu- vintele — dar toți știau că e în amintirea unui student imprudent care a murit aici, surprins de viscol, cu ani în urmă. Una dintre fete, bolnavă fiind, nu se mai putea ține pe picioare și o ducea sprijinită colegul ei căruia îi spuneau «Cristi». Tot el și-a asumat și rolul greu de deschizător de pîrtie prin zăpada troienită.

A FOST PREA TÎRZIU

În sala cabanei, decorată în stil rustic, cu un perete dominat de un cocoș de munte împăiat, cu ghearele încremenite pe ra-

cu greu fata, iar ajutorul cabanierului a plecat înainte cu ea în spate.

Între timp, cei trei meteorologi și caba- nierul au găsit grupul troienit, au salvat mai întii fetele și apoi s-au întors după băieți. Abia atunci, o studentă, care era soția lui Cristi a observat lipsa lui. Au pornit în căutarea lui, dar a fost prea tîrziu...

Nu l-au găsit decît după mult timp, cu ajutorul unei echipe de tineri vinători de munte sosiți în ajutor.

Căzut într-o groapă de zăpadă, era în întregime acoperit, cu picioarele prinse în niște arbuști încâlciți, cu privirile și o mîină întinsă spre cabană.

«Poate — mi-a spus cineva — murînd înghețat, mîina aceea întinsă spre cabană a început să-l doară și i-a devenit grea».

A RĂMAS PRINTRE NOI, CA UN GÎND BUN...

Am stat de vorbă cu tinerii ostași care au participat la operația de salvare. l-am găsit tulburător de afectați de cele întîm- plate. Rescriu cîteva din gîndurile lor:

— Eu fac schi de performanță și cred că am fost foarte bun la spartachiadă, dar,

poate e o poveste frumoasă

mura de mesteacăn, cu aripile întredeschise, cu ochii de mărgele roșii, cîțiva bărbați se ridicau alene de pe scaunele din fața televizorului. Programul se sfîrșise și cabanierul tocmai îl închidea, cînd a încremenit în ascultare. I se părea că în vuietul vîntului a deslușit o voce de om, o chemare. Ceilalți și-au ținut respirația. Poate a fost doar o părere. Chelnerița, prinzîndu-și umerii cu palmele încrucișate, ca și cum i s-ar fi făcut frig, a înțeles privirea cabanierului și a fugit după lampioane. Chiar dacă era doar o părere, erau datori... S-au îmbrăcat în grabă și cei trei meteorologi aflați în cabană și ajutorul său.

Au împins ușa cu umărul și rafala de vînt care străbătu sala a făcut să se clatine deco- rurile atîrnate de tavan. Cei cinci bărbați au pornit învingînd furia viscolului cu mers încovoiat și curînd, chelnerița care privea pe geam, nu le-a mai văzut lampioanele clătîndu-se prin viscol.

Nu, strigătul acela ce părea că era al vuietului nu a fost o părere. Li s-a răspuns la chemările repetate, de undeva de departe. L-au găsit pe Cristi, ducînd în spate, tîrînt, colega bolnavă. Vorbea greu, era teribil de emoționat și voia ca ei să înțeleagă că trebuie să se grăbească spre grupul rămas în urmă; îi implora să îi salveze cît nu e prea tîrziu.

Patru au pornit în direcția indicată, iar ajutorul cabanierului a rămas să preia fata bolnavă. Aceștia din urmă au căzut însă într-o rîpă acoperită de zăpadă, au smuls

felul în care am urcat noi, după ce am părăsit camionul militar, și buldozerul, dacă ar fi fost cronometrat ar fi constituit un record pentru toate concursurile. Tovară- șul locotenent care era cu noi ne-a spus că niște tineri sînt în pericol. Și a fost destul. Ne-am dispersat pe la toate cabanele, pe la toți tăietorii de lemne, am bătătorit fiecare loc, în speranța că îl vom mai găsi în viață. Cînd caporalul Popa ne-a strigat că l-a găsit mai licărea în noi o speranță. Aflasem povestea lui și ni se părea teribil de nedrept să îl găsim astfel. (Șerban Ioan, soldat fruntaș).

— A fost nedrept! A fost nedrept să-l găsim înghețat pe cel care a salvat fata bolnavă de la moarte și, de fapt, i-a salvat pe toți. Eu sînt oțelar, din Hunedoara și nu știam schia cînd am venit la armată. Apoi, la ultima spartachiadă i-am bătut drăcește pe toți. Sînt amintiri frumoase, dar, acum, mereu îmi amintesc de tînrul acela. Nu știu cum, dar parcă el a rămas printre noi, cu fapta lui bună, așa, ca un gînd, care mereu îți revine în minte. (Rădoi Ilie, caporal).

— V-am povestit de fata bolnavă care a fost salvată de Cristi. Poate că era foarte bolnavă, sau poate că era teribil de emoțio- nată de absența lui Cristi, fiindcă atunci cînd am ajuns la cabană parcă avea ochii ieșiți din orbite. Mă gîndesc de multe ori la ea. Oare cum se întîlnește ea acum cu soția lui Cristi? Și eu sînt de la Hunedoara. Mă liberez curînd. O să le povestesc la toți

despre băiatul acela minunat. (Farkaș Teo- dor, soldat).

— Toți ne întoarcem acasă după stagiul militar cu multe amintiri. Vreau să spun despre felul în care am învățat să ne ajutăm între noi la greu. Eu îmi voi aminti mereu de grupul acela de fete și băieți. Îi trata un medic, aflat în concediu, care a alergat la cabană cînd a aflat, sanitarul nostru și caba- niera, oblojindu-le degerăturile cu frunze de varză. Îmi amintesc de o fată mai mică de statură care părea că nu mai revine la viață și medicul îi făcea respirație artifi- cială. Îmi amintesc de una mai înaltă, mai sportivă, singura care nu și-a pierdut cum- pătul, dar, mai ales îmi amintesc de încor- darea cu care așteptau toți vești despre Cristi, de tăcerea și disperarea lor cînd vedeau că trece timpul și nu este salvat. Parcă era viața la toți în joc. Ajutorul de cabanier, care avea regrete teribile că l-a lăsat în urma lui pe Cristi cînd a salvat-o pe fata bolnavă, deși nu era vinovat fiindcă a aplicat legea muntelui de a ajuta mai întii pe cel mai grav și nu știa ce se va întîmpla în urma lui, deși nu mai avea pic de putere în el, ne spunea mereu: «Hai să mai cău- tăm! Hai să mai încercăm o dată!» (Letea Ioan, caporal).

— Eu sînt cioban, învățat cu muntele. Ei — gest spre tovarășii săi — rîd de mine, că la orice popas scot fluierul, dar tot eu le fac focul, eu ghicesc sub zăpadă unde este izvor de apă curată, eu știu semnele vîntu- lui. Nu știu de ce, poate tocmai că sînt obișnuit cu muntele, aș fi vrut, speram, să îl găsesc viu pe băiatul acela. Îmi amintesc de soția lui. Nu am vrut să aflu adevărul, mai ales că medicul ne-a oprit să-i spunem, dar a auzit o convorbire prin radio, prin care raportam cum l-am găsit. A vrut să coboare cu el și noi am și pregătit sania pentru ea. Am fi dus-o cu grijă, dar medicul i-a interzis să plece. Poate nu mă credeți, nu știu dacă să spun, dar de cite ori scot fluierul îmi amintesc... (Moldea Nicolae, caporal).

— Băieții locotenentului Ungureanu l-au coborît pe o sanie cu cetină de brad, peste douăzeci de kilometri, cei din față bătăto- rînd pîrtia cu schiurile lor, l-au tras lin, vorbind între ei că le-a fost dat să ducă astfel pe cel mai bun dintre studenții aceia, pe acel care și-a cheltuit ultima picătură de energie pentru salvarea altora, fără a se gîndi la el. L-au dus lin, parcă avînd grijă să nu-i tulbure somnul cu ochii deschiși. (Locotenent colonel Ilaș Vasile).

E POATE DOAR O POVESTE, FRUMOASĂ, CA UN GÎND BUN

Poate imaginea sălii de curs încremenită, cu un loc rămas mereu liber, e o frîntură de poveste. Cum poate poveste este și imaginea mîinii tremurînde a studentei care aprinde luminările bradului, în timp ce vine alături de ea o colegă cerîndu-și iertare pentru o vină ce nu era a ei... «O amintire, ca un gînd bun», poate fapta studentului căruia i se spunea Cristi a devenit, în ade- văr, o poveste, o poveste frumoasă, fru- moasă, ca un gînd bun.

Emil POENARU

COPERTA NOASTRĂ

Fotografie de V. MOLDOVAN

Prezentarea artistică:

Alexandru PĂSĂRIN

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Începînd din numărul viitor, veți putea citi în «Flacăra» rubrici și pagini noi.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41.12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

41 505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

FLACĂRA ALBUM

MAGDA VASARYOVA, o nouă Jana Brejchova a filmului cehoslovac.

O debutantă în filmul englez **NINA CARTER**, partenera Peter Sellers în «Apus la Bkingham»

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 150 000 exemplare

Redactor șef: **ADRIAN PĂUNESCU**